

Ocena „nie czyń poważnych szkód” - Do No Significant Harm -
(DNSH) dla typów projektów ujętych w programie
Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Białystok, październik 2022 r.

Etap 1: przeanalizowanie sześciu celów środowiskowych celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Jeżeli nie:

a. środek nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu;

b. środek jest monitorowany jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu lub cel środowiskowy o współczynniku 100 % i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu;

c. środek wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.

Jeżeli tak:

Etap 2: przedstawienie merytorycznej oceny zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do tych celów środowiskowych, które jej wymagają.

Priorytet I: Badania i innowacje

Cel szczegółowy (i): Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Typ projektu: działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą. Pozytywny przewidywany wpływ na ten cel obejmuje wzmacnianie potencjału sektora nauki do współpracy z przedsiębiorcami na rzecz rozwoju m.in. technologii nisko i zeroemisyjnych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą. Pozytywny przewidywany wpływ na ten cel obejmuje wzmacnianie potencjału sektora nauki do współpracy z przedsiębiorcami na rzecz rozwoju m.in. technologii nisko i zeroemisyjnych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Dla projektów ubiegających się o wsparcie postawione będą wymagania dotyczące sposobu prowadzenia inwestycji poprzez zastosowania odpowiednich środków w celu ochrony wód podczas prac budowlanych.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. m.in. obejmuje wzmacnianie potencjału sektora nauki do współpracy z przedsiębiorcami na rzecz rozwoju technologii nisko i zeroemisyjnych.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. W związku z tym, działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy. Dla projektów ubiegających się o wsparcie postawione będą wymagania dotyczące sposobu prowadzenia inwestycji poprzez zastosowania odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: pobudzanie transferu technologii i komercjalizacja badań

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Biorąc pod uwagę jego charakter, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z

			zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Środek nie przyczynia się do zwiększania niekorzystnego wpływu na obecny klimat, biorąc pod uwagę jego charakter i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Nie przewiduje się, by środek wywarł niekorzystny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych, biorąc pod uwagę jego charakter i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Biorąc pod uwagę jego charakter, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Nie przewiduje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Biorąc pod uwagę jego charakter, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Nie przewiduje się znaczących oddziaływań środka na ten cel. Biorąc pod uwagę jego charakter, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**pobudzanie transferu technologii i komercjalizacja badań**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: poprawa publicznej infrastruktury naukowo-badawczej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Działanie ma przewidywany pozytywny wpływ na ten cel - obejmuje m.in.: wzmacnianie potencjału sektora nauki do współpracy z przedsiębiorcami na rzecz rozwoju technologii nisko i zeroemisyjnych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Działanie ma przewidywany pozytywny wpływ na ten cel - obejmuje m.in.: wzmacnianie potencjału sektora nauki do współpracy z przedsiębiorcami na rzecz rozwoju technologii nisko i zeroemisyjnych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Działanie ma nieznaczny przewidywany wpływ na ten cel środowiskowy. Dla projektów ubiegających się o wsparcie postawione będą wymagania dotyczące sposobu prowadzenia inwestycji poprzez zastosowania odpowiednich środków w celu ochrony wód podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Biorąc pod uwagę jego charakter, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ zakłada się budowę energooszczędnych budynków. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Działanie ma nieznaczny przewidywany wpływ na ten cel środowiskowy. Dla projektów ubiegających się o wsparcie postawione będą wymagania dotyczące sposobu prowadzenia inwestycji poprzez zastosowania odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „poprawa publicznej infrastruktury naukowo-badawczej” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie prowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie przyczynia się do zwiększania niekorzystnego wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, by środek wywarł niekorzystny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Działalność wspierana w ramach środka ma pozytywny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia produktu.

Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Nie przewiduje się znaczących oddziaływań środka na ten cel.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane będą z rozwojem umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu, dlatego też nie będą miały bezpośredniego wpływu na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane będą z rozwojem umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu, dlatego też nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane będą z rozwojem umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu, dlatego też nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane będą z rozwojem umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu, dlatego też nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane będą z rozwojem umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu, dlatego też nie mają wpływu na emisję zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Projekty związane będą z rozwojem umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu, dlatego też nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów. Biorą pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
---	--	---	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO)**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój ekosystemu innowacji w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa podlaskiego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Celem środka jest głębokie przekształcenie gospodarki, wykorzystanie istniejącego potencjału i stworzenie Regionalnego Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, który miałby stać się wiodącym hubem kompetencyjnym innowacji – centrum generującym technologie przełomowe, nowe innowacyjne formy działające w obszarze technologii mechanizacji rolnictwa, żywności i sektorów powiązanych w łańcuchu wartości, tworząc rozwiązania konkurencyjne globalnie i oparte na własnych know-how. Działania związane są m.in. z realizacją zaplecza infrastrukturalnego, zapewnieniem dostępu do zaawansowanych technologii, co może przyczynić się do emisji gazów cieplarnianych. W celu unikania/redukcji emisji gazów cieplarnianych związanych z ogrzewaniem i/lub chłodzeniem

		objektów, powinny one być podłączane do istniejących już obiektów energetycznych lub wykorzystywać źródła energii OZE. Liczba nowych źródeł energetycznego spalania będzie ograniczona do niezbędnego minimum.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Celem środka jest głębokie przekształcenie gospodarki, wykorzystanie istniejącego potencjału i stworzenie Regionalnego Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, który miałby stać się wiodącym hubem kompetencyjnym innowacji – centrum generującym technologie przełomowe, nowe innowacyjne formy działające w obszarze technologii mechanizacji rolnictwa, żywności i sektorów powiązanych w łańcuchu wartości, tworząc rozwiązania konkurencyjne globalnie i oparte na własnych know-how. Działania związane są m.in. z realizacją zaplecza infrastrukturalnego, zapewnieniem dostępu do zaawansowanych technologii. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, takie jak np. wykup terenów zalesionych czy scalanie i przekształcanie gruntów, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na środowisko i klimat. We wszystkich takich przypadkach wykonane zostaną analizy i oceny wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka zmiany klimatu w celu ustalenia i wdrożenia odpowiednich środków w zakresie adaptacji.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Celem środka jest głębokie przekształcenie gospodarki, wykorzystanie istniejącego potencjału i stworzenie Regionalnego Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, który miałby stać się wiodącym hubem kompetencyjnym innowacji – centrum generującym technologie przełomowe, nowe innowacyjne formy działające w obszarze technologii mechanizacji rolnictwa, żywności i sektorów powiązanych w łańcuchu wartości, tworząc rozwiązania konkurencyjne globalnie i oparte na własnych know-how. Działania związane są m.in. z realizacją zaplecza infrastrukturalnego, zapewnieniem dostępu do zaawansowanych technologii. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na jednolite części wód. Procesy przygotowanie takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Ryzyko degradacji środowiska związane z zachowywaniem jakości wody i unikaniem deficytu wody zgodnie z wymogami przewidzianymi w ramowej dyrektywie wodnej i planach gospodarowania wodami w dorzeczu zostanie zidentyfikowane i ujęte w tych planach. Uzasadnienie dla przypadku zastosowania zapisów Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych ze specjalnym przeznaczeniem gruntów leśnych z dnia 23 lipca 2021 r., przedstawiono przy uzasadnieniu celu w zakresie różnorodności biologicznej.
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów	X	Celem środka jest głębokie przekształcenie gospodarki, wykorzystanie istniejącego potencjału i stworzenie Regionalnego Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, który miałby stać się wiodącym hubem kompetencyjnym innowacji – centrum generującym technologie przełomowe, nowe innowacyjne formy działające w obszarze technologii mechanizacji rolnictwa, żywności i sektorów powiązanych w łańcuchu wartości, tworząc rozwiązania konkurencyjne globalnie i oparte na własnych know-how. Działania związane są m.in. z realizacją zaplecza infrastrukturalnego, zapewnieniem dostępu do zaawansowanych technologii. Nie można wykluczyć, że podjęte działania związane

niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		będą z powstawaniem odpadów. W związku z tym przewiduje się stosowanie zasad efektywnego gospodarowania odpadami i zasobami naturalnymi na każdym etapie prowadzonych działań. Procesy przygotowania inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Przyszła działalność będzie zgodna z zasadami zrównoważonych produktów oraz hierarchią postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania powstawania odpadów. W ramach prowadzonych prac budowlanych przewiduje się doprowadzenie infrastruktury (woda, gaz, energia), w ramach tych prac zachowana będzie zasada zgodności z hierarchią postępowania z odpadami. W ramach warunków dofinansowania wskazywana będzie konieczność projektowania i stosowania technik budowlanych wspierających GOZ, w taki sposób, aby obiekty były zasobooszczędne, elastyczne i, aby umożliwić ponowne użycie i recykling materiałów oraz była możliwość ich demontażu.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Celem środka jest głębokie przekształcenie gospodarki, wykorzystanie istniejącego potencjału i stworzenie Regionalnego Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, który miałby stać się wiodącym hubem kompetencyjnym innowacji – centrum generującym technologie przełomowe, nowe innowacyjne formy działające w obszarze technologii mechanizacji rolnictwa, żywności i sektorów powiązanych w łańcuchu wartości, tworząc rozwiązania konkurencyjne globalnie i oparte na własnych know-how. Działania związane są m.in. z realizacją zaplecza infrastrukturalnego, zapewnieniem dostępu do zaawansowanych technologii. Nie można wykluczyć, że inwestycje przyczynią się do zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i/lub gleby. Emisje ograniczone będą poprzez środki regulacyjne związane z ustawami: Prawo Ochrony Środowiska, Prawo Wodne i regulowane limitami w stosowanych pozwoleniach na emisję. Jeżeli inwestycje zlokalizowane zostaną na obszarach potencjalnie skażonych, teren zostanie poddany analizie pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zakłada się, że nowopowstałe obiekty będą realizowane jako budynki energooszczędne. W przypadku modernizacji obiektów istniejących, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą

		wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Celem środka jest głębokie przekształcenie gospodarki, wykorzystanie istniejącego potencjału i stworzenie Regionalnego Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, który miałby stać się wiodącym hubem kompetencyjnym innowacji – centrum generującym technologie przełomowe, nowe innowacyjne formy działające w obszarze technologii mechanizacji rolnictwa, żywności i sektorów powiązanych w łańcuchu wartości, tworząc rozwiązania konkurencyjne globalnie i oparte na własnych know-how. Działania związane są m.in. z realizacją zaplecza infrastrukturalnego, zapewnienia dostępu do zaawansowanych technologii. W kryteriach doboru projektów wymagana będzie zgodność z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej, art. 5 dyrektywy ptasiej oraz z przepisami krajowymi regulującymi funkcjonowanie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. W myśl jej przepisów w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu. Zwyczajowo w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że niektóre inwestycje i związane z ich przygotowaniem działania mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne. W przypadkach związanych z wycinką lasów, o ile takie wystąpią, zastosowanie ma Ustawa o ochronie gruntów leśnych. Stanowi ona, że na cele nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim te grunty, które oznaczone są jako nieużytki, a jeżeli takich brak to wyznacza się grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Przekształcenie gruntów leśnych na cele budowlane wymaga zachowania odpowiedniej procedury. Najpierw należy dokonać zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne w tak zwanym trybie zmiany przestrzennego planu zagospodarowania. Procedura taka przebiega w danej gminie. Następnie należy dokonać wyłączenia danego gruntu spod produkcji leśnej. Decyzję o wyłączeniu z produkcji leśnej wydaje starosta lub dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. W przypadku, gdy przekształcany teren jest na działce objętej planem miejscowym na zmianę jej przeznaczenia musi wydać zgodę minister do spraw rolnictwa, jeżeli grunty należą do klasy od pierwszej do trzeciej, minister do spraw środowiska, jeżeli mowa o gruntach leśnych będących w posiadaniu Skarbu Państwa lub marszałek

		województwa w przypadku wszystkich pozostałych gruntów leśnych. Przekształcenie działki leśnej na budowlaną może być również dokonane na terenach nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania. W celu uzyskania decyzji na zagospodarowanie takiej nieruchomości, przynajmniej jedna sąsiednia działka musi być zabudowana, a także nieruchomość musi mieć dostęp do drogi publicznej. W przypadku zastosowania zapisów Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych ze specjalnym przeznaczeniem gruntów leśnych z dnia z dnia 23 lipca 2021 r. należy podkreślić (uzasadnienie to dotyczy również celu w zakresie ochrony zasobów wodnych), że ustawa umożliwia przez dwa lata od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, w przypadkach uzasadnionych wskazanymi celami, m.in. wdrażaniem projektów dotyczących energii, elektromobilności, poprawy jakości powietrza, obronności państwa. dokonywanie zmiany wybranych lasów, gruntów i innych nieruchomości Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na inne lasy, grunty lub nieruchomości. Wprowadzane rozwiązanie polega na umożliwieniu w celu lokalizacji inwestycji uzasadnionych potrzebami i celami polityki państwa związanej ze wspieraniem rozwoju i wdrażaniem projektów: 1) dotyczących energii, elektromobilności lub transportu, służących upowszechnianiu nowych technologii oraz poprawie jakości powietrza albo 2) uzasadnionych potrzebami strategicznej produkcji dla obronności państwa, wysokich technologii elektronicznych i procesorów, elektromobilności, innowacyjnej technologii wodorowej, lotnictwa, motoryzacji oraz przemysłu tworzyw sztucznych. W ustawie przewidziano możliwość dokonywania zamiany lasów, gruntów i innych nieruchomości Skarbu Państwa sąsiadujących z ww. nieruchomościami na lasy, grunty i inne nieruchomości, lecz tylko w przypadkach, gdy będzie to niezbędne do realizacji celów określonych w projektowanych przepisach. Ustawa wyłącza z możliwości zamiany lasy, grunty i inne nieruchomości pozostające w zarządzie Lasów Państwowych, stanowiące obszary objęte formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
--	--	--

Cel szczegółowy (ii): Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

Typ projektu: e-usługi publiczne

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z tworzeniem e-usług nie mają bezpośredniego wpływu na emisję gazów cieplarnianych. W

			przypadku niektórych e-usług publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na łagodzenie zmian klimatu poprzez unikniętą emisję komunikacyjną.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z tworzeniem i implementacją e-usług nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane z tworzeniem i implementacją e-usług nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane z tworzeniem i implementacją e-usług nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku niektórych e-usług publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ograniczenie zużycia tradycyjnych materiałów biurowych takich jak papier, tonery itp.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane z tworzeniem i implementacją e-usług nie mają bezpośredniego wpływu na emisję zanieczyszczeń. W przypadku niektórych e-usług publicznych może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu związanego z unikniętą emisją komunikacyjną zanieczyszczeń powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Projekty związane z tworzeniem e-usług nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „e- Usługi publiczne” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: cyberbezpieczeństwo

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu. Można mówić o pośrednim oddziaływaniu pozytywnym poprzez usprawnienie działania służb mundurowych podczas ekstremalnych epizodów pogodowych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają wpływu na ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają negatywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Zakłada się, że po okresie eksploatacji urządzenia stosowane w serwerowniach i centrach przetwarzania danych będą w 100% podlegać zasadom recyklingu obowiązującym dla zużytego sprzętu elektronicznego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania w zakresie cyberbezpieczeństwa nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji dwutlenku węgla, przy czym emisja ta nie będzie znacząca. Ponadto usługi cyfrowe przyczynią się do obniżenia zużycia energii (i związanej emisji CO ₂) w innych obszarach, np. w sektorze transportu. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia energii

Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji zanieczyszczeń powietrza. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: Smart City i Smart Village

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania związane z wdrażaniem koncepcji Smart City i Smart Village nie mają negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania związane z wdrażaniem koncepcji Smart City i Smart Village nie mają wpływu na ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania związane z wdrażaniem koncepcji Smart City i Smart Village nie mają negatywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Zakłada się, że po okresie eksploatacji urządzenia stosowane w serwerowniach i centrach przetwarzania danych będą w 100% podlegać zasadom recyklingu obowiązującym dla zużytego sprzętu elektronicznego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania związane z wdrażaniem koncepcji Smart City i Smart Village nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia

doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji dwutlenku węgla. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Ponadto usługi cyfrowe przyczynią się do obniżenia zużycia energii (i związanej emisji CO ₂) w innych obszarach, np. w sektorze transportu. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola:	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej i centrów przetwarzania danych mogą spowodować zwiększenie zużycia

Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji zanieczyszczeń powietrza. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: digitalizacja i udostępnienie zasobów publicznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania w zakresie digitalizacji i udostępnienia zasobów publicznych nie mają negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie digitalizacji i udostępnienia zasobów publicznych nie mają wpływu na ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania w zakresie digitalizacji i udostępnienia zasobów publicznych nie mają negatywnego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Zakłada się, że po okresie eksploatacji urządzenia stosowane w serwerowniach i centrach przetwarzania danych będą w 100% podlegać zasadom recyklingu obowiązującym dla zużytego sprzętu elektronicznego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania w zakresie digitalizacji i udostępnienia zasobów publicznych nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
---------	-----	--------------

Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji dwutlenku węgla. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Ponadto usługi cyfrowe przyczynią się do obniżenia zużycia energii (i związanej emisji CO₂) w innych obszarach, np. w sektorze transportu. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		

Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Inwestycje w zakresie infrastruktury serwerowej mogą spowodować zwiększenie zużycia energii elektrycznej i pośrednio doprowadzić do dodatkowej emisji zanieczyszczeń powietrza. Jednak emisja ta nie będzie znacząca. Zakłada się, że w dużej części energia potrzebna do zasilania infrastruktury przetwarzania danych będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: wdrażanie technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z wdrażaniem technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach nie mają wpływu na łagodzenie zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z wdrażaniem technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane z wdrażaniem technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane z wdrażaniem technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku niektórych e-kompetencji może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ograniczenie zużycia materiałów biurowych. Biorąc pod uwagę

			charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane z wdrażaniem technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach nie mają wpływu na emisję zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Projekty związane z wdrażaniem technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „wdrażanie technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (iii): Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Typ projektu: wdrożenie innowacji w zakresie produktów/usług oraz procesów

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z wdrożeniem innowacji nie mają wpływu na łagodzenie zmian klimatu. Nie przewiduje się znaczącego wzrostu emisji gazów cieplarnianych w związku z planowanymi działaniami. Efektem inwestycji związanych z wdrażaniem technologii środowiskowych, w tym związanych z zielonymi technologiami, GOZ, Przemysłem 4.0, automatyzacją będzie lepsza gospodarka materiałowa, zwiększenie efektywności energetycznej i zmiana filozofii firm w kierunku zero waste. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z wdrożeniem innowacji, w szczególności wykorzystujących zielone technologie, GOZ, Przemysł 4.0, automatyzację nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go

			jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane wdrożeniem innowacji, w szczególności wykorzystujących zielone technologie, GOZ, Przemysł 4.0, automatyzację nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie objęte jest kodami rodzajów interwencji 030 (w załączniku nr I do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dn. 24.06.2021r.) ze współczynnikami środowiskowymi na poziomie 100%.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane z wdrożeniem innowacji, w szczególności wykorzystujących zielone technologie, GOZ, Przemysł 4.0, automatyzację nie mają wpływu na emisję zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Projekty związane z wdrożeniem innowacji, w szczególności wykorzystujących zielone technologie, GOZ, Przemysł 4.0, automatyzację nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „wdrażanie innowacji w zakresie produktów/usług oraz procesów,” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: internacjonalizacja i promocja gospodarcza podlaskich MŚP .

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z internacjonalizacją i promocją gospodarczą podlaskich MŚP nie mają wpływu na łagodzenie zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z internacjonalizacją i promocją gospodarczą podlaskich MŚP nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu. Biorąc pod uwagę

			charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane z internacjonalizacją i promocją gospodarczą podlaskich MŚP nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane z internacjonalizacją i promocją gospodarczą podlaskich MŚP nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane z internacjonalizacją i promocją gospodarczą podlaskich MŚP nie mają wpływu na emisję zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Projekty związane z internacjonalizacją i promocją gospodarczą podlaskich MŚP nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**internacjonalizacja i promocja gospodarcza podlaskich MŚP**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie ukierunkowane na wzmacnianie potencjału i podnoszenie jakości usług funkcjonujących w regionie instytucji otoczenia biznesu i ośrodków innowacji

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		
---	---	--	--

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Działanie obejmuje kompleksowe projekty dotyczące zapewnienia wysokiej jakości usług dla MŚP związanych z wdrażaniem innowacji, zwiększaniem produktywności, wdrażaniem rozwiązań z zakresu przemysłu 4.0 i nowoczesnych technologii IT). Zatem przedsięwzięcia, poprzez wdrażanie innowacji procesowych lub produktowych, pośrednio powinny przynajmniej ograniczyć emisję gazów cieplarnianych z poszczególnych MŚP... W celu unikania/redukcji emisji gazów cieplarnianych związanych z ogrzewaniem i/lub chłodzeniem obiektów, powinny one być podłączane do istniejących już obiektów energetycznych lub wykorzystywać odnawialne źródła energii. Ilość nowych źródeł energetycznego spalania będzie ograniczona do niezbędnego minimum. Zakłada się, że realizacja działania w perspektywie długoterminowej nie powinna prowadzić do wzrostu emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Działanie obejmuje kompleksowe projekty dotyczące zapewnienia wysokiej jakości usług dla MŚP związanych z wdrażaniem innowacji, zwiększaniem produktywności, wdrażaniem rozwiązań z zakresu przemysłu 4.0 i nowoczesnych technologii IT. Realizacja zaplanowanych inwestycji powinna zapobiec nasileniu lub przenoszeniu negatywnych skutków zmiany klimatu m.in. za pomocą rozwiązań właściwych Przemysłowi 4.0 oraz przygotowaniu pracowników do celów obsługi nowych procesów. Wyżej wymienione działania powinny przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej (poprzez optymalizację procesów produkcyjnych) i tym samym zapobiegać negatywnym skutkom zmiany klimatu dla danej działalności gospodarczej związanym z konkretną lokalizacją. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje wspieranych inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na klimat i przyrodę. W przypadku wszystkich inwestycji wykonane zostaną analizy i oceny wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka zmiany klimatu w celu ustalenia i wdrożenia odpowiednich środków w zakresie adaptacji.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Działanie obejmuje kompleksowe projekty dotyczące zapewnienia wysokiej jakości usług dla MŚP związanych z wdrażaniem innowacji, zwiększaniem produktywności, wdrażaniem rozwiązań z zakresu przemysłu 4.0 i nowoczesnych technologii IT. Przewiduje się, że podejmowane działania powinny chronić środowisko wodne przed szkodliwymi skutkami odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych poprzez zapewnienie odpowiedniego zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych (np. technologie, w których nie powstają substancje szczególnie szkodliwe) oraz poprawie efektywności zużycia wody, umożliwianie ponownego wykorzystania wody (np. nowe metody organizacji produkcji w kierunku odzysku wody) lub jakakolwiek inna działalność, która przyczynia się do ochrony lub poprawy jakości wód w Unii zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE (np. technologie o zminimalizowanym

		zużyciu wody lub wykorzystujące wodę wielokrotnie). Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje wspieranych inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na jednolite części wód. Procesy przygotowanie takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Ryzyko degradacji środowiska związane z zachowywaniem jakości wody i unikaniem deficytu wody zgodnie z wymogami przewidzianymi w ramowej dyrektywie wodnej i planach gospodarowania wodami w dorzeczu zostanie zidentyfikowane i ujęte w tych planach.
Przejsię na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	Działanie obejmuje kompleksowe projekty dotyczące zapewnienia wysokiej jakości usług dla MŚP związanych z wdrażaniem innowacji, zwiększaniem produktywności, wdrażaniem rozwiązań z zakresu przemysłu 4.0 i nowoczesnych technologii IT. Nie można wykluczyć, że odpady będą powstawać w trakcie przygotowania i budowy niezbędnej infrastruktury przemysłowej. Przewiduje się stosowanie zasad efektywnego gospodarowania odpadami i zasobami naturalnymi na każdym etapie prowadzonych działań. Procesy przygotowania inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Przewiduje się, że prowadzona działalność powinna bardziej efektywnie wykorzystywać surowce w produkcji, m.in. poprzez ograniczenie zużycia surowców pierwotnych oraz zwiększenie wykorzystania produktów ubocznych i odpadów oraz ograniczenie wytwarzania odpadów. W ramach prowadzonych prac budowlanych przewiduje się prace polegające na doprowadzeniu infrastruktury (woda, gaz, energia), przy zachowaniu zasady zgodności z hierarchią postępowania z odpadami. W przypadku takiej konieczności, na etapie prac budowlanych zostaną sporządzone plany zarządzania odpadami rozbiórkowymi na placu budowy w celu przygotowania odpadów do ponownego użycia, recyklingu z wykorzystaniem odpadów do zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. W ramach warunków dofinansowania wskazywana będzie konieczność projektowania budynków i stosowania technik budowlanych wspierających GOZ, w tym możliwość ich demontażu w taki sposób, aby obiekty były zasobooszczędne, elastyczne oraz aby umożliwić ponowne użycie i recykling materiałów.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działanie obejmuje kompleksowe projekty dotyczące zapewnienia wysokiej jakości usług dla MŚP związanych z wdrażaniem innowacji, zwiększaniem produktywności, wdrażaniem rozwiązań z zakresu przemysłu 4.0 i nowoczesnych technologii. IT Można uznać, że zastosowane rozwiązania potencjalnie przyczynią się do minimalizowania znaczących szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi i dla środowiska wynikających z produkcji i stosowania, np. chemikaliów lub innych produktów mogących zanieczyszczać środowisko. Wdrożenie rozwiązań z obszaru Przemysłu 4.0 powinno poprawić produktywność, obniżyć koszty (np. eksploatacyjne), skrócić czasu wytworzenia produktu, a co za tym idzie może przyczynić się również do zmniejszenia energochłonności, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i hałasu. Nie można wykluczyć, że nowe obiekty produkcyjne przyczynią się do zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i/lub gleby. Emisje ograniczone będą poprzez

		środki regulacyjne związane z ustawami: Prawo Ochrony Środowiska, Prawo Wodne i regulowane limitami w stosowanych pozwoleniach na emisję. Jeżeli inwestycje zlokalizowane zostaną na terenach potencjalnie skażonych, zostaną one poddane analizie pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zakłada się, że nowopowstałe obiekty będą realizowane jako budynki energooszczędne. W przypadku modernizacji obiektów istniejących, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisję zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym, są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Działanie obejmuje kompleksowe projekty dotyczące zapewnienia wysokiej jakości usług dla MŚP związanych z wdrażaniem innowacji, zwiększaniem produktywności, wdrażaniem rozwiązań z zakresu przemysłu 4.0 i nowoczesnych technologii IT. Przy założeniu, że nowe technologie zastępować będą dotychczas stosowane, nie należy spodziewać się negatywnego wpływu na bioróżnorodność. Zakłada się, że przedsiębiorstwa zlokalizowane są na obszarach zurbanizowanych będących i tak pod ewentualnym wpływem działalności antropogenicznej. W przypadku lokalizacji nowych przedsiębiorstw, potencjalny zakup nowej technologii nie powinien przyczynić się znacząco do negatywnego wpływu na środowisko. W kryteriach doboru projektów wymagana będzie zgodność z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej, art. 5 dyrektywy ptasiej oraz zgodność z przepisami krajowymi regulującymi funkcjonowanie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z nią w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po

	uzyskaniu zezwolenia w właściwego organu. Zwyczajowo w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje planowanych inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, jak np. wykup terenów zalesionych, scalanie gruntów mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne. W przypadkach związanych z wycinką lasów, o ile takie wystąpią, zastosowanie ma Ustawa o ochronie gruntów leśnych. Stanowi ona, że na cele nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim te grunty, które oznaczone są jako nieużytki, a jeżeli takich brak to wyznacza się grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Procedura przekształcenia gruntów leśnych na cele budowlane wymaga zachowania odpowiedniej procedury. Najpierw należy dokonać zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne w tak zwanym trybie zmiany przestrzennego planu zagospodarowania. Procedura taka przebiega w danej gminie. Następnie należy dokonać wyłączenia danego gruntu spod produkcji leśnej. Decyzję o wyłączeniu z produkcji leśnej wydaje starosta lub dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. W przypadku, gdy przekształcany teren jest na działce objętej planem miejscowym na zmianę jej przeznaczenia musi wydać zgodę minister do spraw rolnictwa, jeżeli grunty należą do klasy od pierwszej do trzeciej, minister do spraw środowiska, jeżeli mowa o gruntach leśnych będących w posiadaniu Skarbu Państwa lub marszałek województwa w przypadku wszystkich pozostałych gruntów leśnych. Przekształcenie działki leśnej na budowlaną może być również dokonane na terenach nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania. W celu uzyskania decyzji na zagospodarowanie takiej nieruchomości, przynajmniej jedna sąsiednia działka musi być zabudowana, a także nieruchomość musi mieć dostęp do drogi publicznej. W przypadku zastosowania zapisów Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych ze specjalnym przeznaczeniem gruntów leśnych z dnia z dnia 23 lipca 2021 r. należy podkreślić (uzasadnienie to dotyczy również celu w zakresie ochrony zasobów wodnych), że ustawa umożliwia przez dwa lata od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, w przypadkach uzasadnionych wskazanymi celami, m.in. wdrażaniem projektów dotyczących energii, elektromobilności, poprawy jakości powietrza, obronności państwa, dokonywanie zmiany wybranych lasów, gruntów i innych nieruchomości Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na inne lasy, grunty lub nieruchomości. Wprowadzane rozwiązanie polega na umożliwieniu lokalizacji inwestycji uzasadnionych potrzebami i celami polityki państwa związanej ze wspieraniem rozwoju i wdrażaniem projektów: 1) dotyczących energii, elektromobilności lub transportu, służących upowszechnianiu nowych technologii oraz poprawie jakości powietrza albo 2) uzasadnionych potrzebami strategicznej produkcji dla obronności państwa, wysokich technologii
--	---

		elektronicznych i procesorów, elektromobilności, innowacyjnej technologii wodorowej, lotnictwa, motoryzacji oraz przemysłu tworzyw sztucznych. W ustawie przewidziano możliwość dokonywania zamiany lasów, gruntów i innych nieruchomości Skarbu Państwa sąsiadujących z ww. nieruchomościami na lasy, grunty i inne nieruchomości, lecz tylko w przypadkach, gdy będzie to niezbędne do realizacji celów określonych w projektowanych przepisach. Ustawa wyłącza z możliwości zamiany lasy, grunty i inne nieruchomości pozostające w zarządzie Lasów Państwowych, stanowiące obszary objęte formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
--	--	---

Typ projektu: wsparcie dla nowopowstałych firm

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane ze wsparciem dla nowopowstałych firm, takie jak usługi inkubacyjne, usługi dotyczące prowadzenia działalności na wczesnym etapie rozwoju, wsparcie inkubatorów przedsiębiorczości, nie mają wpływu na łagodzenie zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane ze wsparciem dla nowopowstałych firm nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane ze wsparciem dla nowopowstałych firm nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane ze wsparciem dla nowopowstałych firm nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane ze wsparciem dla nowopowstałych firm nie mają wpływu na emisję zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni

			poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Projekty związane ze wsparciem dla nowopowstałych firm nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie dla nowopowstałych firm**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Priorytet II: Region przyjazny środowisku

Cel szczegółowy (i): Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Typ projektu: kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działalność wspierana w ramach realizacji obszaru interwencji nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do oddziaływania na zasoby wodne.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Inwestycje objęte wsparciem nie będą powodować zwiększenia emisji gazów cieplarnianych. Podstawowym celem inwestycji przewidzianych w ramach środka jest ograniczenie zużycia energii oraz zastosowanie niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych paliw w procesach prowadzonych w przedsiębiorstwach, z zachowaniem najwyższych standardów emisyjnych.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub	X	Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu. Celem wszystkich inwestycji objętych wsparciem jest zwiększenie zasobooszczędności w przedsiębiorstwach.

(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Wręcz przeciwnie celem wsparcia jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza. Inwestycje objęte wsparciem mają w sposób bezpośredni prowadzić do redukcji emisji zanieczyszczeń oraz w sposób pośredni poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię. Zastosowanie OZE również będzie przyczyniać się do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wszystko to wspomagać będzie obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu i w efekcie osiągnięcie poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego określonego dla benzo(a)pirenu. Materiały użyte do termomodernizacji zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje objęte wsparciem nie będą miały istotnego znaczenia dla dobrego stanu i odporności ekosystemów, ponieważ znajdują się poza obszarami wrażliwymi pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub kontrola podlegania OOŚ przeprowadzona będzie zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a ewentualne wymagane środki łagodzące służące ochronie środowiska zostaną wdrożone i odzwierciedlone w celach pośrednich i końcowych środka. Szczególnie dotyczy to inwestycji związanych z budową i instalacją OZE. Procedura oceny oddziaływania na środowisko zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy ptasiej. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków. W celu zminimalizowania wpływu na siedliska i gatunki, w odniesieniu do wszystkich prac, zakłada się stosowanie następujących ogólnych zasad:

		- na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej; - należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów;- wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki tymczasowej pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - w celu ochrony ssaków i herpetofauny wszystkie wykopy powinny zostać ogrodzone na czas dłuższych przerw w pracy; - należy stosować zakaz zasypywania oczek wodnych oraz terenów podmokłych i torfowiskowych w obszarze inwestycji oraz w jej sąsiedztwie; - w obrębie stwierdzonych siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania chronionych gatunków flory, należy stosować zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--	--

Typ projektu: kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, ponieważ nie instaluje się żadnej armatury ani żadnych urządzeń zużywających wodę. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,

			zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do istotnych oddziaływań na zasoby wodne.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 044 lub 045 w załączniku do rozporządzenia w CPR ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40% lub 100%. W FEoP 2021-2027 przewidziano wsparcie inwestycji polegających na kompleksowej termomodernizacji budynków publicznych, wymianie nieefektywnych źródeł służących do ogrzewania pomieszczeń oraz zastosowaniu instalacji OZE do produkcji energii i ciepła. Inwestycje te prowadzić będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zatem wnoszą istotny wkład w realizację krajowego celu w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej w skali roku, określonego zgodnie z dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej (2012/27/UE) i ustalonym na celu poziomie krajowym wkładem w wykonanie porozumienia klimatycznego z Paryża. Ponadto środki te prowadzą do znacznej poprawy stanu środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) oraz wpłyną pozytywnie na zdrowie publiczne. Preferowana jest pełna termomodernizacja, czyli docieplenie przegród budowlanych, wymiana okien, zmiana źródła ciepła, zastosowanie OZE.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Działanie obejmuje istniejące już budynki, ich modernizację energetyczną wraz z wymianą wyposażenia na energooszczędne, również z zastosowaniem OZE. Nie przewiduje się niekorzystnego wpływu na adaptację do zmian klimatu. W wyniku zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych wystąpi pozytywny wpływ związany z poprawą komfortu cieplnego w budynkach w czasie ekstremalnych temperatur, zarówno dodatnich, jak i ujemnych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub		

(ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsię na gospodarę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	Demontowane dotychczas używane źródła ciepła poddawane będą recyklingowi co oznacza zgodność z celem GOZ. Przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Wszystkie działania podejmowane w ramach środka (wymiana źródeł ciepła na bardziej efektywne, termomodernizacja oraz zastosowanie OZE) prowadzić mają do większej zasobooszczędności budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Wręcz przeciwnie celem wsparcia jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza. Termomodernizacja zmniejszy zapotrzebowanie na energię przez co doprowadzi do znaczącego obniżenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, a przez to wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, co w efekcie wspomagać będzie osiągnięcie poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego określonego dla benzo(a)pirenu. Materiały użyte do termomodernizacji zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą azbestu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Działanie obejmuje modernizację energetyczną istniejących budynków wraz z wymianą wyposażenia na energooszczędne, również z zastosowaniem OZE. Przewidziane w ramach projektu działania nie wpłyną na cele ochrony bioróżnorodności i ekosystemów. Środek nie będzie wpływał niekorzystnie na stan i odporność ekosystemów, ani nie będzie szkodliwy dla zachowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do oddziaływania na bioróżnorodność i ekosystemy.

		W celu zminimalizowania wpływu na siedliska i gatunki, w odniesieniu do wszystkich prac, zakłada się stosowanie następujących ogólnych zasad: - na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej; - należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów; - wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--	---

Typ projektu: kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla zasobów wodnych, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody, ponieważ nie instaluje się żadnej armatury ani żadnych urządzeń zużywających wodę.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Środek kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 041 lub 042 w załączniku w załączniku do rozporządzenia CPR ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie odpowiednio 40% i 100 % . W FEDP 2021-2027 przewidziano wsparcie inwestycji polegających wymianie nieefektywnych źródeł służących do ogrzewania pomieszczeń, termomodernizację budynków mieszkalnych oraz zastosowanie instalacji OZE. Inwestycje te prowadzić będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zatem wnoszą istotny wkład w realizację celu. Ponadto środki te prowadzą do znacznej poprawy środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) oraz zdrowia publicznego, w szczególności na obszarach, na których unijne normy jakości powietrza określone w dyrektywie 2008/50/UE są przekroczone. Wsparcie dla zmiany starych kotłów na paliwa stałe na nowe źródła niskoemisyjne (np. instalacje OZE) połączone jest z kompleksową termomodernizacją budynków, której efektem jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło. Preferowana jest pełna termomodernizacja, czyli docieplenie przegród budowlanych, wymiana okien, zmiana źródła ciepła, zastosowanie OZE.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że budynki mogą być narażone na fale upałów. Termomodernizacja budynków mieszkalnych przyczyni się do zagwarantowania ich mieszkańcom komfortu cieplnego nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pośrednie skutki inwestycji objętych wsparciem nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyku życia.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów	X	Demontowane dotychczas używane źródła ciepła poddawane będą recyklingowi co oznacza zgodność z celem GOZ. Wszystkie działania podejmowane w ramach środka (wymiana źródeł ciepła na bardziej efektywne, termomodernizacja oraz zastosowanie OZE) prowadzić mają do większej zasobooszczędności budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku

niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Wręcz przeciwnie celem wsparcia jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza. Szczególnie wymiana nieefektywnych źródeł służących do ogrzewania pomieszczeń doprowadzi do znaczącego obniżenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, a przez to wpłynie bezpośrednio na znaczące obniżenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, co w efekcie na terenie większości gmin pozwoli osiągnąć poziomy dopuszczalne określone dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziom docelowy określony dla benzo(a)pirenu. Materiały użyte do termomodernizacji zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje wspierane w ramach środka nie ma istotnego przewidywanego wpływu na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Inwestycje związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych nie dotyczą budynków znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do oddziaływania na bioróżnorodność i ekosystemy. W celu zminimalizowania wpływu na siedliska i gatunki, w odniesieniu do wszystkich prac, zakłada się stosowanie następujących ogólnych zasad: - na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej;

		- należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów; - wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--	---

Typ projektu: modernizacja lub wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek wpływał na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Inwestycje objęte wsparciem nie będą miały istotnego znaczenia dla dobrego stanu i odporności ekosystemów, ponieważ znajdują się poza obszarami wrażliwymi pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności

			przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do oddziaływania na bioróżnorodność i ekosystemy.
--	--	--	---

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Inwestycje objęte wsparciem nie będą powodować zwiększenia emisji gazów cieplarnianych. Podstawowym celem inwestycji przewidzianych w ramach środka jest ograniczenie zużycia energii.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z	X	Przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Odpady powstające w trakcie prac budowlanych czy rozbiórkowych, a także w trakcie demontażu dotychczas używanych urządzeń poddawane będą recyklingowi co oznacza zgodność z celem GOZ. Celem wszystkich inwestycji objętych wsparciem jest zwiększenie zasobooszczędności i ograniczenie zużycia energii pochodzącej z paliw kopalnych co jest zgodne z GOZ.

jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Wręcz przeciwnie celem wsparcia jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie do powietrza. Inwestycje objęte wsparciem mają w sposób bezpośredni prowadzić do redukcji emisji zanieczyszczeń oraz w sposób pośredni poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię. Dodatkowym efektem jest potencjalna możliwość zmniejszenia zanieczyszczenia światłem.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze wraz z magazynami ciepła

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Inwestycje nie mają istotnego znaczenia dla adaptacji do zmian klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zakłada się, że realizowane inwestycje będą zaprojektowane w sposób zapewniający ich odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe, co stanowi zarazem warunek spełnienia zasady DNSH.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona	X		.

zasobów wodnych i morskich			
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Inwestycje nie będą prowadzić do zwiększenia wytwarzania odpadów, ponieważ przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Działanie przyczynia się do zwiększenie zasobooszczędności poprzez zmniejszenie zużycia surowców nieodnawialnych (paliw kopalnych) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej poprzez poprawę wydajności istniejących instalacji.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Produkcja ciepła/chłodu w wydajnym systemie ciepłowniczym i chłodniczym, zastępuje istniejącą działalność w zakresie stosowania paliw kopalnych stałych lub płynnych w starego typu, rozproszonych źródłach ciepła/chłodu. Działania wpłyną na podniesienie efektywności energetycznej przez co ograniczona zostanie emisja gazów cieplarnianych i będą miały pozytywny wpływ na zmiany klimatu w skali globalnej.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do istotnych oddziaływań na zasoby wodne. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują możliwe negatywne oddziaływanie na wody powierzchniowe i płycej położone wody podziemne z uwagi na ryzyko ich zanieczyszczenia podczas robót budowlanych (wycieki, odwadnianie wykopów) oraz zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych i powierzchniowych w przypadku awarii.
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym,		

w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w przypadku modernizacji istniejących obiektów; zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z innych źródeł wytwarzających energię cieplną (np. systemów indywidualnych) oraz poprawa kondycji zdrowotnej ludzi wskutek poprawy jakości powietrza atmosferycznego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje objęte wsparciem nie będą miały istotnego znaczenia dla dobrego stanu i odporności ekosystemów, ponieważ znajdują się poza obszarami wrażliwymi pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) lub kontrola podlegania OOŚ przeprowadzona będzie zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, a ewentualne wymagane środki łagodzące służące ochronie środowiska zostaną wdrożone i odzwierciedlone w celach pośrednich i końcowych środka. Procedura oceny oddziaływania na środowisko zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy ptasiej. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i

		zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków. W celu zminimalizowania wpływu na siedliska i gatunki, w odniesieniu do wszystkich prac, zakłada się stosowanie następujących ogólnych zasad: - nie należy lokalizować na obszarach narażonych na ryzyko powodzi i na terenach, gdzie zidentyfikowano możliwość masowych ruchów ziemi. - na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej; - należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów; - wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--	--

Cel szczegółowy (ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Typ projektu: produkcja energii i/lub ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 047, 048, 050, 052 w załączniku do rozporządzenia CPR ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100 %. Celem interwencji jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z energetyki konwencjonalnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Reforma nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu obszarów, na których rozwijane będą odnawialne źródła energii. Zakłada się, że realizowane inwestycje OZE będą zaprojektowane w sposób zapewniający ich całkowitą odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe.

Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek wpływał na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych	X	Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizowanych przedsięwzięć na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu. Działanie przyniesie ograniczenie zużycia paliw kopalnych jako surowców energetycznych.

nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją inwestycji. Na etapie budowy poszczególnych obiektów mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu, jednak przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych, nie przewiduje się, aby ww. emisje istotnie obciążały środowisko. Zakłada się, że we wszystkich inwestycjach przewidzianych do realizacji w ramach działania będą stosowane zasady i przepisy dotyczące kontroli emisji i zarządzania środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje OZE oraz towarzysząca infrastruktura w fazie budowy i demontażu (a częściowo również w fazie eksploatacji) mogą wpływać na stan ekosystemów ze względu na potencjalne generowanie emisji i odpadów. W pozwoleniach środowiskowych odnoszących się do tych inwestycji należy wprowadzić wymagania minimalizujące tego rodzaju wpływy. Minimalizacja stopnia szkodliwości w tym obszarze jest technicznie wykonalna. Farmy wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu realizowanego w ramach działania pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków. Na obecnym etapie nie wskazano potencjalnych lokalizacji inwestycji. Jednak zgodnie z wymaganiami prawa możliwość lokalizacji inwestycji na wybranym terenie jest oceniana w procedurze mającej oparcie w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Procedura ta zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy Ptasiej. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki:

		- stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi; - konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy; - nie należy lokalizować na obszarach narażonych na ryzyko powodzi i na terenach, gdzie zidentyfikowano możliwość masowych ruchów ziemi; - na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej; - należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów; - wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--	--

Typ projektu: produkcja energii i/lub ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 047, 048, 050, 052 w załączniku do rozporządzenia CPR ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100 %. Celem interwencji jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z energetyki konwencjonalnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Reforma nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu obszarów, na których rozwijane będą odnawialne źródła energii. Zakłada się, że realizowane inwestycje OZE będą zaprojektowane w sposób zapewniający ich całkowitą odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek wpływał na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym	X		

zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub	X	Nie przewiduje się negatywnego wpływu przedsięwzięć realizowanych w związku z reformą na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu. Działanie przyniesie ograniczenie zużycia surowców energetycznych.

pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją inwestycji. Na etapie budowy poszczególnych obiektów mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu, jednak przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych nie przewiduje się, aby ww. emisje istotnie obciążały środowisko. Zakłada się, że we wszystkich inwestycjach przewidzianych do realizacji w ramach działania będą stosowane zasady i przepisy dotyczące kontroli emisji i zarządzania środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje OZE oraz towarzysząca infrastruktura w fazie budowy i demontażu (a częściowo również w fazie eksploatacji) mogą wpływać na stan ekosystemów ze względu na potencjalne generowanie emisji i odpadów. W pozwoleniach środowiskowych odnoszących się do tych inwestycji należy wprowadzić wymagania minimalizujące tego rodzaju wpływy. Minimalizacja stopnia szkodliwości w tym obszarze jest technicznie wykonalna. Farmy wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu realizowanego w ramach działania pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków. Na obecnym etapie nie wskazano potencjalnych lokalizacji inwestycji. Jednak zgodnie z wymaganiami prawa możliwość lokalizacji inwestycji na wybranym terenie jest oceniana w procedurze mającej oparcie w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Procedura ta zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy Ptasiej. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki: – stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi; – konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy;

		-nie należy lokalizować na obszarach narażonych na ryzyko powodzi i na terenach, gdzie zidentyfikowano możliwość masowych ruchów ziemi; - na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej; - należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów; - wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--	---

Typ projektu: inicjatywy takie jak klastry energii i działalność spółdzielni energetycznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 047, 048, 050, 052 w załączniku do rozporządzenia CPR ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100 %. Celem interwencji jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z energetyki konwencjonalnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budowa instalacji OZE w ramach społeczności energetycznych nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację obszarów zajętych pod te inwestycje do zmian klimatu. Same instalacje OZE są stosunkowo odporne na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się wpływu nowych instalacji OZE budowanych w ramach społeczności energetycznych na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się negatywnego wpływu przedsięwzięć realizowanych w związku z reformą na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Podejmowane będą starania na rzecz

			maksymalizacji wskaźnika odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych		

nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją inwestycji. Na etapie budowy poszczególnych obiektów mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu, jednak przy zastosowaniu odpowiednich technologii nie będą to emisje istotnie obciążające środowisko. Zakłada się, że we wszystkich inwestycjach przewidzianych do realizacji w ramach działania będą stosowane zasady i przepisy dotyczące kontroli emisji i zarządzania środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Turbiny wiatrowe oraz ich grupy mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk (takich jak łąki). Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu OZE pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków (np. lokalizowanie dużych instalacji fotowoltaicznych na terenach przemysłowych).

Cel szczegółowy (iv): Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

Rodzaj działań: adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”			
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do celu środowiskowego łagodzenie zmian klimatu. Przewidywane inwestycje ukierunkowane zostały na adaptację do zmian klimatu i łagodzenie tych zmian. W FEoP2021-2027 założono, że wspierane będą inwestycje przyczyniające się do zielonej transformacji miast, prowadzące do zwiększania neutralności klimatycznej m.in.: zagospodarowanie wód w zlewniach miejskich, zapobieganie podtopieniom i zalaniom oraz ograniczanie skutków tych zjawisk, retencjonowanie wody, zakładanie zielono-niebieskiej infrastruktury w mieście oraz zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych (np. wykonywanie nasadzeń) - bogate ekosystemy roślinne pozwalają m.in. pochłaniać dwutlenek węgla z powietrza. Ich zachowanie oraz ochrona odgrywa istotną rolę w programach łagodzenia zmiany klimatu. Rozwój zielonej infrastruktury powinien przyczynić się także do realizacji standardów ochrony drzew (http://drzewa.org.pl/standardy/), np. zakładania terenów zieleni z drzewami, utrzymania, pielęgnacja drzew i w efekcie tym m.in. do zwiększenia produkcji tlenu i pochłaniania dwutlenku węgla. Projekty ubiegające się o wsparcie będą musiały wykazać, że nie przyczynią się do: zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeniach miast i obszarów funkcjonalnych oraz ograniczania zasklepiania gleby; nieuzasadnionej wycinki drzew. Wycięcie będzie mogło zostać przeprowadzone tylko w przypadku niemożliwości zrealizowania inwestycji. Jednakże, w takim przypadku wycięcie będzie musiało zostać zrekompensowane nowymi nasadzeniami z co najmniej taką samą podażą tlenu jak przed wycięciem. Wymienione wyżej działania zaliczają się do środków mogących ograniczać emisję gazów cieplarnianych do atmosfery.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu	X	Środek (większość inwestycji objętych wsparciem) jest monitorowany jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 058/059/060 w załączniku do rozporządzenia w

obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	sprawie CRP) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu interwencji. W FEDP2021-2027 założono, że wspierane będą inwestycje sprzyjające przystosowaniu miast do zmian klimatu oraz tworzące lub podnoszące ich odporność do obecnej i przyszłej zmienności klimatu np. poprzez: – inwestycje oparte na przyrodzie [NBS], w których wprowadzono rozwiązania dot. roślinności towarzyszącej (zieleń przyuliczna, zielone parkingi, zielone przystanki, zielone ściany, zielone dachy, ogrody deszczowe, parki kieszonkowe, kwietne łąki); – wprowadzanie zrównoważonych rozwiązań w gospodarowaniu wodami opadowymi, z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na przyrodzie; – wprowadzanie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną; – edukację oraz promocję budowania świadomości mieszkańców dotyczącej konieczności transformacji miast w kierunku neutralności klimatycznej w zakresie adaptacji do zmian klimatu – akcji promocyjnych, warsztatów, zajęć szkolnych i przedszkolnej o tematyce zielonej transformacji; – zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeniach miast i obszarów funkcjonalnych oraz ograniczanie zasklepiania gleby; – przeciwdziałania nieuzasadnionej wycince drzew. Wycięcie będzie mogło zostać przeprowadzone tylko w przypadku niemożliwości zrealizowania inwestycji. Jednakże, w takim przypadku będzie musiało zostać zrekompensowane nowymi nasadzeniami z co najmniej taką samą podażą tlenu jak przed wycięciem; – inwestycji miejskich opartych na przyrodzie w których wprowadzono rozwiązania dot. roślinności towarzyszącej (zieleń przyuliczna, zielone parkingi, zielone przystanki, zielone ściany, zielone dachy, ogrody deszczowe, parki kieszonkowe, kwietne łąki). Wymienione wyżej działania zaliczają się do środków mogących przyczynić się do ograniczenia negatywnych skutków obecnych i spodziewanych warunków klimatycznych lub zapobieżenia nasileniu lub przenoszeniu negatywnych skutków zmiany klimatu, za pomocą środków takich jak: zapobieganie negatywnym skutkom zmiany klimatu związanych z konkretną lokalizacją lub konkretnym kontekstem bądź ograniczanie tych skutków oraz zapobieganie negatywnym skutkom, jakie zmiana klimatu może stwarzać dla środowiska naturalnego i zbudowanego, w którym prowadzona jest działalność, bądź ograniczanie tych skutków. Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do celu środowiskowego adaptacja do zmian klimatu. Ochrona przyrody i odtwarzanie ekosystemów powinno zmierzać do zmniejszenia ich narażenia i wzmacniania ich odporności i jest głównym narzędziem w przeciwdziałaniom zmianom klimatu. Realizacja w/w działań powinna wpływać pozytywnie na następujące elementy wpływające na klimat: susze (zwiększenie zdolności do zatrzymywania wody) czy też upały (zielone ekosystemy powinny poprawiać mikroklimat i jakość powietrza).
---	--

Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Charakter planowanych działań wskazuje, że należy spodziewać się pozytywnego wpływu na realizację celu środowiskowego zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych poprzez przedsięwzięcia ukierunkowane na dostosowaniu infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych, rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach, zarządzanie wodami opadowymi i roztopowymi (np. poprzez stawy retencyjne, rowy bioretencyjne i infiltracyjne, niecki bioretencyjne i infiltracyjne, zielone dachy, ogrody deszczowe). Do elementów mogących potencjalnie pozytywnie wpływać na ochronę zasobów wodnych może być, na przykład realizacja przedsięwzięć dotyczących retencji wód (np. ochrona oczek wodnych, starorzeczy)), utrzymaniowych (np. utrzymanie rowów - częściowe zatrzymanie zanieczyszczeń w rowach w zakresie zawiesiny, samooczyszczanie wód przed wprowadzeniem do właściwego odbiornika). Wyżej wymienione działania wnoszą "istotny wkład" w zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych, gdyż ta działalność (pośrednio) może przyczynić się do poprawy stanu wód, w tym wód słodkich, wód przejściowych i wód przybrzeżnych, za pomocą środków takich jak np. ochrona środowiska wodnego przed szkodliwymi skutkami odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych poprzez zapewnienie odpowiedniego zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych. Można zatem uznać, że działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą. Realizacja w/w inwestycji współfinansowanych ze środków UE nie może powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan i potencjał jednolitych części wód, w tym na wody powierzchniowe i wody gruntowe. W uzasadnionych przypadkach (wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje będą wymagały raportu oddziaływania na środowisko, gdzie kwestie te są szczegółowo rozpatrywane.
Przejsie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która	X	Przewidziane działania nie będą wpływały na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling w związku z tym biorąc pod uwagę charakterystykę działania należy uznać że nie wywiera ono znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych dotyczy projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków). Przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu.

nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Środek jest monitorowany jako wspierający cele środowiskowe o współczynniku 100% lub (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 058, 059 lub 060 w załączniku do rozporządzenia w sprawie CRP) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu interwencji. W ramach inwestycji przewidziano działania prowadzące do ograniczenia emisji zanieczyszczeń. Jako główny cel środka wskazano wniesienie „istotnego wkładu” w realizację celu środowiskowego przez zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą . Planowane do realizacji przedsięwzięcia pozwolą na powstanie naturalnych barier dla rozprzestrzeniających się pyłów, osłaniania od dymów i silnych wiatrów, czy też sprzyjać będzie tłumieniu hałasu z transportu drogowego, poprawy mikroklimatu poprzez wzbogacenie powietrza w wilgoć i olejki eteryczne. Zakres w/w działań może obejmować inwestycje dotyczące np. zakładania zielonych dachów, zwiększenie powierzchni przepuszczalnych, zbiorniki na wody deszczowe lub opadowe, utrzymanie lub zakładanie rowów trawiastych. Przykłady tych działań zasadniczo pozytywnie wpływają, m.in. na zatrzymywaniu części zanieczyszczeń spłukiwanych ze zlewni (zawiesiny), wpływają na intensyfikację procesów oczyszczania (np. rowy trawiaste). Takie działania mogą również pozytywnie wpływać na ograniczenie erozji gleb, pochłanianiu dwutlenku węgla czy też obniżaniu lokalnie temperatur. Uznano zatem, że realizacja działania ma "istotny wkład" w zapobieganie zanieczyszczeniom i w ich kontrolę i powinna przyczynić się wysokiego poziomu ochrony środowiska przed zanieczyszczeniami za pomocą środka: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby, innych niż emisje gazów cieplarnianych. Dla projektów ubiegających się o wsparcie postawione będą wymagania dotyczące sposobu prowadzenia inwestycji poprzez zastosowania odpowiednich środków w celu zmniejszenia emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych. W przypadku, gdy nowa inwestycja objęta wsparciem planowana będzie na potencjalnie zanieczyszczonym terenie), wymagane będzie przeprowadzenie badań pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń. Dla projektów ubiegających się o wsparcie postawione będą wymagania dotyczące sposobu prowadzenia inwestycji poprzez zastosowania odpowiednich środków w celu zmniejszenia emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:	X	Z uwagi na kierowanie wsparcia w ramach środka na tereny zurbanizowane, działania nie będą zlokalizowane na obszarach występowania siedlisk i gatunków objętych zainteresowaniem UE.

(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą. Planowane do realizacji przedsięwzięcia wpłyną przede wszystkim na utrzymanie i rozwój bioróżnorodności. Powstająca w miastach zielono – niebieska infrastruktura stanowi siedlisko dla wielu gatunków roślin i zwierząt, co przekłada się na naturalny potencjał do ich rozszerzania i wzbogacania (w związku z rozbudową łańcuchów pokarmowych). Zielono-niebieska infrastruktura w miastach pozwoli na utworzenie i/lub odbudowanie korytarzy ekologicznych, które zapewniają możliwość przemieszczania się wielu gatunków i rozprzestrzeniania się roślinności. Należy spodziewać się również poprawy warunków wegetacyjnych dla zieleni miejskiej. W tym celu w FEoP 2021-2027 wskazano, że wszystkie działania będą musiały zostać obowiązkowo uzupełnione o inicjatywy sprzyjające przystosowaniu miast do zmian klimatu (w kontekście ochrony przed negatywnymi skutkami zmian klimatu) oraz tworzenie lub podnoszenie ich odporności do obecnej i przyszłej zmienności klimatu, w zakresie: – zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeniach miast i obszarów funkcjonalnych oraz ograniczanie zasklepiania gleby, – przeciwdziałania nieuzasadnionej wycince drzew. Wycięcie będzie mogło zostać przeprowadzone tylko w przypadku niemożliwości zrealizowania inwestycji. Jednakże, w takim przypadku będzie musiało zostać zrekompensowane nowymi nasadzeniami z co najmniej taką samą podażą tlenu jak przed wycięciem, – inwestycji miejskich opartych na przyrodzie [NBS], w których wprowadzono rozwiązania dot. roślinności towarzyszącej (zieleni przyuliczna, zielone parkingi, zielone przystanki, zielone ściany, zielone dachy, ogrody deszczowe, , parki kieszonkowe, kwietne łąki), – zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na przyrodzie. Na obecnym etapie nie wskazano potencjalnych lokalizacji. Jednak zgodnie z wymaganiami prawa możliwość lokalizacji inwestycji na wybranej działce jest oceniana w procedurze mającej oparcie w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Procedura ta zapewnia właściwy poziom ochrony terenów Natura 2000. W uzasadnionych przypadkach (inwestycje wskazane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) konieczne jest przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko.
--	---

Typ projektu: budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Poprzez możliwość łagodzenia skutków ewentualnych klęsk powodziowych, zwiększenie dostępu do zasobów wodnych, zmniejszenia skali strat materialnych wywołanych suszami, zmniejszenie ryzyka uszkodzenia obiektów budowlanych na skutek powodzi działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do celu środowiskowego łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Z uwagi na deficyt wody na terenie Polski działanie jest konieczne do realizacji, ponieważ zmiany klimatu na terenie Polski wiążą się z coraz częstszym występowaniem suszy, w tym suszy glebowej. Roczny zasób wód w Polsce w przeliczeniu na 1 mieszkańca to 1,5 dam ³ , podczas gdy w większości krajów europejskich zasoby wód słodkich kształtują się na poziomie powyżej 5 dam ³ /mieszkańca. Jednocześnie cechą charakterystyczną klimatu Polski jest nierównomierny rozkład opadów atmosferycznych i w konsekwencji występowanie okresów nadmiernego i niedostatecznego uwilgotnienia co powoduje niekiedy bardzo duże straty w rolnictwie. W związku z powyższym działanie jest zgodne z DNSH oraz wspiera realizację celu adaptacja do zmian klimatu. Stosownie do wymagań prawa krajowego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje, które mogą

		zostać objęte wsparciem wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	W wyniku interwencji będzie osiągnięta poprawa bilansu wodnego, ograniczenie zasięgu fali powodziowej i ograniczenie zanieczyszczenia mniejszych cieków i oczek wodnych czy też rowów. Aby uchronić się przed skutkami negatywnymi w postaci niekorzystnych zmian stosunków wodnych, prowadzone działania w każdym przypadku muszą być zgodne z ramową dyrektywą wodną (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej). W przypadku wskazania takiej konieczności w ocenie oddziaływania na środowisko konieczne jest zastosowanie odpowiednich środków: – łagodzących niekorzystny wpływ na zasoby wodne, jak również na chronione siedliska i gatunki bezpośrednio zależne od wody, – kompensacyjnych w celu zapewnienia, aby inwestycja nie prowadziła do zwiększenia rozdrobnienia jednolitej części wód w tym samym obszarze dorzecza. W ramach FEdP 2021-2027 nie będą wspierane inwestycje wymagające derogacji z art. 4 ust. 7 RDW.
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia. Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Opracowywane dokumenty projektowe szczególnie uwzględniać powinny rozwiązania eliminujące możliwość braku efektywności w zakresie korzystania z zasobów naturalnych.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego	X	Dla działań w ramach środka nie przewiduje się znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na zakup i wykorzystanie nowego sprzętu wydajnego pod względem zużycia energii lub sprzętu zasilanego energią pochodzącą z odnawialnych źródeł.

zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	W ramach środka finansowane będą inwestycje związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych, urządzeń wodnych i hydrotechnicznych. Daje to możliwość utrzymania siedlisk i stanowisk gatunków dzięki przeciwdziałaniu zjawiskom ekstremalnym - suszom i powodziom, poprawę warunków rozwoju roślin oraz bytowania zwierząt wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód. Małe zbiorniki wodne i inne urządzenia hydrotechniczne nie powinny być realizowane na obszarach cennych przyrodniczo, jeśli to może spowodować niekorzystne oddziaływanie na siedliska i gatunki chronione. Stosownie do wymagań prawa krajowego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje, które mogą zostać objęte wsparciem wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE. Ocena, zgodnie z wymaganiami prawa, obejmować będzie wpływ na bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta i siedliska. W przypadku wskazania takiej konieczności w ocenie oddziaływania na środowisko wdrażane będą wymagane środki łagodzące i/lub kompensujące stosownie do celów ochrony środowiska. Ewentualna ich lokalizacja na obszarach chronionych, w tym obszarach Natura 2000 możliwa jest i powinna wynikać z potrzeb ochrony ich walorów przyrodniczych, np. zwiększenie uwilgotnienia obszarów bagiennych.

Typ projektu: mała retencja

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia. Prace związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych, urządzeń wodnych i hydrotechnicznych, w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania, poboru, oczyszczania, oraz opomiarowania wykorzystywać będą nowy sprzęt energooszczędny, a zatem poziom emisji w ujęciu bezwzględny nie powinien wzrosnąć pomimo jego nieznacznego zwiększenia się na danym obszarze. Systemy retencjonowania wód będą pośrednio ułatwić stosowanie praktyk rolniczych, które zagrażają funkcji gleb rolnych polegającej na

			pochłanianiu dwutlenku węgla. Odpowiednie propagowanie i wspieranie zrównoważonych praktyk rolniczych w ramach środka powinno prowadzić do pozytywnego wpływu na cel.
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Działania w ramach środka są niezbędne w ramach adaptacji do zmian klimatu. Polska jest krajem o małych zasobach wodnych (rzędu 1,5 dam³/mieszkańca), a potrzeby wodne roślin zaspokajane są głównie przez wody opadowe. Cechą charakterystyczną klimatu Polski jest nierównomierny rozkład opadów, co powoduje występowanie okresów nadmiernego i niedostatecznego uwilgotnienia. Wahania te (często duże – powódzie i susze) generują straty w rolnictwie. Ponadto obserwowane opady są krótsze i bardziej gwałtowne niż w poprzednich dziesięcioleciach, przez co duża ilość wody nie jest w stanie infiltrować do gruntu i odpływa z miejsca, w którym pojawiła się w formie opadu. Wspierana inwestycja ma przyczynić się do zatrzymania wody na terenach wiejskich (rolniczych) w okresach nadmiernych opadów powodujących powódzie, aby następnie rozprowadzić zatrzymaną wodę w okresie suszy. Szczególnie, że obserwuje się wzrost częstości i zasięgu występowania susz. Susza w Polsce pojawia się raz na 4-5 lat. Jest nią dotknięte około 35% powierzchni gruntów ornych i 70% powierzchni użytków zielonych. Postępujący proces przesuszenia gleby może prowadzić do stopniowego ubytku glebowej materii organicznej i pogorszenia funkcji produkcyjnych i środowiskowych. Z tego powodu głównym czynnikiem środowiskowym, limitującym produkcję rolną, jest woda. Stąd niezbędna jest intensyfikacja działań adaptacyjnych dla równoważenia i poprawy struktury bilansu wodnego obszarów rolniczych na drodze ograniczenia odpływu wody przez kompleksowe zwiększanie retencyjności i racjonalne gospodarowanie dyspozycyjnymi zasobami wodnymi. Konieczne jest zastosowanie działań technicznych i nietechnicznych z zakresu małej retencji. Wspierane działania mają hamować

		odpływ z cieków naturalnych i sztucznych, zasilać wody podziemne (gruntowe), retencjonować wody ze spływów powierzchniowych, kierować wody na tereny mokradłowe, zwiększać możliwości magazynowania wód w profilu glebowym i ograniczać parowanie z powierzchni gleb. Środek wspiera również adaptację do zmian klimatu terenów miejskich poprzez zatrzymanie nadmiaru wody na terenach niezurbanizowanych i ograniczenie podtapiania obszarów zabudowanych miast. Środek przyczynia się do poprawy odporności na skutki zmiany klimatu w perspektywie krótkoterminowej, ponieważ usprawnia nawadnianie bez zwiększonego poboru wody. Inwestycje będą służyły poprawie gospodarki wodnej w sytuacji zagrożenia suszami – ograniczać będą niedobór wody.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	W ramach środka finansowane będą inwestycje związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych, w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania oraz możliwości wykorzystania wody do przeciwdziałania skutkom suszy. Przewiduje się objęcie wsparciem projektów, które mają na celu bezpieczne ponowne wykorzystanie odzyskanej wody. Nie przewiduje się budowy nowych ujęć wody i nawadniania z nowych ujęć wody, a jedynie wykorzystanie zatrzymanej wody opadowej. Finansowanie obejmie koszty związane z inwestycjami na gruntach rolnych lub leśnych w celu realizacji inwestycji w poprawę gospodarki wodnej. Nie można wykluczyć, że działania te mogą wpływać na jednolite części wód powierzchniowych i wód gruntowych. Dla każdego przypadku przeprowadzona powinna być ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, a wszelkie działania ograniczające ryzyko powinny zostać zidentyfikowane i odzwierciedlone w kryteriach finansowania. Prowadzone inwestycje w każdym przypadku muszą być zgodne z ramową dyrektywą wodną (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej). Nie przewiduje się wspierania inwestycji piętrzących wody na ciekach wodnych, a jej zatrzymywanie w okresach nadmiaru. Możliwe jest natomiast wsparcie dla małych stawów i oczek wodnych gromadzących wodę a także dla małych urządzeń piętrzących np. w ekosystemach leśnych jak zastawki, małe progi, przetamowania.
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub	X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia. Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Opracowywane dokumenty projektowe szczególnie uwzględniać powinny rozwiązania eliminujące możliwość braku efektywności w zakresie korzystania z zasobów naturalnych.

(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Dla działań w ramach środka nie przewiduje się znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, z uwagi na zakup i wykorzystanie nowego sprzętu wydajnego pod względem zużycia energii lub sprzętu zasilanego energią pochodzącą z odnawialnych źródeł a w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania, poboru, oczyszczania, oraz opomiarowania. Pośrednio przyczyni się też do wspieranie zrównoważonych praktyk rolniczych, co z kolei przełoży się na ograniczenie konieczności stosowania środków ochrony roślin i pozwoli zmniejszyć poziom zanieczyszczenia gleb. Ponadto mała retencja wód na terenach użytkowanych rolniczo przyczynia się do ograniczenia spływu powierzchniowego zanieczyszczonych na polach wód opadowych bezpośrednio do cieków wodnych. Gromadzenie nadmiaru wody w rowach melioracyjnych i ewentualnie małych zbiornikach pozwala na częściowe oczyszczenie dzięki naturalnym procesom mechanicznym i biologicznym.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	W ramach środka finansowane będą inwestycje związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych, urządzeń wodnych i hydrotechnicznych, w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania, poboru, oczyszczania, oraz opomiarowania. Finansowanie obejmie koszty związane z inwestycjami na gruntach rolnych lub leśnych w celu realizacji inwestycji w poprawę gospodarki wodnej. Stawy lub oczka wodne, położone na terenach intensywnie użytkowanych rolniczo, mogą sprzyjać ochronie i zwiększaniu lokalnej bioróżnorodności. Mają one zasadnicze znaczenie dla utrzymania populacji płazów oraz stanowią ostoję dla rzadkich gatunków roślin związanych z eutroficznymi siedliskami wodnymi i wodno-błotnymi. Zbiorniki wodne o małym zmiennym poziomie wód, z dobrze rozwiniętą strefą roślinności przybrzeżnej sprzyjają wzbogacaniu lokalnej ornitofauny jako potencjalne miejsca gniazdowania i żerowania. Stanowią także ważne miejsca odpoczynku ptaków na przelotach. Małe zbiorniki wodne i inne urządzenia hydrotechniczne nie powinny być realizowane na obszarach cennych przyrodniczo, jeśli to może spowodować niekorzystne oddziaływanie na siedliska i gatunki chronione. Ewentualna ich lokalizacja na obszarach chronionych, w tym obszarach Natura 2000 możliwa jest i powinna wynikać z potrzeb ochrony ich walorów

		przyrodniczych, np. zwiększenie uwilgotnienia obszarów bagiennych. Stosownie do wymagań prawa krajowego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje, które mogą zostać objęte wsparciem wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE. Ocena, zgodnie z wymaganiami prawa, obejmować będzie wpływ na bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta i siedliska. W przypadku wskazania takiej konieczności w ocenie oddziaływania na środowisko wdrażane będą wymagane środki łagodzące i/lub kompensujące stosownie do celów ochrony środowiska.
--	--	--

Typ projektu: system ratownictwa służb innych niż Państwowa Straż Pożarna

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	W związku z postępującymi zmianami klimatu realizowane będą działania związane ze wsparciem służb ratowniczych, których obecność jest niezbędna w przypadku występowania zjawisk katastrofalnych zarówno tych spowodowanych czynnikiem naturalnym jak i ludzkim. Działania te będą realizowane w sposób nie powodujący emisji gazów cieplarnianych, docelowo poprzez skuteczne działania monitoringowe oraz zastosowanie najnowocześniejszych sprzętów przyczyniać się będą do ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia.
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie ma żadnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami ze względu na charakter zaplanowanych w ramach niej działań, które nie będą prowadziły do wprowadzenia zmian w stanie wód i ekosystemów od nich zależnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie wykazuje przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, z uwagi na charakter środka.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		
---	---	--	--

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Działania związane z systemem ratownictwa oraz zapobieganiem ryzykom związanym z klimatem kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 058 lub 059 i 060 w załączniku w załączniku do rozporządzenia CPR ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100 % .
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu		

zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Środek nie wpływa bezpośrednio na ten cel, pośrednio przyczyniać się może do pozytywnego oddziaływania poprzez zapobieganie ryzykom związanym z klimatem w tym powodziami, pożarami, burzami, ochronie ekosystemów przed klęskami żywiołowymi i katastrofami. Działania związane z systemem ratownictwa pozwolą na skuteczniejszą ochronę cennych przyrodniczo obszarów.

Typ projektu: projekty strategiczne dotyczące dostosowania infrastruktury do następstw zmian klimatu oraz ochrony zasobów wodnych i przeciwdziałania skutkom suszy.

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek jest monitorowany jako wspierający cel klimatyczny o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 058 odpowiednio w załączniku I (tabela 1) do rozporządzenia nr 2021/1060 CPR) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Inwestycje objęte wsparciem nie będą odpowiadać za wzrost emisji gazów cieplarnianych w czasie ich eksploatacji.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek służy zabezpieczeniu przed postępującymi zmianami klimatu oraz ograniczeniu skutków powodzi i suszy. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wzmocniona zostanie ochrona przeciwpowodziowa terenów zurbanizowanych oraz ochrona ekosystemów zależnych od wody. Stosownie do wymagań prawa krajowego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje, które mogą zostać objęte wsparciem wymagają

			przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Inwestycje objęte wsparciem powinny na etapie projektowym uwzględniać rozwiązania eliminujące możliwość braku efektywności w zakresie korzystania z zasobów naturalnych.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek jest monitorowany jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 058 odpowiednio w załączniku I (tabela 1) do rozporządzenia nr 2021/1060 CPR) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Realizacja inwestycji objętych wsparciem nie będzie powodować wytwarzania i wprowadzania do wody i gleby zanieczyszczeń. Emisja zanieczyszczeń do powietrza (spalin i pyłu) może krótkoterminowo występować w fazie realizacji tych inwestycji w związku z wykonywaniem prac budowlanych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód		Środek jest monitorowany jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 058 odpowiednio w załączniku I (tabela 1) do rozporządzenia nr 2021/1060 CPR) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Stosownie do wymagań prawa krajowego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje, które mogą zostać objęte

powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		wspierciem wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE. Przewiduje się, że ocena obejmować będzie wpływ na wody zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wdrożone zostaną rozwiązania, które wspomagać będą osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej. W przypadku wskazania takiej konieczności w ocenie oddziaływania na środowisko konieczne jest zastosowanie odpowiednich środków: – łagodzących niekorzystny wpływ na zasoby wodne, jak również na chronione siedliska i gatunki bezpośrednio zależne od wody, – kompensacyjnych w celu zapewnienia, aby inwestycja nie prowadziła do zwiększenia rozdrobnienia jednolitej części wód w tym samym obszarze dorzecza.
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:	X	W ramach środka finansowane będą urządzenia wodne służące do ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałaniu suszy. Przewiduje się rozwiązania oparte na przyrodzie służące ochronie terenów zurbanizowanych oraz ekosystemów zależnych od wody, ale w uzasadnionych przypadkach konieczna będzie także budowa

(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	infrastruktury technicznej. Stosownie do wymagań prawa krajowego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje, które mogą zostać objęte wsparciem wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE. Ocena, zgodnie z wymaganiami prawa, obejmować będzie wpływ na bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta i siedliska. W przypadku wskazania takiej konieczności w ocenie oddziaływania na środowisko wdrażane będą wymagane środki łagodzące i/lub kompensujące stosownie do celów ochrony środowiska. Przy projektowaniu inwestycji należy uwzględniać działania sprzyjające ochronie i zwiększaniu lokalnej bioróżnorodności. W celu zminimalizowania wpływu na siedliska i gatunki, w odniesieniu do wszystkich prac, zakłada się stosowanie następujących ogólnych zasad: - na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej; - należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów; - wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--

Cel szczegółowy (v): Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej

Typ projektu: kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami

			środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 062 i 065 w załączniku do rozporządzenia w sprawie CRP) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu interwencji. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wdrożone zostaną rozwiązania (np. systemy odprowadzania ścieków), które wspomagać będą osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 062 i 065 w załączniku do rozporządzenia w sprawie CRP) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Środek zapewnia zasobooszczędność wody i eliminuje nieefektywność wykorzystania zasobu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Reforma obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 062 i 065 w załączniku do rozporządzenia w sprawie CRP) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Realizacja inwestycji prowadzi do zapobiegania zanieczyszczeniom, szczególnie wody i gleby poprzez ograniczenia niekontrolowanego odprowadzania ścieków do wód i do gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		

Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że jednym z najważniejszych wyzwań może być dostarczenie wody pitnej dla mieszkańców. Inwestycje objęte wsparciem przyczynią się do zagwarantowania ludności dostępu do wody pitnej. Pośrednie skutki inwestycji objętych wsparciem nie będą wywierać niekorzystnego wpływu na cel środowiskowy w perspektywie cyklu życia.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego		

zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: rozbudowa sieci wodociągowej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek wpływać będzie pozytywnie na adaptację do zmian klimatu, bowiem przez systemowe zaopatrzenie w wodę można będzie racjonalnie wykorzystywać zasoby wodne i przez to adoptować się do występujących zjawisk naturalnych związanych ze zmianami klimatycznymi.
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby z uwagi na zakup i wykorzystanie nowego sprzętu, wydajnego pod względem zużycia energii lub sprzętu zasilanego energią pochodzącą z odnawialnych źródeł a w szczególności ograniczającego straty wody związane z jej poborem, oczyszczaniem, oraz opomiarowaniem. W okresie budowy należy podjąć kroki dla ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód i gleb.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania wspierane w ramach środka będą neutralne, z punktu widzenia ich wpływu na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej. Niemniej, w niektórych przypadkach, mogą oddziaływać pozytywnie, ponieważ mogą

		wyeliminować indywidualne, często niekontrolowane ujęcia wody wpływające na ekosystemy w otoczeniu np. w postaci odwodnienia gleb wokół ujęcia. Niemniej, w trakcie budowy należy zwrócić uwagę, aby, poprzez emisję zanieczyszczeń i hałas nie zakłócać nadmiernie środowiska przyrodniczego, szczególnie w pobliżu obszarów chronionych.
--	--	--

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Analiza obecnego i przyszłego klimatu wskazuje, że jednym z najważniejszych wyzwań może być dostarczenie wody pitnej dla mieszkańców. Wynika to z faktu, że Polska jest krajem o małych zasobach wodnych (rzędu 1,5 dm ³ /mieszkańca). Cechą charakterystyczną klimatu Polski jest nierównomierny rozkład opadów, co powoduje występowanie okresów nadmiernego i niedostatecznego uwilgotnienia. Ponadto obserwowane opady są krótsze i bardziej gwałtowne niż w poprzednich dziesięcioleciach, przez co duża ilość wody nie jest w stanie infiltrować do gruntu i odpływa z miejsca, w którym pojawiła się w formie opadu. Działanie ma wspomagać zwiększenie potencjału inwestycyjnego obszarów leżących poza obszarami miast dużych i średnich poprzez wyposażenie ich w podstawową infrastrukturę techniczną jaką jest infrastruktura niezbędna do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody. Realizacja działania przyczyni się do zagwarantowania ludności dostępu do wody pitnej. Wyposażenie gospodarstw domowych na terenach leżących poza obszarami miast dużych i średnich w bieżącą wodę nie tylko stanowi wymóg właściwych warunków sanitarno-higienicznych i bytowych, ale przekłada się na stan zdrowia ludności. Inwestycje będą służyły poprawie gospodarki wodnej w sytuacji zagrożenia suszami – ograniczać będą niedobór wody.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	W ramach tego działania będą finansowane inwestycje związane z przebudową, odbudową i rozbudową urządzeń wodnych i hydrotechnicznych z uwzględnieniem jej poboru, oczyszczania, oraz opomiarowania w tym również na wiejskich terenach zurbanizowanych. Nie można wykluczyć, że działania te mogą wpływać na jednolite części wód powierzchniowych i wód gruntowych. Dla każdego przypadku przeprowadzona powinna być ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, a wszelkie działania ograniczające ryzyko powinny zostać zidentyfikowane i odzwierciedlone w kryteriach finansowania. Prowadzone inwestycje w każdym przypadku muszą być zgodne z ramową dyrektywą wodną (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej).

		Szczególnie pozytywnie na zasoby będzie oddziaływać, jeżeli spełnione zostaną kryteria efektywności w zakresie strat wody (współczynnik ILI $\leq 1,5$ i zmniejszenie strat wody $>20\%$).
Przejsie na gospodarke o obiegu zamknietym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia. Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów, a przeciwnie środek zapewnia zasobooszczędność wody i eliminuje nieefektywność wykorzystania zasobu.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: projekty dotyczące efektywnego wykorzystania i oszczędności

wody

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Prace związane z projektami dotyczącymi ograniczania strat wody oraz jej efektywnego wykorzystania będą wykorzystywać nowy sprzęt energooszczędny, a zatem poziom emisji w ujęciu bezwzględny nie powinien wzrosnąć pomimo jego nieznacznego zwiększenia się na danym obszarze. Odpowiednie propagowanie i wspieranie zrównoważonych praktyk w wykorzystaniu wody będzie prowadzić do pozytywnego wpływu na zmniejszenie zużycia wody.
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W przypadku objęcia wsparciem projektów wymagających prowadzenia prac budowlanych, wymagane będzie zastosowanie środków prowadzących do uniknięcia wpływu placu budowy na jakość wody oraz unikania stresu wodnego, zgodnie z właściwym planem ochronnym dla wód.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania wspierane w ramach środka będą neutralne, z punktu widzenia ich wpływu na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej. Niemniej, w niektórych przypadkach, mogą oddziaływać pozytywnie, ponieważ mogą wyeliminować indywidualne, często niekontrolowane ujęcia wody wpływające na ekosystemy w otoczeniu np. w postaci odwodnienia gleb wokół ujęcia. Niemniej, w trakcie budowy należy zwrócić uwagę, aby, poprzez emisję zanieczyszczeń i hałas nie zakłócać nadmiernie środowiska przyrodniczego, szczególnie w pobliżu obszarów chronionych.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	W ramach tego działania będą finansowane inwestycje związane z przebudową i odbudową urządzeń wodnych służących jej poborowi, oczyszczaniu, oraz opomiarowaniu na terenach leżących poza obszarami miast dużych i średnich. Nie można wykluczyć, że działania te mogą wpływać na jednolite części wód powierzchniowych i wód gruntowych. Dla każdego przypadku przeprowadzona powinna być ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, a wszelkie działania ograniczające ryzyko powinny zostać zidentyfikowane i odzwierciedlone w kryteriach finansowania. Prowadzone inwestycje w każdym przypadku muszą być zgodne z ramową dyrektywą wodną (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej). Realizacja reformy będzie wspierać realizację celu środowiskowego ponieważ usprawnia proces gospodarowania wodą bez jej zwiększonego poboru.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Charakter planowanych działań wskazuje, że należy spodziewać się pozytywnego wpływu na realizację celu środowiskowego. Jednak ich wpływ na ochronę zasobów lądowych wodnych będzie można ocenić dopiero na etapie oceny oddziaływania na środowisko. Wszelkie działania ograniczające ryzyko powinny zostać zidentyfikowane i odzwierciedlone w kryteriach finansowania. Prowadzone inwestycje w każdym przypadku muszą być zgodne z ramową dyrektywą wodną (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej). Szczególnie pozytywnie na zasoby będzie oddziaływać, jeżeli spełnione zostaną kryteria efektywności w zakresie strat wody (współczynnik ILI $\leq 1,5$ i zmniejszenie strat wody $>20\%$).
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub	X	Działanie ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia. Działanie nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów. Opracowywane dokumenty projektowe szczególnie uwzględniać powinny rozwiązania eliminujące możliwość braku efektywności w zakresie korzystania z zasobów naturalnych, a w szczególności wody. Ponieważ działania dotyczyć będą obszarów, gdzie zapewniono infrastrukturę gospodarki ściekowej zgodnie z dyrektywą 91/271/EWG ujmowana woda wracać będzie do środowiska w postaci oczyszczonych ścieków. Szczególnie pozytywny wpływ będzie, z punktu widzenia GOZ, jeżeli działania spełniać będą kryteria efektywności wg załącznika do

(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		rozporządzenia RRF (osiągnięcie średniego zużycia energii przez wybudowany system na poziomie $\leq 0,5$ kWh lub wskaźnika strat wody z infrastruktury (ILI) wynoszącego $\leq 1,5$, a w przypadku działań renowacyjnych – zmniejszenie średniego zużycia energii o ponad 20% lub zmniejszenie strat wody o ponad 20%). W trakcie budowy należy zwrócić uwagę na przestrzeganie zasad dotyczących gospodarki odpadami w zakresie oszczędzania w zużyciu materiałów, ograniczenia powstawania odpadów i wykorzystania materiałów z recyklingu.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Cel szczegółowy (vi): Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej

Typ projektu: kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek ma ułatwiać gospodarkę odpadami komunalnymi w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) poprzez wsparcie projektów wpisujących się w regulacje unijne (CEAP 2020) i

			krajowe („Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego”). Nie przewiduje się znaczących emisji gazów cieplarnianych z planowanych działań. Może natomiast przyczynić się pośrednio do ograniczenia niekontrolowanego spalania odpadów w instalacjach domowych, z czym związana jest emisja również gazów cieplarnianych. Inwestycje związane są z wdrażaniem technologii środowiskowych w tym związanych z GOZ, których efektem będzie lepsza gospodarka materiałowa, zwiększenie efektywności energetycznej i zmiana filozofii konsumentów w kierunku zero waste. Warunkiem uzyskania istotnego pozytywnego wpływu na łagodzenie zmian klimatu jest aby w ramach działalności co najmniej 50% masy przetworzonych selektywnie zebranych odpadów innych niż niebezpieczne przekształconych zostało w surowce wtórne, które nadają się do zastąpienia surowców pierwotnych w procesach produkcji (rozporządzenie 2021/2139, p. 5.9). Jeżeli instalacje wykorzystywałyby procesy kompostowania i fermentacji odpadów, aby być uznane za pozytywne z punktu widzenia łagodzenia zmian klimatu powinny spełniać kryteria określone w rozporządzeniu 2021/2139 (punkty 5.7, 5.8).
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie wpływa na ten cel klimatyczny. Inwestycje posłużą do opracowania technologii w zakresie wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych, których celem będzie stworzenie bardziej wydajnej gospodarki, zwiększenie ilości surowców możliwych do ponownego przetworzenia a także zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowiskach.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, by środek wywarł niekorzystny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Obejmuje realizację inwestycji służących wdrożeniu działań przewidzianych w ramach „Mapy drogowej transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Głównym działaniem, na podstawie którego można uznać za "istotny wkład" w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling będzie wdrożenie działań polegających, np. na zaprojektowaniu i przeprowadzeniu niezbędnych prac dostosowawczych (np. w wyniku stosowania technologii pozwalających na odzysk wody można spodziewać się zmniejszenia ilości wód pobieranych z sieci lub na przykład mogą zostać zastosowane technologie bezodpadowe lub

			ograniczające ilość generowanych odpadów). Omawiany cel środowiskowych zostanie zatem zrealizowany za pomocą środków, takich jak na przykład: zwiększenie wykorzystania produktów ubocznych i odpadów; ograniczenie wytwarzania odpadów; intensyfikacja działań w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów, efektywniejsze korzystanie z naturalnych zasobów energii.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		Środek jest zgodny z wymaganiami spełniania wymagań określonych w odpowiedniej części przepisów Unii dotyczących udzielanych odpowiednich pozwoleń/zezwoleń środowiskowych. Omawiany cel środowiskowych zostanie zatem zrealizowany za pomocą środków, takich jak na przykład: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby, innych niż emisje gazów cieplarnianych; minimalizowanie znaczących szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi i dla środowiska wynikających z produkcji i stosowania chemikaliów.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		Wspierane instalacje nie powinny być lokalizowane na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również na innych obszarach chronionych). W przypadku gdy przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wskaże wymagane środki łagodzące i kompensacyjne do celów ochrony środowiska w odniesieniu do terenów/działań zlokalizowanych na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu (w tym sieci obszarów chronionych Natura 2000, obiektów światowego dziedzictwa UNESCO i obszarów o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności, a także innych obszarów chronionych na podstawie wniosków z tej oceny wprowadzone zostaną konieczne środki łagodzące. W celu zminimalizowania wpływu na siedliska i gatunki, w odniesieniu do wszystkich prac, zakłada się stosowanie następujących ogólnych zasad: - na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej; - należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie

		zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów; - wszelkie prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów powinny być prowadzone poza sezonem lęgowym; - w okresie lęgowym ptaków należy lokalizować zaplecza budowlane w oddaleniu od większych zadrzewień i zakrzewień; - ubytek w drzewostanie powstały w wyniku wycinki pod place budowlano-montażowe należy po zakończeniu prac odtworzyć poprzez nasadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów; - należy we wszystkich uzasadnionych przypadkach stosować nadzór przyrodniczy.
--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów) nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek ma ułatwiać gospodarkę odpadami komunalnymi w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) poprzez wsparcie projektów wpisujących się w regulacje unijne (CEAP 2020) i krajowe („Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego”). Nie przewiduje się znaczących emisji gazów cieplarnianych z planowanych działań. Inwestycje związane są z wdrażaniem technologii środowiskowych w tym związanych z GOZ, których efektem będzie lepsza gospodarka materiałowa, zwiększenie efektywności energetycznej i zmiana filozofii konsumentów w kierunku zero waste.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie wpływa na ten cel klimatyczny. Inwestycje posłużą do opracowania technologii w zakresie wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych, których celem będzie stworzenie bardziej wydajnej gospodarki, zwiększenie ilości surowców możliwych do ponownego przetworzenia a także zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowiskach.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 067 w załączniku do rozporządzenia 2021/1060) i jako taki uznaje się go za zgodny z

			zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu interwencji. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wdrożone zostaną rozwiązania (np. ograniczenie ilości składowanych odpadów), które wspomagać będą osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej. W celu ochrony zasobów wodnych przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - obowiązek magazynowania zebranych odpadów na terenie utwardzonym, - wyposażenie przedsięwzięcia w urządzenia wchłaniające płyny eksploatacyjne maszyn i pojazdów w przypadku ich awarii, - regularna kontrola stanu urządzeń.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wnosi istotny wkład w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem 2020/852. (art. 13, ust.1, lit. i oraz lit. l). Środek wspierać będzie wysiłki podejmowane w celu pobudzania rozwoju infrastruktury gospodarowania odpadami niezbędnej do przygotowania odpadów do ponownego użycia i recyklingu odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Reforma obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 067 w załączniku do rozporządzenia 2021/1060 i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Realizacja inwestycji prowadzi do zapobiegania zanieczyszczeniom, szczególnie wody i gleby poprzez ograniczenia ilości składowanych odpadów zmieszanych, które nie mogą zostać poddane recyklingowi. W celu zapobiegania zanieczyszczeniom przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - obowiązek magazynowania zebranych odpadów na terenie utwardzonym, - uregulowanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, - spełnianie warunków określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami

			środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Wspierane obiekty i instalacje nie powinny znajdować się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych).
--	--	--	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: recykling odpadów

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie wpływa na ten cel klimatyczny. Recykling ma na celu wykorzystanie odpadów jako surowców wtórnych, których celem będzie stworzenie bardziej wydajnej gospodarki, zwiększenie ilości surowców możliwych do ponownego wykorzystania.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 067 z załącznika do rozporządzenia 2021/1060) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu interwencji. Oczekuje się, że w wyniku realizacji inwestycji wdrożone zostaną rozwiązania (np. ograniczenie ilości składowanych odpadów), które wspomagać będą osiągnięcie dobrego stanu i/lub dobrego potencjału jednolitych części wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wnosi istotny wkład w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem 2020/852 (art. 13, ust.1, lit. i oraz lit. l). Środek wspierać będzie wysiłki podejmowane w celu

			pobudzania rozwoju infrastruktury gospodarowania odpadami niezbędnej do recyklingu odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Reforma obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel środowiskowy o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 067 w załączniku do rozporządzenia 2021/1060) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Realizacja inwestycji prowadzi do zapobiegania zanieczyszczeniom, szczególnie wody i gleby poprzez ograniczenia ilości odpadów na składowiskach. W celu zapobiegania zanieczyszczeniom przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - obowiązek magazynowania zebranych odpadów na terenie utwardzonym, - uregulowanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, - spełnianie warunków określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, - wyposażenie przedsięwzięcia w urządzenia wchłaniające płyny eksploatacyjne maszyn i pojazdów w przypadku ich awarii.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Wspierane instalacje nie powinny być lokalizowane na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również na innych obszarach chronionych).. W przypadku gdy przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wskaże wymagane środki łagodzące i kompensacyjne do celów ochrony środowiska w odniesieniu do terenów/działów zlokalizowanych na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu (w tym sieci obszarów chronionych Natura 2000, obiektów światowego dziedzictwa UNESCO i obszarów o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności, a także innych obszarów chronionych na podstawie wniosków z tej oceny wprowadzone zostaną konieczne środki łagodzące.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „recykling odpadów” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: transformacja regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu, poprzez m.in. ograniczenie negatywnych skutków obecnych i spodziewanych warunków klimatycznych lub zapobieżenia nasileniu lub przenoszeniu negatywnych skutków zmiany klimatu. W ramach działania przewiduje się wdrożenie działań wynikających z opracowanego modelu biznesowego, np. zaprojektowanie i przeprowadzenie niezbędnych prac dostosowawczych, zakup lub zaprojektowanie nowych technologii. Zakłada się, że wprowadzone zmiany pomogą firmie wyróżnić się na rynku, a także zmniejszyć koszty działalności poprzez bardziej racjonalne zarządzanie zasobami, w tym odpadami, zmniejszenia emisji CO ₂ , oszczędności zużycia energii i surowców oraz pozwoli dostrzec szanse rynkowe w oferowaniu klientom ekologicznych produktów czy energooszczędnych rozwiązań. Prognozuje się, że poprzez realizację działań dotyczących zakupu lub zaprojektowania nowych technologii możliwe będzie zapobieganie negatywnym skutkom zmiany klimatu dla danej działalności gospodarczej związanym z konkretną lokalizacją lub jakie zmiana klimatu może stwarzać dla środowiska naturalnego, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, by środek wywarł niekorzystny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Obejmuje realizację inwestycji służących wdrożeniu założeń przewidzianych w ramach „Mapy drogowej transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego”. Zakłada dodatkowo efektywne gospodarowanie zasobami, co uwzględnia również zasoby wodne.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Głównym działaniem, na podstawie którego można uznać za „istotny wkład” w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie

			powstawaniu odpadów i ich recykling będzie wdrożenie działań polegających, np. na zaprojektowaniu i przeprowadzeniu niezbędnych prac dostosowawczych, zakup lub zaprojektowanie nowych technologii (np. w wyniku stosowania technologii pozwalających na odzysk wody można spodziewać się zmniejszenia ilości wód pobieranych z własnych ujęć lub sieci lub na przykład mogą zostać zastosowane technologie bezodpadowe lub ograniczające ilość generowanych odpadów). Omawiany cel środowiskowych zostanie zatem zrealizowany za pomocą środków, takich jak na przykład: bardziej efektywne wykorzystanie surowców w produkcji; ograniczenie zużycia surowców pierwotnych oraz zwiększenie wykorzystania produktów ubocznych i odpadów; ograniczenie wytwarzania odpadów; intensyfikacja działań w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów, efektywniejsze korzystanie z naturalnych zasobów energii.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Głównym działaniem, na podstawie którego można uznać za "istotny wkład" w zapobieganie zanieczyszczeniom i w ich kontrolę, będzie wdrożenie działań polegających, np. zaprojektowaniu i przeprowadzeniu niezbędnych prac dostosowawczych, zakup lub zaprojektowanie nowych technologii. Mogą to być na przykład technologie charakteryzujące się zminimalizowaną emisją zanieczyszczeń w postaci ścieków, ponownym wykorzystaniu ścieków (np. odzysk wody), technologie i rozwiązania o zmniejszonej emisji zanieczyszczeń do powietrza lub charakteryzujących się podwyższoną efektywnością wyłapywania zanieczyszczeń. Omawiany cel środowiskowych zostanie zatem zrealizowany za pomocą środków, takich jak na przykład: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby, innych niż emisje gazów cieplarnianych; minimalizowanie znaczących szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi i dla środowiska wynikających z produkcji i stosowania chemikaliów.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przy założeniu, że nowe technologie zastępować będą dotychczas stosowane, nie należy spodziewać się negatywnego wpływu na bioróżnorodność. Zakłada się, że przedsiębiorstwa zlokalizowane są na obszarach zurbanizowanych będących i tak pod ewentualnym wpływem działalności antropogenicznej. W przypadku lokalizacji nowych przedsiębiorstw, potencjalny zakup nowej technologii nie powinien przyczynić się znacząco do

			negatywnego wpływu na środowisko. Można przypuszczać, że nowo powstające przedsiębiorstwa czy zakłady produkcyjne uprzednio uzyskują odpowiednie decyzje na lokalizację inwestycji i spełnione zostaną obowiązki i warunki nałożone przez odpowiednie organy ochrony środowiska. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: – lokalizacja nowych elementów wspierających transformację regionalnej gospodarki poza obszarami szczególnie cennymi bądź wrażliwymi, w tym wykazanie braku oddziaływań na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.
--	--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „transformacja regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: zagospodarowanie odpadów medycznych i weterynaryjnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”

Łagodzenie zmian klimatu		X	Warunki unieszkodliwiania odpadów medycznych lub odpadów weterynaryjnych oraz postępowanie z zakaźnymi odpadami medycznymi lub zakaźnymi odpadami weterynaryjnymi określa ustawa o odpadach, artykuł 95 tej ustawy stanowi, że: Posiadacz odpadów medycznych lub odpadów weterynaryjnych unieszkodliwiający te odpady jest obowiązany do prowadzenia procesów unieszkodliwiania oraz do ich monitoringu, z uwzględnieniem właściwości odpadów i charakteru procesu oraz zgodnie z wymaganiami i sposobami prowadzenia unieszkodliwiania odpadów, określonymi w przepisach. Zakaźne odpady medyczne lub zakaźne odpady weterynaryjne unieszkodliwia się przez termiczne przekształcanie w spalarniach odpadów niebezpiecznych. Zakazuje się unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych we współspalarniach odpadów. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie unieszkodliwiania oraz magazynowania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych szczegółowo określa dopuszczalne sposoby unieszkodliwiania i warunki magazynowania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych oraz warunki prowadzenia procesów unieszkodliwiania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych, a także sposób monitoringu tych procesów, dla których prowadzenie monitoringu jest konieczne dla zapewnienia prawidłowego prowadzenia tych procesów. Cały proces i instalacja objęte są monitoringiem emisji w tym monitoringiem emisji gazów cieplarniowych. Inwestycje dedykowane termicznemu przetwarzaniu odpadów niebezpiecznych (szpitalnych) są szczególnie istotne dla zapewnienia bezpieczeństwa ludności w dobie występujących pandemii, jak również odpowiadają na potrzeby zapewnienia właściwego stanu ochrony środowiska naturalnego, związane z występowaniem tego typu odpadów.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r. poz. 779 i 784), odpady zakaźne nie powinny być unieszkodliwiane na terenie poza województwem, w którym zostały wytworzone. Inwestycje w zakresie budowy spalarni odpadów niebezpiecznych, w tym zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych, powinny mieć miejsce w tych województwach, w których istnieje niedobór mocy przerobowych takich instalacji. Szczegółowe analizy potrzeb inwestycyjnych w tym zakresie będą przeprowadzane na poziomie województw i ujęte w uchwalanych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami.

			Planowane rozwiązania dla poszczególnych lokalizacji w zakresie adaptacji nie mogą wywierać niekorzystnego wpływu na działalność w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na fizyczne zagrożenia klimatyczne innych osób, przyrody, aktywów oraz innej działalności gospodarczej i muszą być spójne z działaniami w zakresie adaptacji podejmowanymi na szczeblu lokalnym, sektorowym, regionalnym lub krajowym.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	W przypadku działalności wspieranej w ramach środka ma ona nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w perspektywie całego cyklu życia. Budowa spalarni odpadów niebezpiecznych (szpitalnych) nie doprowadzi do ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody zgodnie z ramową dyrektywą wodną (2000/60/WE). Długotrwałe składowanie odpadów niebezpiecznych może wyrządzać poważne i długoterminowe szkody dla środowiska, szczególnie dla zasobów wodnych, tak więc spalanie odpadów niebezpiecznych (szpitalnych) jak najbliżej miejsca ich wytwarzania przyczynia się do ochrony tych zasobów.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Termiczne przetwarzanie odpadów niebezpiecznych w tym szpitalnych jest jedyną prawnie dopuszczalną jak i technologicznie możliwą metodą eliminacji zagrożeń powodowanych przez odpady niebezpieczne. Odpady medyczne i weterynaryjne przeważnie posiadają właściwości zakaźne i są groźne pod kątem sanitarno-epidemiologicznym. Przepisy krajowe zakazują stosować inne formy zagospodarowania tych odpadów poza ich termicznym spalaniem. Środek jest zgodny z celami w zakresie recyklingu na poziomie regionalnym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Kwestie związane ze sposobami unieszkodliwiania i warunkami magazynowania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych oraz warunkami prowadzenia procesów unieszkodliwiania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych, a także sposób monitoringu tych procesów, dla których prowadzenie monitoringu jest konieczne dla zapewnienia prawidłowego prowadzenia tych procesów określa Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie unieszkodliwiania oraz magazynowania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych W ramach środka wymaga się, aby wspierane instalacje, obiekty stosowały najlepsze dostępne techniki określone w konkluzjach dotyczących BAT w odniesieniu do procesów spalania. Instalacje wspierane w ramach tego działania uzyskały odpowiednią decyzję o środowiskowych

			uwarunkowaniach, w ramach których wprowadzono środki obejmujące łagodzenie i monitorowanie wpływu na środowisko oraz uzyskany wymagane przepisami prawa odpowiednie pozwolenia, decyzje środowiskowe w celu zmniejszenia i kontroli poziomu emisji hałasu, pyłu i innych zanieczyszczeń podczas budowy, prac konserwacyjnych i eksploatacji.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Obiekty wspierane w ramach środka, spalarnie odpadów niebezpiecznych (szpitalnych), nie będą zlokalizowane na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej lub w ich pobliżu (w tym sieci obszarów chronionych Natura 2000, miejsc światowego dziedzictwa UNESCO i obszarów o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych. W przypadku gdy przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wskaże wymagane środki łagodzące i kompensacyjne do celów ochrony środowiska w odniesieniu do terenów/działań zlokalizowanych na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu (w tym sieci obszarów chronionych Natura 2000, obiektów światowego dziedzictwa UNESCO i obszarów o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności, a także innych obszarów chronionych na podstawie wniosków z tej oceny wprowadzone zostaną konieczne środki łagodzące.

Cel szczegółowy (vii): Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

Typ projektu: opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie obejmuje wsparcie w tworzeniu dokumentów planistycznych, lokalnych w szczególności strategii rozwoju dla obszarów Natura 2000 i innych obszarów chronionych zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym oraz gminnych programów rewitalizacji; planów ogólnych; przekształcenia planów miejscowych w plany zabudowy i zintegrowane programy inwestycyjne. Dokumenty tworzone

		będą zgodnie z obowiązującymi dokumentami regulacjami w tym z uwzględnieniem kwestii łagodzenia zmian klimatu, planami adaptacji do zmian klimatu. Zaplanowane w dokumencie działania będą miały istotne znaczenie dla adaptacji i łagodzenia skutków zmian klimatycznych. Działania będą polegały m.in. na poprawie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków szczególnie wrażliwych na zmiany klimatyczne. Efektem podjętych działań powinien być wzrost odporności na niekorzystne czynniki, zwiększenie spójności sieci obszarów Natura 2000 wraz z udrożnieniem korytarzy ekologicznych, ograniczanie rozprzestrzeniania się gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych. Dzięki regeneracji siedlisk leśnych powinny się zwiększyć ich zdolności pochłaniania CO₂ oraz retencjonowania i oczyszczania wód, a poprawa stanu siedlisk bagiennych przyczyni się do zwiększenia ich zdolności retencyjnych. W ramach wdrażanych działań ochronnych prowadzone będą także projekty służące retencji wód w siedliskach podmokłych oraz dolinach rzek, co istotnie będzie wspierać zdolności adaptacyjne ekosystemów. W ramach środka zaplanowane działania nie będą prowadzić do znacznych emisji CO₂, jednak wskazane działania w dokumentach strategicznych oraz planistycznych (plany ochrony, plany zadań ochronnych oraz dokument PAF) mogą powodować pewne emisje tych gazów, nie mające jednak wpływu na zmiany klimatyczne. Działania ochronne, które najczęściej będą podejmowane w ramach środka: – wprowadzanie/utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolniczego, – utrzymanie działalności rolniczej jednak w sposób zrównoważony, ekstensywny, – zakładane wyrównanie związane z opłacalnością produkcji z przyszłego PROW. Utrzymanie ekstensywne siedlisk półnaturalnych będzie związane z koszeniem (mechanicznym), w przypadku którego emitowane będą nieznaczne ilości dwutlenku węgla z maszyn rolniczych. Ponadto działanie będzie dotyczyło prowadzenia wypasu zwierząt (owiec, kóz, krów) na siedliskach półnaturalnych, w celu utrzymania ich walorów przyrodniczych. Zwierzęta stanowią również pewne źródło emisji gazów cieplarnianych. Na chwilę opracowania analizy nie można dokładnie oszacować liczby zwierząt, które będą wypasane, jednak dominującą metodą utrzymania siedlisk półnaturalnych będzie koszenie mechaniczne odkraczanie, usuwanie podrostu drzew i krzewów, usuwanie biomasy oraz gatunków ekspansywnych lub obcych, zwalczanie gatunków ekspansywnych
--	--	---

			lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych. Emisja gazów cieplarnianych związana będzie z pracą maszyn polowych, środków transportu, kontrolowanego wypalania podrostów.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie ma istotnego wpływu na cel klimatyczny. W ramach tworzonych dokumentów m.in. uwzględnione zostaną istniejące lub opracowane plany adaptacji do zmian klimatu, zwrócona uwaga zostanie też na kwestie jakości powietrza i stanu przewietrzania miast. Podejmowane działania w ograniczonym stopniu będą wzmacniać ekosystemy, a tym samym wzmacniać ich odporność na zmiany klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Wpływ realizacji działania na zasoby wodne i morskie będzie ograniczony. W ramach tworzonych dokumentów m.in. uwzględnione zostaną dokumenty wynikające z Ramowej Dyrektywy Wodnej jak: Plany Gospodarowania Wodami, czy też Plany Zarządzania Ryzykiem Powodzi. W celu ochrony zasobów wodnych przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - koncepcja dokumentu nie może obejmować realizacji zamierzenia mogącego wpłynąć negatywnie na stan wód, - w przypadku dokumentu zlokalizowanego w strefach ochrony głównych zbiorników wód podziemnych – uwzględnić należy przepisy obowiązujące dla tych stref, w tym również w zakresie stref projektowanych, - konieczność określenia w dokumentach skutecznych środków ograniczających potencjalne oddziaływanie na stan wód, - w przypadku dokumentów planistycznych – koncepcja musi zakładać utrzymywanie na terenach przeznaczonych do zabudowy wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej minimum 25%.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. Miejscowe plany zabudowy i zintegrowane programy inwestycyjne uwzględniać i ukierunkowywać będą elementy związane z gospodarką obiegu zamkniętego i recyklingiem. Środek zachowuje zgodność z krajowymi i regionalnym planem gospodarki odpadami i programem zapobiegania powstawaniu odpadów zgodnie z art. 28 dyrektywy 2008/98/WE zmienionej dyrektywą 2018/851/UE.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Miejscowe plany zabudowy i zintegrowane programy inwestycyjne uwzględniać i ukierunkowywać będą na elementy i rozwiązania w celu zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, wody i gleby. Ponadto środek zachowa zgodność a Krajowym Planem Ochrony Powietrza oraz

			regionalnymi Programami Ochrony Powietrza. Tym samym uznano, że nie będzie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy. W celu zapobiegania zanieczyszczeniom przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - koncepcja dokumentu nie może obejmować realizacji zamierzenia mogącego wpłynąć negatywnie na stan powietrza, wód lub gleby, - dokumenty powinny wprowadzać wymóg bądź postulować wykorzystanie OZE do celów grzewczych i produkcji energii elektrycznej, - konieczność określenia w dokumentach skutecznych środków ograniczających potencjalne oddziaływanie na stan powietrza, wód oraz gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Ryzyko wystąpienia znaczącego wpływu na cel środowiskowy jest niewielkie. Miejscowe plany zabudowy i zintegrowane programy inwestycyjne uwzględniać i ukierunkowywać będą też na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, usługi ekosystemowe zieleni w terenach zabudowanych oraz systemy zarządzania zielenią w terenach zabudowanych. Środek podlegać będzie procedurze strategicznej ceny oddziaływania na środowisko i powinien być zgodny z hierarchią minimalizowania i innymi odpowiednimi wymogami przewidzianymi w dyrektywie siedliskowej i dyrektywie ptasiej. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - nowe zamierzenia inwestycyjne zawarte w koncepcji dokumentów zlokalizowane muszą być poza obszarami szczególnie cennymi bądź wrażliwymi, - opracowanie wstępnej oceny oddziaływania na środowisko dla koncepcji dokumentu, która wskazywać będzie brak oddziaływań na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie nie powinno doprowadzić do negatywnego wpływu na klimat (w tym łagodzenie zmian klimatu), ponieważ obejmuje działania w zakresie małej architektury edukacji przyrodniczej. Działanie zasadniczo nie ma wpływu na stan środowiska, w tym na omawiany element środowiska. Nie przewiduje się żadnego albo nie przewiduje się znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek w ujęciu lokalnym pozwala na łagodzenie ekstremalnych zjawisk pogodowych. Tereny zielone objęte środkiem, szczególnie w miastach, ograniczają fale upałów, magazynują wilgoć i zwiększają retencję wodną. W szerszym znaczeniu środek nie będzie miał znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie powinno doprowadzić do negatywnego wpływu na wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Obejmuje ono działania związane z małą architekturą edukacyjną, która, co do zasady nie ingeruje w zasoby wodne i nie zaburza ich naturalnego wykorzystania, a w ręcz przeciwnie może uchronić je od ingerencji ludzi. Działanie zasadniczo nie ma wpływu na stan środowiska, w tym na omawiany element środowiska. Nie przewiduje się żadnego albo nie przewiduje się znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
---------	-----	--------------

Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		

Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą za pomocą środka: poprawa jakości powietrza, wody i gleby na obszarach, na których prowadzona jest dana działalność gospodarcza, przy jednoczesnym minimalizowaniu negatywnych skutków dla zdrowia ludzi i dla środowiska. Zaplanowane działania skoncentrowane są na ograniczeniu utraty różnorodności biologicznej, czynnej ochronie przyrody, odbudowie ekosystemów i same w sobie powinny spełniać założenia Dyrektywy ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (np. w zakresie środków wymaganych do zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków dzikiej fauny i flory – na przykład wynikają z niego w szczególności wymogi względem „koniecznych środków ochronnych” (art. 6(1)), „odpowiednich działań” (art. 6(2)), „założeń ochrony” (art. 6(3)), „ogólnej spójności sieci Natura 2000” (art. 6(4)), „nadzoru” (art. 11), „systemu ścisłej ochrony” (art. 12-13) i odstępstw od niego (art. 16), a także środków, o których mowa w art. 14 i 22 w/w Dyrektywy) i Dyrektywy ws. ochrony dzikiego ptactwa (np. w zakresie ochrony gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim – na przykład utrzymanie i zagospodarowania siedlisk ptaków, przywracania zniszczonych i tworzenia nowych biotopów (art. 3(2)), wyznaczania i ochrony obszarów specjalnej ochrony (art. 4(1) i 4(2)), ochrony gatunkowej (art. 5) i odstępstw od niej (art. 9), ewentualnego zezwalania na polowania na wybrane gatunki (art. 7)). Działania związane z obiektami edukacyjnymi pozwolą na ukierunkowanie ruchu turystycznego i kontrolę jego przebiegu. Spowoduje to ochronę obszarów chronionych przed zniszczeniem i zadeptywaniem. Dodatkowo, w perspektywie długofalowej, podnoszenie świadomości ekologicznej powinno przyczynić się do realizacji celów klimatycznych. Realizacja działania pozwoli na poprawę stanu środowiska przyrodniczego przez zwiększenie świadomości społecznej na temat celów i znaczenia ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz poprawę zarządzania i działań monitoringowych organów ochrony przyrody i innych podmiotów publicznych zobowiązanych do ochrony.

Typ projektu: działania z zakresu błękitno – zielonej infrastruktury

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”			
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Projekt FEdP2021-2027 zakłada wsparcie inwestycji przyczyniających się do zielonej transformacji miast, m.in. powodujące redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze oraz prowadzące do zwiększania neutralności klimatycznej. Przewidziano następujące działania.: – wsparcia: parków miejskich, ogrodów działkowych, łąk kwietnych w celu poprawy stanu populacji owadów; – miejskich akwenów nieizolowanych od podłoża; – poprawy stanu lasów miejskich; – inne działania w zakresie przywracania i utrzymania różnorodności biologicznej. W ramach powyższych działań możliwe będą niewielkie emisje gazów cieplarnianych związane z pracami ziemnymi, koszeniem, utrzymaniem terenów zieleni i lasów miejskich, które będą pochodzić z maszyn i środków transportu. Środek będzie w efekcie służyć neutralności klimatycznej, poprzez zwiększenie terenów zieleni, powierzchni biologicznie czynnej, utrzymania różnorodności biologicznej na obszarach zurbanizowanych, gdyż zwiększą się zdolności do asymilacji CO₂ na wspomnianych terenach.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek w ujęciu lokalnym pozwala na łagodzenie ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zakładane zwiększanie udziału powierzchni zieleni i biologicznie czynnej oraz wsparcie różnorodności biologicznej na terenach miast powinno wspierać odporność terenów miejskich na zjawiska ekstremalne oraz tworzyć warunki poprawiające funkcjonowanie miast oraz sprzyjające zdrowiu i komfortowi mieszkańców. Tereny zielone objęte zadaniem zmniejszają odczucie fali upałów, magazynują wilgoć i zwiększają retencję wodną. W szerszym znaczeniu środek nie będzie miał znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Działania będą polegać na poprawie, odtworzeniu i wzmocnieniu funkcji biotycznych, hydrologicznych i klimatycznych pełnionych przez tereny zieleni miejskiej. Działanie opiera się na rozwiązaniach bazujących na naturze, a także służy zachowaniu wartościowych ekosystemów, w tym drzewostanów. Istniejące ciek i zbiorniki wodne

			stanowią istotny element zielono-błękitnej infrastruktury, której głównym celem jest bezpieczne i racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi, W działaniu chodzi o zabezpieczenie (przed nieodpowiednim przekształceniem) oraz wykorzystanie tych akwenów jako elementów kompleksowego systemu kolekcji, retencji, oczyszczania a następnie wykorzystania nadmiaru wód opadowych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu. W przypadku objęcia wsparciem projektów wymagających prowadzenia prac budowlanych, wymagane będzie zastosowanie środków prowadzących do uniknięcia ich wpływu na jakość wody oraz unikania stresu wodnego, zgodnie z właściwym planem ochronnym dla wód. W uzasadnionych przypadkach (wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) inwestycje będą wymagały raportu oddziaływania na środowisko, gdzie kwestie te są szczegółowo rozpatrywane.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Dzięki zwiększeniu powierzchni zieleni miejskiej oraz poprawy jej stanu można oczekiwać poprawy warunków przewietrzania miast oraz w pewnym stopniu absorpcji zanieczyszczeń przez rośliny.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. W przypadku niektórych inwestycji może traktowany być jako możliwość zwiększania bioróżnorodności miast – w zależności od charakteru proponowanych działań. Niemniej w większości przypadków będzie on obojętny dla realizacji celu środowiskowego. Na etapie wykonawczym ważne jest ustalenie zasad

			realizacji, gdzie np. dobór gatunków roślin, które będą nasadzone zostanie poprzedzony rozpoznaniem warunków siedliskowych, tak aby wprowadzane nowe elementy miały jak najbardziej naturalny charakter. Ważne w kontekście ochrony różnorodności biologicznej będą działania w zakresie utrzymania naturalnych zbiorników wodnych. Z tego względu uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
--	--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „działania z zakresu błękitno – zielonej infrastruktury” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: odtwarzanie/udrażnianie korytarzy ekologicznych jako element uzupełniający innych projektów

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania realizowane w ramach środka będą dotyczyć działań ochronnych i zarządzania zasobami przyrodniczymi poza obszarami chronionymi. Dlatego tak istotne będą programy ochrony gatunków, które wykraczają poza obszary chronione (gatunki migrujące). W tym kontekście działania koncentrować się powinny na utrzymaniu drożności korytarzy ekologicznych, jak również działaniach skoncentrowanych w miejscu występowania gatunków i ich poszczególnych populacji. Nie przewiduje się istotnych emisji gazów cieplarnianych w ramach wykonywanych działań. Te, które wystąpią będą związane z podejmowanymi na niewielką skalę czynnościami polegającymi na np. koszeniu, odkrzaczaniu (emisja z maszyn), tworzeniu siedlisk zastępczych, przenoszeniu okazów roślin w dogodne miejsce. W ramach środka zaplanowane działania nie będą prowadzić do znacznych emisji CO ₂ .
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z

			zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek:		

(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki. Zaplanowane działania skoncentrowane są na ograniczeniu utraty różnorodności biologicznej, czynnej ochronie przyrody, odbudowie ekosystemów i same w sobie powinny spełniać założenia Dyrektywy ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (np. w zakresie środków wymaganych do zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków dzikiej fauny i flory – na przykład wynikają z niego w szczególności wymogi względem „koniecznych środków ochronnych” (art. 6(1)), „odpowiednich działań (art. 6(2)), „założeń ochrony (art. 6(3)), „ogólnej spójności sieci Natura 2000” (art. 6(4)), „nadzoru” (art. 11), „systemu ścisłej ochrony” (art. 12-13) i odstępstw od niego (art. 16), a także środków, o których mowa w art. 14 i 22 w/w Dyrektywy) i Dyrektywy ws. ochrony dzikiego ptactwa (np. w zakresie ochrony gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim – na przykład utrzymanie i zagospodarowania siedlisk ptaków, przywracania zniszczonych i tworzenia nowych biotopów (art. 3(2)), wyznaczania i ochrony obszarów specjalnej ochrony (art. 4(1) i 4(2)), ochrony gatunkowej (art. 5) i odstępstw od niej (art. 9), ewentualnego zezwalania na polowania na wybrane gatunki (art. 7)).

Typ projektu: projekty strategiczne dla województwa podlaskiego dotyczące edukacji, ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
---------	-----	--------------

Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		

Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Środek nie ma żadnego negatywnego wpływu na istniejące ekosystemy, siedliska i gatunki. Choć nie wpisuje się bezpośrednio w wymienione w rozporządzeniu nr 2019/2088 działania świadczące o istotnym wkładzie w realizację celu (nie kwalifikuje się jako działalność gospodarcza), bezpośrednio podejmuje problematykę ochrony i przywracania bioróżnorodności, a także funkcji ekosystemów. Realizacja projektu umożliwi wsparcie podmiotów realizujących te cele ochrony.

Typ projektu: zagospodarowanie azbestu

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Nie przewiduje się znaczących emisji gazów cieplarnianych z planowanych działań. Inwestycje związane są ze zbiórką, transportem, przechowywaniem i unieszkodliwieniem azbestu i wyrobów zawierających azbest nie wpłynę na ten cel środowiskowy.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie wpływa na ten cel klimatyczny. W jego ramach planuje się działania dotyczące usuwania i unieszkodliwiania odpadów.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Podjęcie działań mających na celu usunięcie azbestu i wyrobów azbestowych przyczyni się lokalnie w istotny sposób do poprawy jakości wód podziemnych i powierzchniowych poprzez zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych z tych terenów co pozwoli na zachowanie ich zasobów.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Można uznać, iż działanie jest zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczący przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki – w ramach podjętych działań nie będą powstawać odpady.

Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek jest z zgodny z wymaganiami spełniania wymagań określonych w odpowiedniej części przepisów Unii dotyczących udzielanych odpowiednich pozwoleń/zezwoleń środowiskowych. W celu zapobiegania zanieczyszczeniom przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - uregulowanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, - wyposażenie przedsięwzięcia w urządzenia wchłaniające płyny eksploatacyjne maszyn i pojazdów w przypadku ich awarii, - przeszkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, - składowanie azbestu w wydzielonym, zabezpieczonym i oznakowanym miejscu, - składowanie azbestu w szczelnym opakowaniu, - stosowanie przepisów Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, - prowadzenia kontrolnego monitoringu powietrza, - regularne czyszczenie stref w otoczeniu składowiska azbestu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek będzie zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Nie przewiduje się aby prowadzone działania w ramach środka były prowadzone na terenach cennych przyrodniczo i naruszały istniejące ekosystemy. Środek spełnia wymogi określone w odpowiednich przepisach Unii dotyczących środowiska (w szczególności ocen środowiskowych) i udzielonych odpowiednich pozwoleń/zezwoleń. W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów wnioskujący spełnić będzie musiał warunki: - lokalizacja nowych projektów z zakresu gospodarki odpadami poza obszarami szczególnie cennymi bądź wrażliwymi, w tym wykazanie braku oddziaływań na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**zagospodarowanie azbestu**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Priorytet III: Lepiej skomunikowany region

Cel szczegółowy (ii): Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie

krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej

Typ projektu: budowa, przebudowa i modernizacja dróg wojewódzkich i lokalnych nie należących do sieci TEN-T

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>		<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu	Budowa infrastruktury drogowej	X		
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X		
Adaptacja do zmian klimatu	Budowa infrastruktury drogowej		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji (inwestycje w infrastrukturę drogową) w długoterminowej perspektywie działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. Działania polegające na budowie nowych dróg powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych. Inwestycje realizowane w ramach tego środka powinny uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
	Przebudowa infrastruktury drogowej		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji (inwestycje w infrastrukturę drogową) w długoterminowej perspektywie działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. Działania polegające na przebudowie dróg powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych. Inwestycje realizowane w ramach tego środka powinny uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Budowa infrastruktury drogowej	X		
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X		

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Budowa infrastruktury drogowej	X		
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Budowa infrastruktury drogowej	X		
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Budowa infrastruktury drogowej	X		
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania		Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	Budowa infrastruktury drogowej	X	Środek nie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Na etapie realizacji projektów budowy infrastruktury drogowej mogą zostać wygenerowane potencjalne emisje gazów cieplarnianych związane z ruchem ciężkich pojazdów. Potencjalne zwiększone emisje będą występować na etapie prac budowlanych i powinny ustąpić po ich zakończeniu. Przewidywanym rezultatem realizacji działania będzie podniesienie efektywności sieci transportowej, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i wzrostu bezpieczeństwa. W perspektywie długoterminowej (etap eksploatacji) przewiduje się, że realizacja inwestycji dotyczących budowy nowych dróg może przyczynić się co najmniej do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych związanej ze zwiększeniem przepustowości dróg, zwiększeniem płynności, czy ewentualnym skróceniem odległości przejazdu. Zanieczyszczenia powietrza związane z ciągami komunikacyjnymi ograniczają się niemal wyłącznie do pasa drogowego, a stosowanie środków zaradczych takich jak zieleń przydrożna, promowanie pojazdów nisko- i bezemisyjnych, wyprowadzenie ruchu pojazdów na obwodnice miejscowości a także przywracanie i odtwarzanie siedlisk powinno zminimalizować negatywne oddziaływania na etapie eksploatacji. Przy właściwym prowadzeniu prac budowlanych i rozwiązaniach minimalizujących, realizacja działania nie powinna się przyczynić istotnie do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Inwestycje realizowane w ramach tego środka powinny być zgodne z kryteriami zielonych zamówień publicznych.
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X	Środek nie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Na etapie realizacji projektów przebudowy infrastruktury drogowej mogą zostać wygenerowane

			potencjalne emisje gazów cieplarnianych związane z ruchem ciężkich pojazdów. Potencjalne zwiększone emisje będą występować na etapie prac budowlanych i powinny ustąpić po ich zakończeniu. Przewidywanym rezultatem realizacji działania będzie podniesienie efektywności sieci transportowej, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i wzrostu bezpieczeństwa. W perspektywie długoterminowej (etap eksploatacji) przewiduje się, że realizacja inwestycji dotyczących przebudowy istniejących dróg może przyczynić się co najmniej do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych związanej ze zwiększeniem przepustowości dróg i zwiększeniem płynności. Zanieczyszczenia powietrza związane z ciągami komunikacyjnymi ograniczają się niemal wyłącznie do pasa drogowego, a stosowanie środków zaradczych takich jak zieleń przydrożna, promowanie pojazdów nisko- i bezemisyjnych, wyprowadzenie ruchu pojazdów na obwodnice miejscowości a także przywracanie i odtwarzanie siedlisk powinno zminimalizować negatywne oddziaływania na etapie eksploatacji. Poprawa infrastruktury drogowej pomiędzy i w miastach pozwoli zredukować emisję zanieczyszczeń (pyłowych, gazowych), a tym samym pośrednio przedostawania się tego typu zanieczyszczeń do ekosystemów wodnych, gleby oraz do atmosfery, gdzie bezpośrednio w postaci kwaśnych deszczy lub pośrednio w wyniku spływu powierzchniowego wprowadzane są do wód. Nie należy zatem spodziewać się istotnego wpływu pośredniego i bezpośredniego na cel środowiskowy. Inwestycje realizowane w ramach tego środka powinny być zgodnie z kryteriami zielonych zamówień publicznych.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?			
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub	Budowa infrastruktury drogowej	X	Działalność wspierana w ramach środka nie będzie znacząco zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Prawdopodobieństwem wystąpienia negatywnego oddziaływania charakteryzują się te przedsięwzięcia związane z budową odcinków infrastruktury drogowej, które wymagają znacznego zajęcia dodatkowego terenu i prowadzenia głębokich wykopów, co wiąże się z koniecznością ich odwodnienia. Podczas budowy drogi, a także podczas jej eksploatacji istnieje ryzyko awarii

dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?			urządzeń, maszyn, czy pojazdów, co może skutkować pojawieniem się zanieczyszczeń i kolejno ich przedostaniem do wód. Mieszanina substancji ropopochodnych i innych związków chemicznych z wodą spływająca z powierzchni drogi stanowi zagrożenie zwłaszcza dla otoczenia tras o dużym obciążeniu ruchem. W celu zapewnienia ochrony zasobów wodnych, na etapie prac projektowych i przygotowania do realizacji działań dotyczących budowy dróg, uwzględnione powinny zostać parametry mające bezpośredni wpływ na jakość i stan zasobów wodnych i zastosowane odpowiednie środki zaradcze, np. stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, wyłączanie sprzętu na czas postoju, wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów zieleni, montaż urządzeń podczyszczających w przypadku ich braku (w uzasadnionych przypadkach). Prowadzone prace i odpowiednio zabezpieczone tereny robót, powinny ograniczyć ewentualne czynniki do krótkotrwałych i chwilowych oddziaływań, które ustąpią po zrealizowaniu inwestycji. Podsumowując, działania związane z budową dróg, w dłuższej perspektywie nie powinny zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Ze względu na położenie województwa podlaskiego w stosunku do morza nie wystąpi istotne oddziaływanie na stan wód morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymania ustalonych poziomów i limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych w tym wodnoprawnych. Realizacja tego celu szczegółowego w opracowywanych dokumentach konkursowych wymaga odwołania do uwzględnienia zasady DNSH. W szczególności w procedurach, które wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, przewiduje się, że ocena obejmować będzie wpływ na wody zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE.
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X	Działalność wspierana w ramach środka wiąże się z podobnym oddziaływaniem, jak budowa dróg, lecz o mniejszej skali, stosownie do zakresu inwestycji i nie będzie znacząco zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. W tym przypadku również pojawienie się zanieczyszczeń związane jest przede wszystkim z awariami sprzętu (na etapie budowy) i wypadkami (w trakcie eksploatacji). Prawidłowe prowadzenie prac przy użyciu sprawnego i spełniającego wymagania jakościowe sprzętu oraz właściwa budowa infrastruktury odprowadzającej zanieczyszczenia z drogi powinny zapewnić zachowanie dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód, w tym powierzchniowych i gruntowych. Ze względu na położenie województwa podlaskiego w stosunku do morza nie wystąpi istotne oddziaływanie na stan wód morskich. W procesach inwestycyjnych wszystkie podmioty obowiązane są do dotrzymania ustalonych poziomów i

			limitów w określonych pozwoleniach środowiskowych w tym wodnoprawnych. Realizacja tego celu szczegółowego w opracowywanych dokumentach konkursowych wymaga odwołania do uwzględnienia zasady DNSH. W szczególności w procedurach, które wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, przewiduje się, że ocena obejmować będzie wpływ na wody zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE.
Przejście na gospodarkę obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście	Budowa infrastruktury drogowej	X	Działalność wspierana w ramach środka spowoduje powstawanie wykopów i odkładanie mas ziemnych. W związku z tym można spodziewać się, że część nadmiarów mas ziemnych nie będzie nadawała się do ponownego wykorzystania. Będą one wymagały przygotowania odpowiednich terenów do ich czasowego gromadzenia przed ostatecznym zagospodarowaniem, zgodnie z Ustawą o odpadach i towarzyszących jej Rozporządzeniach wykonawczych. W przypadku mas ziemnych wydobywanych z gruntów niespoistych, uzyskany materiał będzie można wykorzystać, minimalizując w ten sposób ilość materiałów mogących stanowić odpad. Działania tego typu zmniejszają powierzchnie niezbędne do składowania odpadów, wpłyną także na zmniejszenie uciążliwości towarzyszących ruchowi pojazdów transportowych. Nie prognozuje się wystąpienia odpadów niebezpiecznych. Podczas eksploatacji nowych dróg przewiduje się występowanie szlamów powstających podczas czyszczenia urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe. Ich utylizacja powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów. Do realizacji inwestycji powinny być wykorzystywane w pierwszej kolejności kruszywa wydobywane ze złóż już istniejących. Eksploatacja nowych złóż powinna odbywać się z jak najmniejszą presją na środowisko, po uprzednim wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji związanych z wydobywaniem i produkcją kruszyw. Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć dotyczących budowy dróg nie spowoduje poważnych i długoterminowych szkód dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym oraz nie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków. Realizacja inwestycji nie doprowadzi również do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Potencjalnie powstające odpady generowane będą wyłącznie na etapie budowy dróg, natomiast na etapie eksploatacji przewiduje się że będą to w większości zawiesiny i szlasy usuwane okresowo z urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe, co stanowi typowe działanie eksploatacyjne i utrzymaniowe dróg.

gospodarki o obiegu zamkniętym?	Przebudowa infrastruktury drogowej	X	Działalność wspierana w ramach środka wiąże się z podobnym oddziaływaniem, jak budowa dróg, lecz o mniejszej skali, stosownie do zakresu inwestycji i nie będzie prowadzić do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania, lub unieszkodliwiania odpadów, czy poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia. Działalność ta nie spowoduje poważnych i długoterminowych szkód dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	Budowa infrastruktury drogowej	X	Działalność wspierana w ramach środka może powodować ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń powietrza (w analizie wykazano wyłącznie dwutlenek azotu), jednak ograniczają się one prawie zawsze do pasa drogowego, co potwierdzono na podstawie modelowania wykonanego w ramach w/w dokumentu. W przypadku wód mogą to być potencjalne emisje gazów i pyłów emitowanych zarówno na etapie budowy jak i późniejszej eksploatacji nowej drogi. Do gleb potencjalnie emitowane mogą być metale ciężkie (głównie na etapie eksploatacji). Promowanie transportu zrównoważonego i korzystanie z usług zbiorowego transportu prawdopodobnie powinno obniżyć potencjalne emisje. Zakłada się, że planowane działanie zapewni kontynuację działań w zakresie usprawnienia sieci dróg poprzez dalsze dowiązywanie jej do sieci TEN-T oraz ważnych węzłów logistycznych. Budowa nowych dróg (w tym obwodnic) umożliwi dodatkowo wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miejscowości, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzrostu bezpieczeństwa i redukcji emisji zanieczyszczeń. Zastosowanie odpowiednich środków zaradczych, np. wprowadzanie zieleni przydrożnej; promowanie pojazdów napędzanych alternatywnymi paliwami, szczególnie w odniesieniu do pojazdów ciężarowych i autobusów (co w ramach poszczególnych priorytetów jest planowane do realizacji), czy też wyprowadzanie ruchu pojazdów poprzez obwodnice (w ramach działań związanych z budową infrastruktury drogowej) powinno zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływania na etapie eksploatacji. Można zatem stwierdzić, że przy odpowiednio prowadzonych pracach budowlanych i ujętych na etapie prac projektowych rozwiązań minimalizujących, realizacja działania nie powinna istotnie przyczynić się do znacznych emisji gazów cieplarnianych.
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X	Nie oczekuje się, że realizacja działań dotyczących przebudowy dróg doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Potencjalne zwiększone emisje zanieczyszczeń do powietrza (np. pyły, gazy), do wody (bezpośrednio wraz ze spływem wód opadowych lub roztopowych) lub do gleby (nieszczelne rowy, wycieki paliw i przesączenie do gruntu) mogą wystąpić głównie na etapie realizacji inwestycji, jednak ten charakter oddziaływań ograniczony jest do miejsca prowadzenia przebudowy i zasadniczo powinien ustąpić po jej zakończeniu. Na etapie realizacji inwestycji

			(budowa, przebudowa, modernizacja) może dojść do potencjalnego uwalniania zanieczyszczeń do powietrza (gazy cieplarniane, pyły), wody lub gleb (potencjalne wycieki olejów, paliw, smarów). Potencjalne oddziaływania będą mieć charakter lokalny i występować wyłącznie na etapie prac budowlanych i powinny ustąpić po ich zakończeniu. Realizacja inwestycji dotyczących przebudowy dróg nie powinna wpłynąć na ogólny stan powietrza, wody lub gleby. Pośrednio pozytywnie, realizacja działania może wpłynąć na zwiększenie liczby wykonywanych przewozów publicznego transportu, przy jednoczesnym zmniejszeniu się transportu indywidualnego i w ten sposób zminimalizowane może zostać ewentualne ryzyko wypadków, awarii oraz wzmożonego ruchu i związanej z tym emisji zanieczyszczeń. Po zakończeniu inwestycji, w wyniku przebudowy dróg i w konsekwencji podniesienia ich sprawności , emisja zanieczyszczeń w stosunku do aktualnego stanu powinna zostać zmniejszona. Obecne doświadczenia związane z nowymi technologiami budowy obiektów drogowych wskazują na to, że bezpośrednie oddziaływanie w czasie przebudowy drogi na powierzchnię ziemi i glebę ograniczy się praktycznie do pasa kilkudziesięciu metrów od osi drogi w obie strony.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	Budowa infrastruktury drogowej	X	Działalność wspierana w ramach środka może oddziaływać niekorzystnie na bioróżnorodność. Negatywne oddziaływanie zależy od zakresu i lokalizacji konkretnej inwestycji. Potencjalne oddziaływanie na bioróżnorodność roślin i zwierząt oraz ich siedliska może nastąpić przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji, poprzez zajęcie arealu a tym samym zniszczenie siedliska pod pas drogowy przemieszczanie dużych ilości mas ziemnych, składowanie materiałów budowlanych, płoszenie zwierząt, zwiększoną emisję zanieczyszczeń i hałasu. Do pogorszenia jakości siedlisk doprowadzić może również zniszczenie roślinności (w tym wycinka drzew i krzewów oraz naruszenie reżimu wodnego. Na etapie eksploatacji inwestycji drogowych może wystąpić oddziaływanie o charakterze pośrednim związane z przecięciem korytarzy ekologicznych, zanieczyszczeniem środowiska wodno-glebowego, zaburzeniem stosunków wodnych, co będzie miało istotny wpływ na siedliska hydrogeniczne, których jakość warunkowana jest poziomem zasilania w wodę. Przywołując planowane projekty dot. inwestycji drogowych wynikające z Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2023, dla którego sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, można przypuszczać, że drogi wojewódzkie realizowane w ramach planowanych działań będą miały co najmniej taki sam lub niższy wpływ na analizowany komponent środowiska. W ramach w/w Programu opracowano szczegółowe analizy w zakresie wpływu realizacji Programu na korytarze ekologiczne, jak też gatunki i siedliska chronione stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, w odniesieniu do Dyrektywy ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i Dyrektywy ws.

			ochrony dzikiego ptactwa. Oddziaływania mogące potencjalnie wystąpić na etapie realizacji i eksploatacji powinny zostać zminimalizowane poprzez zastosowanie środków zaradczych, np. wycinka drzew tylko w przypadkach uzasadnionych, stosowanie ekranów izolujących lub porośniętych roślinnością oraz poprzez respektowanie i spełnienie wymagań i warunków określonych w wymienionych Dyrektywach. Projekty współfinansowane ze środków UE, w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach, powinny oceniać wpływ na obszary Natura 2000 na podstawie aktualnych planów zadań ochronnych i planów ochrony. Nie przewiduje się, że realizacja działań dotyczących budowy dróg będzie w znacznym stopniu szkodliwa i degradująca ogólny stan i odporność ekosystemów lub będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Należy podkreślić wniosek płynący ze sporządzonej Prognozy do w/w Programu Budowy Dróg, tj. korzyści z realizacji Programu. Biorąc pod uwagę fakt braku możliwości wystarczającego zabezpieczenia istniejących ciągów drogowych przed ich znaczącym negatywnym wpływem zarówno na ludzi, jak i na przyrodę ożywioną stwierdzono, że jedyną możliwością zniwelowania negatywnego oddziaływania jest wyprowadzenie ruchu poza tereny zabudowane. Również w odniesieniu do przyrody ożywionej odciążenie dróg istniejących przyczyni się znacząco do zminimalizowania ich oddziaływania, przede wszystkim na korytarze ekologiczne. Na podstawie przeprowadzonych analiz na poziomie strategicznym, nie stwierdzono żadnego korytarza drogowego, który byłby jako całość nieakceptowany pod względem oddziaływania na środowisko, a w szczególności na obszary sieci Natura 2000. Oceniono, że zastosowanie działań minimalizujących w odpowiednim zakresie, uszczegółowionym po weryfikacji terenowej, zapewni skuteczne ograniczenie oddziaływania do poziomu nieznaczącego. Realizacja Programu jako całości nie wpłynie znacząco na obszary Natura 2000, choć nie można uniknąć pewnych kolizji konkretnych inwestycji. Realizowane inwestycje objęte będą procedurą oceny oddziaływania na środowisko. Po przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko i wdrożone zostaną wnioski z tej oceny.
	Przebudowa infrastruktury drogowej	X	Działalność wspierana w ramach środka wiąże się z podobnym oddziaływaniem, jak budowa dróg, lecz o mniejszej skali, stosownie do zakresu inwestycji i będzie polegać na przebudowie istniejących elementów infrastruktury drogowej, które w odniesieniu do których najczęściej już przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko i dla których uzyskano niezbędne dokumentacji. Realizacja działań dotyczących przebudowy dróg może wprowadzić na etapie realizacji (prac budowlanych) powodować potencjalne negatywne oddziaływania, np. przekształcenia szaty roślinnej znajdującej się w pasie podlegającym przebudowaniu, wycinka drzew czy też likwidacja roślinności trawiasto-

			zielnej. W trakcie trwania prac, wjazdu ciężkiego sprzętu roślinność ta może ulec zniszczeniu jednak w kolejnych okresach wegetacyjnych, Po zakończeniu budowy roślinność powinna się odnowić, pod warunkiem zastosowania właściwych rozwiązań organizacyjnych w celu ograniczenia opóźnionego w czasie, negatywnego wpływu prac budowlanych na jakość i stan siedlisk oraz drzew i krzewów (np. zakaz zagęszczania i zmiany składu gleb oraz magazynowania materiałów budowlanych i kruszywa w obrębie zasięgu brył korzeniowych).. W trakcie eksploatacji drogi jej wpływ na roślinność będzie mógł obejmować tereny bezpośrednio przylegające do drogi. Jednak stopień wpływu będzie wynikać z obciążenia ruchem pojazdów samochodowych. Realizowane inwestycje objęte będą procedurą oceny oddziaływania na środowisko. Po przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko i wdrożone zostaną wnioski z tej oceny.
--	--	--	--

Typ projektu: rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”</i>		<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)		X	Inwestycje związane z nabyciem autobusów niskoemisyjnych przeznaczonych do transportu na trasach pozamiejskich. Środek wnosi istotny wkład w realizację celu w zakresie łagodzenia zmian klimatu. Inwestycje związane z nabyciem autobusów zasilanych paliwami alternatywnymi w transporcie zbiorowym, wpisują się w cele określone w Krajowych ramach polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych, odnośnie rozwoju rynku pojazdów napędzanych paliwami alternatywnymi oraz cele ustawy z dnia 11.01.2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, dotyczące m.in. szerszego zastosowania paliw alternatywnych (w tym: LNG, CNG, LPG) w transporcie. Ponadto planowana nowelizacja przedmiotowej ustawy, która podwyższy wymagane poziomy ekologicznie czystych pojazdów w zamówieniach publicznych (w zakresie udziału pojazdów wykorzystujących do napędu paliwa alternatywne w całkowitej liczbie pojazdów objętych zamówieniami), zgodnie z zapisami dyrektywy 2009/33/WE, z

				uwzględnieniem zmian wprowadzonych dyrektywą 2019/1161.
	Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań		X	Celem jest szybsze dostosowanie taboru do wymogów prawa unijnego. Nie będzie się przyczyniać do emisji gazów cieplarnianych. Planowane w ramach celu inwestycje, w szczególności dotyczące przeniesienia części ruchu z transportu drogowego na transport kolejowy, będą sprzyjać zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego.
Adaptacja do zmian klimatu	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na ten cel środowiskowy, biorąc pod uwagę zarówno jego bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. W ocenie oddziaływania na środowisko Krajowych ram polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych, przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE, zwrócono uwagę, że przy projektowaniu infrastruktury ładowania pojazdów powinno się uwzględniać jej odporność na skutki zmian klimatu. Zakup nowoczesnego taboru będzie uwzględniać wyposażenie go w urządzenia klimatyzacyjne.
	Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, z uwagi na charakter środka.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)		X	Działalność wspierana w ramach środka ma nieznaczny przewidywalny wpływ na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Nie zidentyfikowano żadnego ryzyka degradacji środowiska związanego z zachowaniem jakości wody i deficytem wody. Zużycie wody związane z utrzymaniem zero- i niskoemisyjnego taboru autobusowego (mycie pojazdów) należy uznać za pomijalnie małe.
	Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma żadnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami ze względu na charakter zaplanowanych w ramach niej działań, które nie będą prowadziły do wprowadzenia zmian w stanie wód i ekosystemów od nich zależnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)	X		Inwestycje związane z zakupem autobusów niskoemisyjnych przeznaczonych do transportu na trasach pozamiejskich.

powstawaniu odpadów i recykling	Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań		X	Działalność wspierana w ramach środka nie wykazuje przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Na etapie realizacji inwestycji zostaną podjęte wszelkie działania mające na celu ograniczenie ilości powstających odpadów, a zastosowane materiały będą cechować się odpowiednią trwałością.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)	X		Inwestycje związane z zakupem autobusów niskoemisyjnych przeznaczonych do transportu na trasach pozamiejskich.
	Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, z uwagi na charakter środka.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)		X	Działalność wspierana w ramach środka ma pomijalnie mały przewidywalny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Można wskazać natomiast niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza, ograniczeniem emisji hałasu oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb, co wyjaśniono w zakresie celu dot. zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby.
	Zwiększenie dostępności transportowej, bezpieczeństwa i cyfrowych rozwiązań		X	Działalność wspierana w ramach środka nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami w całym jego cyklu życia. Można wskazać natomiast niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza, co wyjaśniono w zakresie celu dot. zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		

Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy). Inwestycje związane z zakupem autobusów niskoemisyjnych przeznaczonych do transportu na trasach pozamiejskich. Środek nie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów. Dla zużytych baterii litowo-jonowych pochodzących z autobusów elektrycznych przewiduje się stosowanie nowoczesnych systemów recyklingu, regeneracji oraz ponownego użycia zarówno całych urządzeń jak i odzyskanych części/podzespołów. Środek nie doprowadzi do nieefektywności w zakresie bezpośredniego i pośredniego korzystania z zasobów naturalnych. Obecnie postępowanie ze zużytymi bateriami z autobusów elektrycznych objęte jest ogólnymi przepisami o odpadach, zawartymi w Dyrektywie Ramowej o Odpadach oraz w Dyrektywie w sprawie Baterii i Akumulatorów oraz Zużytych Baterii i Akumulatorów. Jednocześnie przygotowywane są nowe regulacje, które zapewnią, że baterie będą objęte rozszerzoną odpowiedzialnością producenta (ROP). Tym samym korzystanie z nowych zasobów pierwiastków metalicznych (lit, kobalt, nikiel) stosowanych w bateriach litowo-jonowych będzie ograniczone do minimum. Sposoby ponownego użycia zużytych baterii obejmują głównie tzw. domowe banki energii przeznaczone do magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim energii uzyskanej z paneli fotowoltaicznych, ewentualnie z niewielkich elektrowni wiatrowych.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego	X	Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy). Inwestycje związane z zakupem autobusów niskoemisyjnych przeznaczonych do transportu na trasach pozamiejskich Inwestycje związane z zakupem autobusów niskoemisyjnych w transporcie zbiorowym będą przyczyniać się do emisji zanieczyszczeń do powietrza (tlenków azotu (NOx), pyłów (PM)),

zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		tlenku węgla (CO), lotnych związków organicznych (LZO), węglowodorów (HC)), ale środek ten nie doprowadzi do znacznych emisji. Norma EURO VI jest obecnie najbardziej rygorystyczną normą emisji spalin z pojazdów wyposażonych w silniki spalinowe. Ponadto zakłada się wykorzystanie autobusów spełniających normę emisji spalin EURO VI jedynie na obszarach pozamiejskich, gdzie na obecnym etapie występuje problem z dostępem do infrastruktury ładowania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: rozwój infrastruktury ciągów pieszo-rowerowych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie obejmuje inwestycje monitorowane jako wspierające cel klimatyczny o współczynniku 100% (kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 083 w załączniku do rozporządzenia 2021/1060) i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu interwencji. Z uwagi na to, że działania wspierane w ramach środka (budowa zatok autobusowych, ścieżek rowerowych, chodników) będą przyczyniać się do promocji transportu publicznego, w tym również czystego transportu miejskiego oraz transportu pieszego/rowerowego, które charakteryzują się odpowiednio mniejszą lub zerową emisją gazów cieplarnianych, w stosunku do transportu indywidualnego., środek w sposób istotny wpłynąć może na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych pochodzących z indywidualnego transportu samochodowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z

			bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Parametry infrastruktury ciągów pieszo-rowerowych będą uwzględniały zastosowanie środków zapewniających odporność na zmiany klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma istotnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami ze względu na charakter zaplanowanych w ramach nim działań, które nie będą prowadziły do wprowadzenia zmian w stanie wód i ekosystemów od nich zależnych. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do istotnych oddziaływań na zasoby wodne.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie wykazuje przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Na etapie realizacji inwestycji zostaną podjęte wszelkie działania mające na celu ograniczenie ilości powstających odpadów, a zastosowane materiały będą cechować się odpowiednią trwałością.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona		

zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działanie nie będzie się wiązać ze zwiększeniem poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Pewne emisje możliwe są na etapie realizacyjnym, będą miały one jednak charakter tymczasowy. W związku z poprawą jakości infrastruktury transportu pieszego i rowerowego, działanie może pośrednio przyczynić się do wzrostu popularności tego sektora, a w rezultacie – do ograniczenia emisji zanieczyszczeń z transportu indywidualnego (szczególnie w miastach, gdzie ten typ transportu jest w stanie konkurować z samochodowymi dojazdami do pracy).
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego	X	Oddziaływania w ramach środka mogą dotyczyć przede wszystkim konieczności usuwania drzew i krzewów oraz zmniejszania powierzchni biologicznie czynnej na terenach miast. Nie przewiduje się jednak, aby działanie było szkodliwe dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym szczególnie chronionych.

stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		W przypadku konieczności wycinki drzew przed rozpoczęciem inwestycji należy uzyskać odpowiednie pozwolenie, a organy odpowiedzialne za ochronę przyrody powinny wówczas rozstrzygnąć czy taka wycinka będzie możliwa ze względu na ochronę zasobów przyrodniczych i różnorodności biologicznej. Inwestycje będą realizowane w miastach, z założenia na terenach antropogenicznie przekształconych, a i ich wpływ na przyrodę będzie ograniczony. Dla przewidzianych w ramach niej do realizacji inwestycji, w zakresie rozbudowy infrastruktury pieszo-rowerowej, przeprowadzona będzie ocena oddziaływania na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE – jeśli konieczność taką stwierdzi właściwy organ ochrony środowiska. Jednocześnie należy jednak podkreślić, że system ocen oddziaływania na środowisko w Polsce, zobowiązuje inwestorów do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, które mogą na nie znacząco oddziaływać. Ocena taka pozwala na precyzyjne wskazanie oddziaływań, jak również określenie wariantów alternatywnych czy działań minimalizujących oraz kompensujących, jeśli zachodzi potrzeba ich zastosowania, przypisanych do indywidualnych projektów. Tym samym ryzyko wystąpienia oddziaływań znaczących nie będzie miało miejsca.
---	--	---

Typ projektu: inwestycje w infrastrukturę kolejową na liniach kolejowych o znaczeniu regionalnym

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Celem inwestycji objętych wsparciem jest zwiększenie roli sektora kolejowego w systemie transportowym, którego oddziaływanie w kontekście emisji gazów cieplarnianych jest mniejsze niż pozostałych sektorów transportu (w szczególności transportu drogowego). Zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach osobowych jest niezbędne dla transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. W przypadku budowy mogą wystąpić typowe dla tego typu prac oddziaływania (związane z prowadzonymi pracami budowlanymi), w tym emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery. Charakter tych działań będzie zależał jednak od czasu prowadzenia prac budowlanych i nie powinien mieć wpływu na ogólny stan klimatu. Podsumowując, realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i

			pośrednio, w całym jego cyklu życia i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w stosunku do celu środowiskowego łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu	X		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		Nie przewiduje się, aby środek zagrażał dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Projekty modernizacyjne, polegające jedynie na przebudowie elementów istniejącej infrastruktury punktowej, cechują się najmniejszym prawdopodobieństwem oddziaływania (również na pozostałe komponenty środowiska). W przypadku planowanych przedsięwzięć związanych z budową czy modernizacją infrastruktury obsługi podróży przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do istotnych oddziaływań na zasoby wodne.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		Środek nie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów, jednakże w ramach modernizacji istniejącej punktowej infrastruktury kolejowej mogą powstawać odpady, ale nie będą to ilości znaczące. Zasady postępowania ze zużytymi materiałami (np. budowlanymi) wynikają z obowiązującej ustawy o odpadach. Przewiduje się zarówno budowę nowych, jak i modernizację już istniejących elementów infrastruktury obsługi pasażerów, w tym przystanków, stacji oraz dworców kolejowych, również stanowiących zintegrowane węzły przesiadkowe. Podejmowane będą starania na rzecz ograniczenia na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Środek nie doprowadzi do nieefektywności w zakresie bezpośredniego i pośredniego korzystania z zasobów naturalnych. Wobec powyższego środek nie przyczyni się do powstania poważnych i długoterminowych szkód dla środowiska w aspekcie gospodarki obiegu zamkniętego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Realizacja inwestycji objętych wsparciem nie będzie powodować wytwarzania i wprowadzania do wody i gleby zanieczyszczeń. Emisja

			zanieczyszczeń do powietrza (spalin i pyłu) może krótkoterminowo występować w fazie realizacji.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?	X	Transport kolejowy stanowi jeden z najbardziej ekologicznych środków transportu. Jego negatywne oddziaływanie na środowisko w kontekście m.in. emisji dwutlenku węgla jest znacznie niższe niż w przypadku transportu drogowego czy lotniczego. Zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach osobowych i towarowych jest niezbędne dla transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Oczekiwanym rezultatem będzie zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach w skali lokalnej, regionalnej, makroregionalnej i krajowej, tak towarowych jak i pasażerskich. Inwestycje przyczynią się do polepszenia parametrów technicznych linii, poprawy bezpieczeństwa ruchu kolejowego. Unowocześnienie infrastruktury i dostosowanie jej do potrzeb osób o ograniczonej mobilności oraz poprawa multimodalnej integracji transportu wpłyną na większą konkurencyjność oferty przewozowej. Oczekiwane rezultaty powinny zostać osiągnięte przez zastosowanie dopasowanych i adekwatnych rozwiązań, norm, materiałów i wymagań na etapie przygotowania inwestycji w zakresie projektowania, budowy i utrzymania infrastruktury kolejowej. Przy założeniu, że modernizacja istniejących odcinków sieci kolejowej docelowo doprowadzi do zwiększenia udziału tej gałęzi transportu w przewozach osób i towarów, pośredni wpływ pozytywny zostanie osiągnięty poprzez zmniejszenie udziału w przewozach gałęzi transportu o wysokiej emisyjności. Podsumowując, realizacja planowanych inwestycji nie powinna istotnie wpływać na analizowany cel środowiskowy – adaptacja do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Nie przewiduje się, aby środek zagrażał dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Projekty modernizacyjne, polegające jedynie na przebudowie elementów istniejącej infrastruktury punktowej, cechują się najmniejszym prawdopodobieństwem oddziaływania (również na pozostałe komponenty środowiska). W przypadku planowanych przedsięwzięć związanych z budową czy modernizacją infrastruktury obsługi podróży przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE,

		tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do istotnych oddziaływań na zasoby wodne.
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	Środek nie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów, jednakże w ramach modernizacji istniejącej punktowej infrastruktury kolejowej mogą powstawać odpady, ale nie będą to ilości znaczące. Zasady postępowania ze zużyтыми materiałami (np. budowlanymi) wynikają z obowiązującej ustawy o odpadach. Przewiduje się zarówno budowę nowych, jak i modernizację już istniejących elementów infrastruktury obsługi pasażerów, w tym przystanków, stacji oraz dworców kolejowych, również stanowiących zintegrowane węzły przesiadkowe. Podejmowane będą starania na rzecz ograniczenia na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Środek nie doprowadzi do nieefektywności w zakresie bezpośredniego i pośredniego korzystania z zasobów naturalnych. Wobec powyższego środek nie przyczyni się do powstania poważnych i długoterminowych szkód dla środowiska w aspekcie gospodarki obiegu zamkniętego.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	W przypadku planowanych przedsięwzięć związanych z budową czy modernizacją infrastruktury obsługi podróżnych (tj.: węzły przesiadkowe, dworce kolejowe, perony kolejowe) przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do znaczącego negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność i ekosystemy. Należy podkreślić, że obowiązujące w Polsce prawo w zakresie ocen

		oddziaływania na środowisko jest zgodne z dyrektywą 2011/92/UE i zobowiązuje inwestorów do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, które mogą na nie w znacznym stopniu oddziaływać. Ocena taka pozwala na precyzyjne wskazanie oddziaływań, jak również określenie ewentualnych wariantów alternatywnych, działań minimalizujących czy kompensujących, przypisanych do indywidualnych projektów. Procedura oceny oddziaływania na środowisko zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy ptasiej. W przypadku lokalizacji wspieranych inwestycji na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu (w tym sieci obszarów chronionych Natura 2000, obiektów światowego dziedzictwa UNESCO i obszarów o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności, a także innych obszarów chronionych) w stosownych przypadkach wymagane będzie przeprowadzenie odpowiedniej oceny, a na podstawie wniosków z tej oceny wprowadzane będą konieczne środki łagodzące.
--	--	--

Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

Cel szczegółowy (ii): Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online

Typ projektu: infrastruktura na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się rozwój i modernizację istniejących budynków. Spełnienie wymagań NZEB oraz dyrektywy EPBD jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich

			ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja modernizowanych budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego dzieci i personelu, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Rozbudowywane obiekty będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się modernizację już istniejących budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie

			gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach

			dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z nią w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu. Zwyczajowo w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, takie jak np. wykup terenów zalesionych czy scalanie gruntów, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie

			nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne.
--	--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „infrastruktura na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne (jedynie w zakresie poprawy warunków do nauczania praktycznego związanego ze STEM) oraz szkół wyższych na kierunkach praktycznych (tylko w zakresie poprawiającym warunki do nauki praktycznej zawodu)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się rozwój i modernizację istniejących budynków. Spełnienie wymagań NZEB oraz dyrektywy EPBD jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja modernizowanych budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego uczniów i personelu, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Rozbudowywane obiekty będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić

			racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się modernizację już istniejących budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne

			użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi

			znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z nią w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia w właściwego organu. Zwyczajowo w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, takie jak np. wykup terenów zalesionych czy scalanie gruntów, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne (jedynie w zakresie poprawy warunków do nauczania praktycznego związanego ze STEM) oraz szkół wyższych na kierunkach praktycznych (tylko w zakresie poprawiającym warunki do nauki praktycznej zawodu)” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: infrastruktura szkolnictwa zawodowego oraz ustawicznego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się rozwój i modernizację istniejących budynków. Spełnienie wymagań NZEB oraz dyrektywy

			EPBD jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja modernizowanych budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego uczniów i personelu, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Rozbudowywane obiekty będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się modernizację już istniejących budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów

			ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z

			regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymagania w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z nią w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia w właściwego organu. Zwyczajowo w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich

			przygotowaniem działania, takie jak np. wykup terenów zalesionych czy scalanie gruntów, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne.
--	--	--	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „infrastruktura szkolnictwa zawodowego oraz ustawicznego” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój kompetencji w zakresie przemysłu 4.0

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Projekty związane z rozwojem kompetencji nie mają wpływu na łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Projekty związane z rozwojem kompetencji nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Projekty związane z rozwojem kompetencji nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Projekty związane z rozwojem kompetencji nie mają bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W przypadku niektórych e-kompetencji może wystąpić efekt pozytywnego pośredniego wpływu na zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ograniczenie zużycia materiałów biurowych.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Projekty związane z rozwojem kompetencji nie mają wpływu na emisję zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Projekty związane z rozwojem kompetencji nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej działań „rozwój kompetencji w zakresie przemysłu 4.0” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: infrastruktura dydaktyczna szkolnictwa wyższego zawodowego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
---	-----	-----	---

koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”			
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się rozwój i modernizację istniejących budynków. Spełnienie wymagań NZEB oraz dyrektywy EPBD jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja modernizowanych budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego studentów i personelu, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Rozbudowywane obiekty będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się modernizację już istniejących budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować:

			– Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony

			środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z nią w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu. Zwyczajowo

			w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, takie jak np. wykup terenów zalesionych czy scalanie gruntów, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne.
--	--	--	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „Infrastruktura dydaktyczna szkolnictwa wyższego zawodowego” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (iii): Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne

Typ projektu: infrastruktura społeczna na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pieczy zastępczej;

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m²/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów

			związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja takich budynków (modernizowanych, nowobudowanych) przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego mieszkańców, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Obiekty nowe i rozbudowywane będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.

			Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ zakłada się budowę energooszczędnych budynków. Podobnie, w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna

			gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. Nowe obiekty powinny być tak zlokalizowane aby ten wpływ był minimalizowany. Ogólnie

			można stwierdzić, że obiekty tego typu są lokalizowane w miastach i ich wpływ na przyrodę jest ograniczony i dotyczy głównie zajęcia terenu. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z nią w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu. Zwyczajowo w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, takie jak np. wykup terenów zalesionych czy scalanie gruntów, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne.
--	--	--	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „infrastruktura społeczna na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pieczy zastępczej” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie mieszkań o charakterze wspomagającym, chronionym i treningowym, a także lokali/mieszkań w ramach najmu socjalnego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych mieszkań jak i modernizację już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m²/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w

			odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Mieszkania modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja takich budynków (modernizowanych, nowobudowanych) przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego mieszkańców, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. W mieszkaniach nowych i modernizowanych będą wykorzystywane nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego.

			W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ zakłada się budowę energooszczędnych budynków. Podobnie, w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie

			środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany

			dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. Nowe obiekty powinny być tak zlokalizowane aby ten wpływ był minimalizowany. Ogólnie można stwierdzić, że obiekty tego typu są lokalizowane w miastach i ich wpływ na przyrodę jest ograniczony i dotyczy głównie zajęcia terenu. W przypadku konieczności wycinki drzew, procedura będzie prowadzona zgodnie przepisami ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z nią w ramach działalności gospodarczej usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu. Zwyczajowo w wydanych decyzjach organ nakłada obowiązek dokonania nowych nasadzeń na tym samym obszarze po zakończeniu inwestycji lub na obszarze z nim sąsiadującym. Nie można wykluczyć, że pewne lokalizacje inwestycji i związane z ich przygotowaniem działania, takie jak np. wykup terenów zalesionych czy scalanie gruntów, mogą w nieznacznym stopniu przyczynić się do wpływu na bioróżnorodność. Procesy przygotowania takich inwestycji podlegają procedurze oceny oddziaływania na środowisko, która przewiduje ocenę i zabezpieczenie, że stopień szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków będzie nieznaczny lub podjęte zostaną odpowiednie działania kompensacyjne.
--	--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie mieszkań o charakterze wspomagającym, chronionym i treningowym, a także lokali/mieszkań w ramach najmu socjalnego**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: projekty na potrzeby realizacji usług w społeczności lokalnej celem poprawy dostępności do obiektów i przestrzeni publicznej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania

			ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m²/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja takich budynków (modernizowanych, nowobudowanych) przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego użytkowników, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Obiekty nowe i rozbudowywane będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane

			odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z

			wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków). Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ zakłada się budowę energooszczędnych budynków. Podobnie, w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających

			obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. Nowe obiekty powinny być tak zlokalizowane aby ten wpływ był minimalizowany. Ogólnie można stwierdzić, że obiekty tego typu są lokalizowane w miastach i ich wpływ na przyrodę jest ograniczony i dotyczy głównie zajęcia terenu. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „projekty na potrzeby realizacji usług w społeczności lokalnej celem poprawy dostępności do obiektów i przestrzeni publicznej” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: infrastruktura społeczna powiązana z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej, rozwoju usług w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji usług

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
---	-----	-----	---

<i>koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”</i>			
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m²/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja takich budynków (modernizowanych, nowobudowanych) przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego użytkowników, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.

Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Obiekty nowe i rozbudowywane będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie

			z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków). Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ zakłada się budowę energooszczędnych budynków. Podobnie, w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymagania w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5

			ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. Nowe obiekty powinny być tak zlokalizowane aby ten wpływ był minimalizowany. Ogólnie można stwierdzić, że obiekty tego typu są lokalizowane w miastach i ich wpływ na przyrodę jest ograniczony i dotyczy głównie zajęcia terenu. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „infrastruktura społeczna powiązana z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej, rozwoju usług w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji usług” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (v): Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

Typ projektu: podstawowa opieka zdrowotna (POZ)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma na celu rozwój infrastruktury głównie w zakresie dostosowanie systemu ochrony zdrowia do aktualnych trendów demograficznych i epidemiologicznych. Działania nie będą negatywnie oddziaływać na adaptację do zmian klimatu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Biorąc pod uwagę oceny przedstawione w zakresie emisji gazów cieplarnianych nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń celu mogła wpłynąć na zwiększenie niekorzystnych skutków zmian klimatu. Natomiast pośrednio, poprzez pozytywny wpływ na stan zdrowia ludności, może wpłynąć na jej lepszą adaptację do następujących zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Niewielki wpływ jaki środek będzie miał na powiększenie zagrożeń zasobów wodnych może być zminimalizowany poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii. Natomiast ogólnie będzie wpływał, pośrednio pozytywnie np. poprzez uzyskanie oszczędności w zakresie zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie wpłynie zasadniczo na zwiększenie wytwarzania odpadów ani pogorszenie recyklingu. Dodatkowe ilości wytwarzanych odpadów, w wyniku realizacji nowych lub rozbudowy istniejących źródeł odpadów nie będą znaczące i w dużym stopniu będą zrekompensowane poprawą efektywności działań systemu ochrony zdrowia. Natomiast

			ogólnie będzie wpływał, pośrednio pozytywnie np. poprzez uzyskanie oszczędności w zakresie zużycia materiałów i energii.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie wpłynie na istotne zwiększenie poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Niewielkie ilości zanieczyszczeń jakie mogą być odprowadzane do powietrza i wody, wynikające z inwestycji, będą rekompensowane zwiększeniem efektywności działania systemu, co powinno też być pozytywne z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przewidziane, w ramach środka działania nie będą wpływać bezpośrednio na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej oraz ekosystemów. Pośrednie oddziaływania nie będą znaczące. Nowe obiekty powinny być tak zlokalizowane, by wpływ na środowisko i bioróżnorodność był minimalizowany, choć ogólnie można stwierdzić, że obiekty tego typu są lokalizowane w miastach i ich wpływ na przyrodę jest ograniczony i dotyczy głównie zajęcia terenu.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**podstawowa opieka zdrowotna (POZ), oraz** nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (AOS)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma na celu rozwój infrastruktury głównie w zakresie dostosowanie systemu ochrony zdrowia do aktualnych trendów demograficznych i epidemiologicznych. tworzenie nowej infrastruktury zdrowotnej będzie możliwe w odniesieniu do obszarów ochrony zdrowia, na poziomie lokalnym, a więc jednostek zlokalizowanych bliżej mieszkańców. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej według WT2021) powinna być na

			poziomie maksymalnie 190 kWh (m2/rok)). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię. Działania nie będą negatywnie oddziaływać na adaptację do zmian klimatu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Biorąc pod uwagę oceny przedstawione w zakresie emisji gazów cieplarnianych nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń celu mogła wpłynąć na zwiększenie niekorzystnych skutków zmian klimatu. Natomiast pośrednio, poprzez pozytywny wpływ na stan zdrowia ludności, może wpłynąć na jej lepszą adaptację do następujących zmian klimatu. Działania nie będą negatywnie oddziaływać na inne działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych. Obiekty nowe i rozbudowywane będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. Natomiast w przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja

			gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych, w szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ zakłada się budowę energooszczędnych budynków. W przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów

			budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane lub nawet nowobudowane, na ogół są zlokalizowane na terenach zurbanizowanych. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy, ale nie powinien on być znaczący. Lokalizacja nowych obiektów powinna być taka by ten wpływ był minimalizowany.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (AOS) nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: dzienna opieka zdrowotna

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie ma na celu rozwój infrastruktury głównie w zakresie dostosowanie systemu ochrony zdrowia do aktualnych trendów demograficznych i epidemiologicznych. Inwestycje, realizowane w ramach działania mogą w niewielkim stopniu wpłynąć na powiększenie wielkości emisji. Powiększenie to jednak może być skompensowane poprzez podniesienie efektywności systemu ochrony zdrowia oraz zmniejszone przez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań, OZE itp. Ogólnie jednak reforma będzie miała pozytywny wpływ na łagodzenie zmian klimatu bowiem spowoduje zwiększenie efektywności systemu,
Adaptacja do zmian klimatu		X	Biorąc pod uwagę oceny przedstawione w zakresie emisji gazów cieplarnianych nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń celu mogła wpłynąć na zwiększenie niekorzystnych skutków zmian klimatu. Natomiast pośrednio, poprzez pozytywny wpływ na stan zdrowia

			ludności, może wpłynąć na jej lepszą adaptację do następujących zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Niewielki wpływ jaki środek będzie miał na powiększenie zagrożeń zasobów wodnych może być zminimalizowany poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii. Natomiast ogólnie będzie wpływał, pośrednio pozytywnie np. poprzez uzyskanie oszczędności w zakresie zużycia wody i zmniejszenia produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie wpłynie zasadniczo na zwiększenie wytwarzania odpadów ani pogorszenie recyklingu. Dodatkowe ilości wytwarzanych odpadów, w wyniku realizacji nowych lub rozbudowy istniejących źródeł odpadów nie będą znaczące i w dużym stopniu będą zrekompensowane poprawą efektywności działań systemu ochrony zdrowia. Natomiast ogólnie będzie wpływał, pośrednio pozytywnie np. poprzez uzyskanie oszczędności w zakresie zużycia materiałów i energii.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie wpłynie na istotne zwiększenie poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Niewielkie ilości zanieczyszczeń jakie mogą być odprowadzane do powietrza i wody, wynikające z inwestycji, będą zrekompensowane zwiększeniem efektywności działania systemu, co powinno też być pozytywne z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przewidziane, w ramach środka działania nie będą wpływać bezpośrednio na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej oraz ekosystemów. Pośrednie oddziaływania nie będą znaczące.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „dzienna opieka zdrowotna” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: zdeinstytucjonalizowana opieka długoterminowa i psychiatryczna

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Rozwój różnych form opieki nad chorymi i potrzebującymi jest elementem włączenia społecznego i opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osobami starszymi i

			przewlekłe chorobami. Działania nie będą wpływały na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Charakter działania może wpływać pozytywnie na realizację celów adaptacji do zmian klimatu. Oferowane wsparcie pozwoli na lepszą ochronę zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem m.in. zmianami klimatu. Poprzez wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej nastąpi wspieranie newralgicznych elementów służby zdrowia w odniesieniu do opieki nad osobami starszymi i potrzebującymi wsparcia w przypadku wystąpienia ryzyka fizycznego związanego z klimatem jak np.: fale upałów.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Rozwój różnych form opieki nad chorymi i potrzebującymi będzie elementem włączenia społecznego i opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osobami starszymi i przewlekłe chorobami. Działania te nie będą miały wpływu na zasoby wodne.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Rozwój różnych form opieki nad chorymi i potrzebującymi będzie elementem włączenia społecznego i opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osobami starszymi i przewlekłe chorobami. Działania te nie wpływają na cele związane z gospodarką o obiegu zamkniętym i recykling, ze względu na brak wytwarzania szczególnego rodzaju odpadów poza komunalnymi, które będą zagospodarowane w sposób dotychczas funkcjonujący w objętych działaniem ośrodkach i punktach opieki.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek będzie neutralny w stosunku do poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Rozwój różnych form opieki nad chorymi i potrzebującymi będzie elementem włączenia społecznego i opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osobami starszymi i przewlekłe chorobami. Działania nie będą miały żadnego negatywnego wpływu na realizację celów związanych z ochroną i odbudową bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „zdeinstytucjonalizowana opieka długoterminowa i psychiatryczna” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: profilaktyka zdrowotna

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Samo działanie nie będzie miało wpływu na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. Jednak inwestycje, realizowane w jego ramach mogą, w niewielkim stopniu wpłynąć na zwiększenie wielkości emisji. Zwiększenie to jednak może być skompensowane poprzez podniesienie efektywności systemu ochrony zdrowia oraz zmniejszone przez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań, OZE itp. Ogólnie jednak reforma będzie miała pozytywny wpływ na łagodzenie zmian klimatu bowiem spowoduje zwiększenie efektywności systemu, a więc i emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Biorąc pod uwagę oceny przedstawione w zakresie emisji gazów cieplarnianych nie przewiduje się, aby działanie mogło wpłynąć na zwiększenie niekorzystnych skutków zmian klimatu. Natomiast pośrednio, poprzez pozytywny wpływ na stan zdrowia ludności, może wpłynąć na jej lepszą adaptację do następujących zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działanie nie będzie wpływało na powiększenie zagrożeń zasobów wodnych. Natomiast ogólnie będzie wpływało pośrednio pozytywnie np. poprzez uzyskanie oszczędności w zakresie zużycia wody i ograniczenia wytwarzania ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działanie nie wpłynie, zasadniczo na zwiększenie wytwarzania odpadów ani pogorszenie recyklingu. Dodatkowe ilości wytwarzanych odpadów, nie będą znaczące i w dużym stopniu będą zrekomensowane poprawą efektywności działań systemu ochrony zdrowia. Natomiast ogólnie będzie wpływała, pośrednio pozytywnie np. poprzez uzyskanie oszczędności w zakresie zużycia materiałów i energii.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działanie nie wpłynie na istotne zwiększenie poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Niewielkie ilości zanieczyszczeń jakie mogą być odprowadzane do powietrza i wody, wynikające z podjętych działań, będą rekompensowane zwiększeniem efektywności działania systemu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przewidziane działania nie będą zasadniczo wpływały bezpośrednio na ochronę i odbudowę różnorodności.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „profilaktyka zdrowotna” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój infrastrukturalny środowiskowych form opieki

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. W przypadku nowych budynków wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP (na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej) powinna być na poziomie maksymalnie 65 kWh (m²/rok). Spełnienie wymagań NZEB dla nowych budynków oraz wymagań dyrektywy EPBD w odniesieniu do innych budynków jest zapewnione poprzez wdrożenie tych wymagań do krajowych przepisów związanych z projektowaniem i budowaniem budynków – wszystkie nowe budynki muszą spełniać wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej. Obiekty modernizowane będą wpływać na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie nowych technologii ich ocieplania oraz ogrzewania i chłodzenia. Możliwe jest też zastosowanie OZE, eliminując lub ograniczając zapotrzebowanie na energię. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja takich budynków (modernizowanych, nowobudowanych) przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego użytkowników, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu. Obowiązujące krajowe przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, które są obowiązkowo stosowane w nowopowstających budynkach, przewidują obowiązek zachowania odpowiedniej ilości powierzchni biologicznie czynnej. W celu

			przystosowania do zmian klimatu nowych budynków wdrażane będą rozwiązania adaptacyjne. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Obiekty nowe i rozbudowywane będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się zarówno budowę nowych budynków, jak i modernizację już istniejących. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu

			zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków). Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ zakłada się budowę energooszczędnych budynków. Podobnie, w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na

			rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty modernizowane, na ogół, są zlokalizowane w obrębach miast i mają utrwalony wpływ na środowisko miejskie. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. Nowe obiekty powinny być tak zlokalizowane aby ten wpływ był minimalizowany. Ogólnie można stwierdzić, że obiekty tego typu są lokalizowane w miastach i ich wpływ na przyrodę jest ograniczony i dotyczy głównie zajęcia terenu. Związane ze środkiem działania organizacyjne nie mają znaczącego przewidywalnego

			wpływu na cel środowiskowy zarówno bezpośrednio jak i pierwotnie pośrednio w całym cyklu życia.
--	--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**rozwój infrastrukturalny środowiskowych form opieki**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (vi): Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

Typ projektu: zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek ma na celu zwiększenie stopnia wykorzystania zasobów sektora kultury i turystyki przez zachowanie i modernizację obiektów dziedzictwa kulturowego, w związku z czym będzie dotyczył obiektów już istniejących. Zakres modernizacji, ze względu na charakter tych obiektów, nie będzie się wiązał ze znaczącymi emisjami gazów cieplarnianych w trakcie realizacji i w trakcie użytkowania. Zmodernizowane obiekty zostaną wyposażone w rozwiązania przyjazne dla środowiska naturalnego i klimatu. Ich zadaniem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez ich restaurację, konserwację i renowację. Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w kierunku ograniczenia zużycia energii, a być może również zastosowanie odnawialnych źródeł energii pozwoli na ograniczenie zużycia paliw kopalnych i wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Zatem działanie będzie zgodne z zasadą nie czyni poważnych szkód.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Budynki mogą być narażone na fale upałów, dlatego wsparcie będzie ukierunkowane na realizację inwestycji energooszczędnych oraz w pełni odpowiadających wyzwaniom zielonej gospodarki z poszanowaniem wytycznych konserwatorskich. W przypadku jej wykonania przyczyni się to do zagwarantowania komfortu cieplnego użytkowników, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Pozwala to na

			uznanie środka za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek mógł zagrażać dobremu stanowi lub potencjałowi JCW powierzchniowych i podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska morskiego. Środek dotyczy ochrony obiektów już istniejących, w nieznacznym zakresie ich rozbudowy, której realizacja będzie się odbywać przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii oszczędzających zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. Modernizacji obiektów (w zakresie dopuszczonym przez konserwatora zabytków) powinna towarzyszyć racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek dotyczy obiektów istniejących i nie wpłynie zasadniczo na zwiększenie wytwarzania odpadów ani pogorszenie recyklingu. Dodatkowe ilości wytwarzanych odpadów, w wyniku realizacji ewentualnej rozbudowy istniejących źródeł odpadów nie będą znaczące. Natomiast ogólnie będzie wpływał, pośrednio pozytywnie np. poprzez uzyskanie oszczędności w zakresie zużycia materiałów i energii. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek dotyczy obiektów istniejących i nie wpłynie na istotne zwiększenie poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby. Uwzględniając nadrzędną rolę wytycznych konserwatorskich, modernizowane obiekty powinny zostać wyposażone w rozwiązania przyjazne dla środowiska naturalnego i klimatu. Zatem ich potencjalny wpływ na zanieczyszczenie powietrza będzie znikomy, co powinno też być pozytywne z punktu widzenia ograniczenia emisji zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Ze względu, że środek dotyczy obiektów istniejących o charakterze ograniczającym ich rozbudowę i modernizację, przewiduje się, że działania w ramach środka nie będą wpływać bezpośrednio na ochronę i odbudowę

			różnorodności biologicznej oraz ekosystemów pomimo tego, że mogą znajdować się na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej (w tym w sieci obszarów chronionych Natura 2000, w miejscach światowego dziedzictwa UNESCO i na obszarach o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również innych obszarów chronionych). Pośrednie oddziaływania nie będą znaczące.
--	--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych), ich ochrona, digitalizacja i udostępnienie w szczególności nowym grupom odbiorców, w tym osobom ze specjalnymi potrzebami)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czynić poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek z uwagi na swój charakter nie przyczynia się do zwiększania niekorzystnego wpływu na obecny klimat.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Stosowane środki konserwatorskie nie mogą być prowadzone bezpośrednio do wód, zatem nie będzie niebezpieczeństwa wprowadzenia poważnych szkód w zasobach wodnych i morskich. Środek nie wpływa na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie doprowadzi do powstania istotnych przypadków braku efektywności w korzystaniu z zasobów ani nie przyczyni się do zwiększenia ilości wytwarzanych odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Ponieważ prace polegają w większości na oczyszczaniu, zabezpieczaniu i restauracji obiektów zabytkowych i w większości odbywają się w obiektach zabezpieczonych z

			zastosowaniem odpowiedniej wentylacji i gospodarki odpadami to środek nie wpłynie na istotne zwiększenie poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek z uwagi na swój charakter nie wpływa negatywnie na bioróżnorodność.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych), ich ochrona, digitalizacja i udostępnienie w szczególności nowym grupom odbiorców, w tym osobom ze specjalnymi potrzebami” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej, w tym projekty mediatek

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek dotyczy przebudowy, rozbudowy i wyposażenia istniejących obiektów kultury. W trakcie realizacji może nastąpić chwilowa emisja zanieczyszczeń do powietrza np. w związku z użyciem maszyn i urządzeń emitujących spaliny, czy unosem z powierzchni pyłących. Zasięg oddziaływania ograniczy się tylko do najbliższego otoczenia prowadzonych prac i ustąpi po ich zakończeniu. Działania w ramach realizacji środka powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji (ewentualna modernizacja istniejących obiektów) w długoterminowej perspektywie działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja modernizowanych budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego użytkowników, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Inwestycje realizowane w ramach tego środka

			powinny uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek dotyczy przebudowy, rozbudowy i wyposażenia istniejących obiektów kultury. W trakcie realizacji może nastąpić negatywne, mniej znaczące oddziaływanie na stan wód powierzchniowych. Będą to oddziaływania pośrednie, chwilowe, krótkoterminowe i powinny ustąpić po zakończeniu realizacji inwestycji. Rozbudowywane obiekty będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki, w niewielkiej skali, wynikającej z ograniczonej wielkości obiektów, będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	W ramach działania przewiduje się modernizację już istniejących budynków. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie

			gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Na etapie budowy, przewiduje się przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych oraz ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego. Oddziaływanie będzie miało charakter negatywny mniej znaczący, bezpośredni oraz krótkoterminowy. Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach

			dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, przy założeniu że podmioty, o ile to uzasadnione, dotrzymywać będą warunki i wymagania określone w stosownych pozwoleniach środowiskowych. Nie zidentyfikowano ryzyka wpływającego istotnie na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Budowa lub przebudowa obiektów, przy założeniu że będzie realizowana na terenach zurbanizowanych nie przyczyni się do większego oddziaływania.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej, w tym projekty mediatek**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Rodzaj działań: międzysektorowa współpraca w ramach przemysłów kultury i kreatywnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z	Tak	Nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
---	-----	-----	---

koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”			
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek ma charakter organizacyjny, którego celem jest pobudzenie współpracy międzysektorowej w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. Efektem będzie inwestycja polegająca na budowie nowego obiektu. W trakcie realizacji może nastąpić chwilowa emisja zanieczyszczeń do powietrza np. w związku z użyciem maszyn i urządzeń emitujących spaliny, czy unosem z powierzchni pyłących. Zasięg oddziaływania ograniczy się tylko do najbliższego otoczenia prowadzonych prac i ustąpi po ich zakończeniu. Działania w ramach realizacji środka powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji w długoterminowej perspektywie działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja modernizowanych budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego użytkowników, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Inwestycje realizowane w ramach tego środka powinny uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Efektem zastosowania środka mogą być inwestycje polegające na budowie nowych obiektów oraz rozbudowie i wyposażeniu istniejących. W trakcie realizacji może nastąpić negatywne, mniej znaczące oddziaływanie na stan wód powierzchniowych. Będą to oddziaływania pośrednie, chwilowe, krótkoterminowe i powinny ustąpić po zakończeniu realizacji inwestycji. Obiekty nowe i rozbudowywane będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Efektom zastosowania środków mogą być inwestycje polegające na budowie nowych obiektów oraz rozbudowie i wyposażeniu istniejących. Zgodnie z Dyrektywą odpadową 2008/98/WE (art. 11, ust. 2, pkt b), wymaganie dotyczące osiągnięcia co najmniej 70% ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych zostanie wdrożone do krajowego porządku prawnego. W związku z tym, automatycznie, działania ubiegające się o wsparcie, będą musiały wykazać spełnienie tego warunku. Ponadto w kryteriach wyboru projektów wprowadzone będą szczegółowe wymagania dla projektów ubiegających się o wsparcie, które będą obejmować: – Wymóg uzyskania wskaźnika co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, będzie przygotowywane do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, w tym do wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. – Ograniczenie na poziomie inwestora wytwarzania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, zgodnie z unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi oraz z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik i stosowania selektywnej rozbiórki, aby umożliwić usuwanie i bezpieczne obchodzenie się z substancjami niebezpiecznymi oraz ułatwić ponowne użycie i wysokiej jakości recykling poprzez selektywne usuwanie materiałów, z wykorzystaniem dostępnych systemów sortowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wymóg uwzględnienia GOZ w projektach budowlanych i stosowanych technologiach budowlanych. W szczególności dotyczy to projektowania tak, aby inwestycje były zasobooszczędne i demontowalne, aby umożliwić ponowne użycie i recykling (w odniesieniu do ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny
---	--	---	--

			możliwości demontażu lub adaptacji budynków).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Na etapie budowy, przewiduje się przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych oraz ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego. Oddziaływanie będzie miało charakter negatywny mniej znaczący, bezpośredni oraz krótkoterminowy. Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i

			1B na m ³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie wpłynie znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów. Obiekty rozbudowywane mogą zająć dodatkowy teren i z tym może być związany dodatkowy wpływ na ekosystemy miejskie, ale nie powinien on być znaczący. Nowe obiekty powinny być tak zlokalizowane aby ten wpływ był minimalizowany.

Na liście kontrolnej działań „międzysektorowa współpraca w ramach przemysłów kultury i kreatywnych” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

<i>Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”</i>	<i>Tak</i>	<i>Nie</i>	<i>Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”</i>
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek ma dotyczyć w szczególności produktów turystycznych i szlaków turystycznych. Efektem mogą być inwestycje polegające na budowie nowych obiektów oraz rozbudowie i wyposażeniu istniejących preferujących wdrożenie ekologicznych rozwiązań (zielona infrastruktura, gospodarowanie odpadami, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii), zasadę poszanowania środowiska naturalnego. W trakcie realizacji może nastąpić chwilowa emisja zanieczyszczeń do powietrza np. w związku z użyciem maszyn i urządzeń emitujących spaliny, czy unosem z powierzchni pyłących. Zasięg oddziaływania ograniczy się tylko do najbliższego otoczenia prowadzonych prac i ustąpi po ich zakończeniu. Działania w ramach realizacji środka powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Ze względu na charakter planowanych inwestycji (ewentualna budowa i/lub modernizacja istniejących obiektów) w

			długoterminowej perspektywie działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia. Budynki mogą być narażone na fale upałów. Wymagana termoizolacja modernizowanych budynków przyczyni się do zagwarantowania komfortu cieplnego użytkowników, nawet przy ekstremalnie wysokich temperaturach. Inwestycje realizowane w ramach tego środka powinny uwzględniać i obejmować ocenę dotyczącą ryzyka zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Ze względu na zakres przewidywanych działań, np. wykorzystanie potencjału współpracy, wielokulturowego dziedzictwa i unikalnych zasobów przyrodniczych w kontekście przedsięwzięć dotyczących wzmacniania roli turystyki można uznać, że realizacja działania nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym (w tym na zapobieganie).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał:	X	Efektom zastosowania środka mogą być inwestycje polegające na budowie nowych obiektów oraz rozbudowie i wyposażeniu istniejących. W trakcie realizacji może nastąpić negatywne oddziaływanie na stan wód powierzchniowych. Oddziaływania te powinny ustąpić po zakończeniu realizacji inwestycji. Obiekty

(i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		nowe i rozbudowywane będą wykorzystywały nowoczesne technologie oszczędzające zużycie wód, a wody odprowadzane i ścieki będą musiały być poddane odpowiedniemu oczyszczaniu. W przypadku modernizacji obiektów powinna nastąpić racjonalizacja gospodarki wodnej w ramach obiektu, a więc ograniczenia zużycia wody i produkcji ścieków. Środek nie będzie zagrażał dobremu stanowi wód.
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Na etapie budowy, przewiduje się przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych oraz ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego. Oddziaływanie będzie miało charakter negatywny mniej znaczący, bezpośredni oraz krótkoterminowy. Nie oczekuje się, że inwestycje objęte wsparciem doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ w przypadku modernizacji obiektów, będą zastosowane odpowiednie środki, aby ograniczyć emisje zanieczyszczeń powietrza (termoizolacja, niskoemisyjne źródła energii, OZE), do wód (racjonalna gospodarka wodna i ew. oczyszczanie ścieków). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb. Proces realizacji inwestycji prowadzony będzie zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem. Materiały użyte do budowy zgodnie z przepisami krajowymi nie mogą zawierać azbestu. Przepisy określające wymagania dla wyrobów budowlanych, jakie mogą być stosowane na rynku krajowym są zgodne z regulacjami ukształtowanymi w Unii

		Europejskiej. Dodatkowo, ustawa – Prawo budowlane przewiduje, że budynki muszą spełniać wymagania podstawowe, w tym m.in. wymaganie w zakresie higieny, zdrowia i środowiska oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c i lit. g ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane). W wymaganiach dla projektów objętych wsparciem wprowadzane będą wymagania używania do budowy komponentów i materiałów budowlanych, które nie zawierają azbestu (zgodnie z przepisami krajowymi), a także substancji wzbudzających szczególnie duże obawy, zidentyfikowanych na podstawie wykazu substancji podlegających obowiązkowi uzyskania zezwolenia określonego w załączniku XIV do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu zapewnienia zgodności z zasadą DNSH stosowane mogą być tylko takie materiały budowlane (mogące mieć kontakt z użytkownikami), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub składnika i mniej niż 0,001 mg rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub składnika, podczas badania zgodnie z CEN/TS 16516 i ISO 16000-3 lub innymi porównywalnymi znormalizowanymi warunkami badań i metodami oznaczania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Charakter działań ukierunkowany jest na inwestycje o charakterze technicznym (np. budowa, przebudowa obiektów/ przestrzeni stanowiących element zintegrowanego produktu turystycznego, w tym inwestycji związanych z przebudową nabrzeży), w odniesieniu do których, w związku z lokalnym i tymczasowym potencjalnym oddziaływaniem (emisja gazów, pyłów) nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i środek jako taki uznaje się za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. Na etapie prowadzonych prac budowlanych może dojść do zmiany struktury stref nadbrzeżnych i w związku z tym z potencjalną likwidacją nadbrzeżnej i wodnej roślinności lub likwidacją lub zmniejszeniem powierzchni roślinnych pasów brzegowych. Ewentualne zakłócenia będą tymczasowe, a ogólny stan bioróżnorodności nie powinien ulec pogorszeniu. Większość z w/w czynników oddziaływania będzie krótkoterminowa, powiązana bezpośrednio z budową lub przebudową planowanych obiektów i urządzeń wodnych. Ich realizacja poprzez uporządkowanie miejsc rekreacyjnych może ograniczyć tzw. "dziką turystykę", a zastosowanie odpowiednich oznaczeń i zabezpieczeń spowodować pośredni pozytywny wpływ na bioróżnorodność poprzez rozrost gatunków, na które dotychczas oddziaływała antropogeniczna działalność człowieka. W związku z tym, w perspektywie długoterminowej, realizacja w/w działań nie powinna mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, środek jako taki uznaje się za zgodny z zasadą w odniesieniu do celu środowiskowego <i>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów</i>. Środki ograniczające potencjalny negatywny wpływ projektu:

		- dla projektów ubiegających się o wsparcie postawione będą wymagania dotyczące sposobu prowadzenia inwestycji poprzez zastosowania odpowiednich środków w celu ochrony bioróżnorodności i ekosystemów podczas prac budowlanych lub konserwacyjnych. Lokalizacja inwestycji na wybranym terenie będzie oceniana w procedurze mającej oparcie w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Procedura ta zapewnia właściwy poziom ochrony terenów wrażliwych z punktu widzenia bioróżnorodności i jest zgodna z wymaganiami Dyrektywy EIA oraz z wymaganiami Artykułu 6(3) Dyrektywy siedliskowej i Artykułu 5 Dyrektywy ptasiej. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków. - odtworzenie roślinności zniszczonej, czy przekształconej w trakcie realizacji projektu.
--	--	---

Priorytet V: Zrównoważony Rozwój Terytorialny

Cel szczegółowy (i): Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Typ projektu: ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony, rozwoju i promowania publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych będą miały charakter regulacyjny, organizacyjny, wspierający oraz inwestycyjny. Przewiduje się, że działanie w zakresie promocji walorów i usług ze względu na swój charakter nie doprowadzi do emisji gazów. Przewiduje się, że w pozostałym zakresie działanie również nie doprowadzi do znacznych emisji gazów

			cieplarnianych. W przypadku realizacji inwestycji dotyczących budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej może potencjalnie dojść do nieznacznej emisji zanieczyszczeń gazowych. Modernizacja obiektów turystycznych na terenach miejskich, zurbanizowanych będzie wpływać korzystnie na łagodzenie zmian klimatu poprzez zastosowanie nowych rozwiązań i technologii. Wymiar potencjalnych negatywnych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały i ustąpi w chwili zakończenia prac budowlanych. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania nie powinny przyczynić się do zwiększenia niekorzystnego wpływu na obecny i przewidywany przyszły klimat. Działania dotyczące budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej powinny być dostosowane do wymogów środowiskowych wpływać korzystnie na adaptację do zmian klimatu. Nie powinno być również wpływu na emisje gazów cieplarnianych
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania nie powinny przyczynić się do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów. W modernizowanych obiektach turystycznych i infrastrukturze turystycznej może dojść do poprawy gospodarki odpadowej. Zwiększenie wytwarzania odpadów może nastąpić w trakcie realizacji inwestycji budowlanych. Na etapie prac budowlanych może dojść do powstawania odpadów budowlanych, których ilość należy minimalizować i poddawać je recyklingowi. W perspektywie długoterminowej, eksploatacja obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
---------	-----	--------------

Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	W ramach działania przewiduje się realizację inwestycji z zakresu budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej. Realizacja ww. działań, w tym inwestycji związanych z wykorzystaniem wód otwartych lub inwestycji zlokalizowanych w rejonie wód może negatywnie wpływać na wody i ich jakość. W związku ze wzmożonym, prawdopodobnym wzrostem ilości turystów zainteresowanych określoną usługą turystyczną, lokalnie może wystąpić negatywne oddziaływanie na jakość wód, poprzez m.in. wzrost ilości ścieków generowanych przez turystów i w konsekwencji wzrost ilości ścieków odprowadzanych do odbiorników oraz potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód w wyniku bezpośredniego korzystania z nich oraz zanieczyszczania i zaśmiecania. W związku z prawdopodobną budową, przebudową i modernizacją infrastruktury turystycznej i urządzeń wodnych może lokalnie wystąpić oddziaływanie na nadbrzeża i wody otwarte. Zakłada się, że realizowana w ramach ww. działania infrastruktura turystyczna częściowo zminimalizuje negatywne oddziaływania wywierane przez turystów. Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków oraz prawidłowa ich eksploatacja powinna zapewnić należyłą ochronę wód, w tym ochronę dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i wód gruntowych. Prace hydrotechniczne na etapie prac budowlanych mogą lokalnie i krótkoterminowo powodować ingerencję w struktury stref nadbrzeżnych. Na etapie prac budowlanych może wystąpić awaria sprzętu, generująca ryzyko przedostawania się zanieczyszczeń do wód. Potencjalne negatywne oddziaływanie będzie miało charakter tymczasowy i wyłącznie wymiar lokalny, ograniczony do miejsca prowadzenia ewentualnych prac. Przy założeniu odpowiedniego zabezpieczenia terenu prac budowlanych, stosowania sprawnego technicznie sprzętu, oraz na etapie eksploatacji, prawidłowego użytkowania urządzeń do oczyszczania ścieków oraz stosownego oznakowania i zabezpieczenia przed ewentualnym zaśmiecaniem wód, realizacja działania nie powinna znacząco oddziaływać na wody. Nie przewiduje się aby działania mogły zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje planowane do realizacji w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.

Przejsie na gospodarke o obiegu zamknietym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadow i ich recykling: Czy oczekuje sie, ze srodek: (i) prowadzi do znacznego zwiekszenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadow, z wyjatkiem spalania odpadow niebezpiecznych nienadajacych sie do recyklingu lub (ii) doprowadzi do powaznej nieefektywnosci w zakresie bezposredniego lub posredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu zycia, ktora nie zostanie ograniczona do minimum za pomoca odpowiednich srodkow lub (iii) spowoduje powazne i dlugoterminowe szkody dla srodowiska w kontekscie gospodarki o obiegu zamknietym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola: Czy oczekuje sie, ze srodek doprowadzi do istotnego zwiekszenia poziomu emisji zanieczyszczen do powietrza, wody lub gleby?	X	W ramach dzialania przewiduje sie realizacje inwestycji z zakresu budowy lub modernizacji obiektow turystycznych i infrastruktury turystycznej. W przypadku realizacji inwestycji zwiazanych z wykorzystaniem wod otwartych lub inwestycji zlokalizowanych w rejonie wod moze potencjalnie dojsc zanieczyszczen wod. W wyniku realizacji inwestycji moze potencjalnie dojsc do emisji zanieczyszczen pylowych i gazowych zwiazanych z przygotowaniem placu budowy oraz pracami ciiezkiego sprzetu ktore moga przedostawac sie do powietrza, wody lub gleby. Wymiar potencjalnych negatywnych oddzialywan bedzie lokalny i krótkoterminowy i ustapi w chwili zakonczenia prac budowlanych. W perspektywie dlugoterminowej nie przewiduje sie zwiekszenia emisji gazow cieplarnianych. Dzialania powinny byc zgodne z istniejacymi swiatowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczen.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że srodek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk	X	Przewiduje się, że realizacja dzialania nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. W ramach dzialania przewiduje się realizacje inwestycji z zakresu budowy lub modernizacji obiektow turystycznych i infrastruktury turystycznej. W przypadku realizacji inwestycji moze potencjalnie dojsc do wystepowania potencjalnych krótkoterminowych negatywnych oddzialywan zwiazanych z fazą realizacji, natomiast w kontekscie dlugoterminowym prawidlowo zrealizowane przedsiwzięcia nie powinny powodowac zagrozenia dla bioróżnorodności. Inwestycje docelowo powinny stymulowac

i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		i korzystnie wpłynąć na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów na obszarach miejskich i zurbanizowanych. Należy wykluczyć inwestycje zaklasyfikowane jako zawsze znacząco oddziałujące na środowisko. W przypadku inwestycji zaklasyfikowanych jako potencjalnie oddziałujące na środowisko, przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania na środowisko i wdrożone zostaną wnioski z tej oceny (warianty alternatywne, działania minimalizujące, ryzyko kumulowania oddziaływań).
--	--	---

Typ projektu: ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury na obszarach miejskich powinny mieć zasięg ponadlokalny i powinny służyć wzmocnieniu relacji funkcjonalnych. W realizacji celu zastosowane zostaną zintegrowane instrumenty terytorialne oraz inne instrumenty terytorialne. Konkretnie działania wynikać będą z potrzeb rozwojowych i uwarunkowań danego obszaru wskazane w ww. instrumentach. Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą źródłem emisji gazów cieplarnianych. Działania związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury także nie powinny przyczynić się do wzrostu emisji gazów cieplarnianych. Działania te dotyczyć będą ewentualnej modernizacji istniejącej bazy oraz jej dalszego rozwoju (np. rozbudowa, budowa nowych obiektów). Na etapie prac budowlanych przewiduje się typową emisję zanieczyszczeń, jednakże ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne. Emisja zanieczyszczeń do powietrza może wystąpić także w okresie użytkowania obiektów kubaturowych. Jednakże zastosowanie nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii, spowoduje, iż emisja będzie nieznaczna.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą miały bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu.

			Działania związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury i związane z adaptacją do zmian klimatu dotyczyć będą głównie zapewnienia komfortu termicznego (w czasie letnich upałów oraz jesienno – zimowych chłódów).
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą bezpośrednio wpływały na stan lub potencjał ekologiczny wód. W przypadku prowadzenia prac budowlanych związanych z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, podejmowane działania powinny być prowadzone w sposób zapewniający ochronę wód przed szkodliwymi skutkami odprowadzania ścieków komunalnych. Należy stosować prawidłowo wykonane i sprawne technicznie urządzenia oczyszczające ścieki, które wraz z prawidłową ich eksploatacją powinny zapewnić odpowiednią ochronę wód (dobrego stanu wód i dobrego potencjału ekologicznego zasobów wodnych). Wobec powyższego ogólny stan systemów wodnych nie powinien ulec pogorszeniu. Analizowane działania nie wpłyną na stan wód morskich, gdyż inwestycje w ramach omawianego celu nie będą realizowane w zasięgu wód morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury nie powinny wywierać bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym na powstawanie odpadów i recykling. Działania związane z rozwojem mogą generować odpady budowlane (w trakcie etapu realizacji) oraz komunalne (w trakcie etapu eksploatacji), jednakże selektywne ich gromadzenie pozwoli na poddanie recyklingowi.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury nie powinny wywierać bezpośredniego wpływu na stan powietrza, wody i gleby i ich kontrolę. Działania związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mogą generować zanieczyszczenia związane z pracami budowlanymi – będą to emisje krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. W okresie eksploatacji przewiduje się emisję, lecz ze względu na wykorzystanie nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii, emisje te będą niewielkie. Nie przewiduje się by jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie

			kultury nie powinny powodować bezpośredniego wpływu na stan bioróżnorodności i ekosystemów. Działania związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mogą generować zanieczyszczenia związane z pracami budowlanymi – będą to emisje krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. W okresie eksploatacji przewiduje się emisję, lecz ze względu na wykorzystanie nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii, emisje te będą niewielkie. Mimo możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań, prawidłowo zrealizowana inwestycja z zastosowaniem odpowiednich materiałów nie powinna powodować zagrożenia dla bioróżnorodności.
--	--	--	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mają charakter regulacyjny i organizacyjny – nie będą źródłem emisji gazów cieplarnianych. Działania związane z rozwojem ekoturystyki również nie będą przyczynić się do wzrostu emisji gazów cieplarnianych. Dotyczyć będą one głównie tworzenia możliwości: – korzystania z już istniejącej infrastruktury i transportu, dzięki czemu uniknie się negatywnych zmian środowiska naturalnego oraz inwestowania w nowe obiekty, – przywracania naturalnych obszarów poprzez ochronę zagrożonych i odtwarzanie populacji rzadkich gatunków występujących na danym terenie, – edukacji (nie tylko ekologicznej) szerokich rzeszy ludzi (zarówno społeczności lokalnych jak i odwiedzających). Przywracanie naturalnych obszarów na zurbanizowanych terenach miejskich, wpłynie korzystnie na realizację tego celu.

Adaptacja do zmian klimatu		X	Przywracania naturalnych obszarów poprzez ochronę zagrożonych i odtwarzanie populacji rzadkich gatunków występujących na danym terenie, korzystnie będzie wpływać na obecny i spodziewany przyszły klimat, ludność, przyrodę i aktywa.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Zamierzone działania nie będą miały wpływu na jakość zasobów wód. Przywracanie naturalnych obszarów poprzez ochronę zagrożonych i odtwarzanie populacji rzadkich gatunków występujących na danym terenie, zwiększać będzie retencje wód opadowych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Zamierzone działania nie będą źródłem powstawania odpadów, co czyni je neutralnymi w odniesieniu do gospodarki o obiegu zamkniętym i recyklingu odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Zarówno działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mające charakter regulacyjny i organizacyjny, jak również działania związane z rozwojem ekoturystyki nie będą powodować emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Wzrost powierzchni obszarów naturalnych (obszarów zielonych), korzystnie wpłynie na jakość powietrza na obszarze terenów zurbanizowanych oraz retencję wód opadowych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przewiduje się, że realizacja działania nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. W ramach działania przewiduje się realizację inwestycji z zakresu budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej. W przypadku realizacji inwestycji może potencjalnie dojść do występowania potencjalnych krótkoterminowych negatywnych oddziaływań związanych z fazą realizacji, natomiast w kontekście długoterminowym prawidłowo zrealizowane przedsięwzięcia nie powinny powodować zagrożenia dla bioróżnorodności. Inwestycje docelowo powinny stymulować i korzystnie wpłynąć na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów na obszarach miejskich i zurbanizowanych. Należy wykluczyć inwestycje zaklasyfikowane jako zawsze znacząco oddziałujące na środowisko. W przypadku inwestycji zaklasyfikowanych jako potencjalnie oddziałujące na środowisko, przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania na środowisko i wdrożone zostaną wnioski z tej oceny (warianty alternatywne, działania minimalizujące, ryzyko kumulowania oddziaływań).

Na liście kontrolnej działań „ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność

poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące fizycznej odnowy i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych będą miały charakter regulacyjny i organizacyjny oraz inwestycyjny. Przewiduje się, że działania nie doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W ramach działania odnowa przestrzeni publicznych mogą być realizowane inwestycje dotyczące budowy nowych albo modernizacji obiektów przestrzeni publicznych i może potencjalnie dojść do okresowej emisji zanieczyszczeń gazowych. Modernizacja obiektów przestrzeni publicznych na terenach miejskich, zurbanizowanych będzie wpływać korzystnie na łagodzenie zmian klimatu poprzez zastosowanie nowych rozwiązań i technologii. Wymiar potencjalnych negatywnych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały i ustąpi w chwili zakończenia prac budowlanych. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania nie powinny przyczynić się do zwiększenia niekorzystnego wpływu na obecny i przewidywany przyszły klimat. Działania dotyczące budowy lub modernizacji obiektów i elementów infrastruktury powinny być dostosowane do wymogów środowiskowych wpływać korzystnie na adaptację do zmian klimatu. Nie powinno być również wpływu na emisje gazów cieplarnianych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania nie powinny przyczynić się do niekorzystnego wpływu na wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Realizacja działań w zakresie budowy lub modernizacji obiektów i elementów infrastruktury może negatywnie wpływać na wody. Działania te powinny być dostosowane do wymogów środowiskowych co spowoduje zminimalizowanie

			niekorzystnego wpływu. Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków oraz prawidłowa ich eksploatacja powinna zapewnić należyłą ochronę wód, w tym ochronę dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i wód gruntowych. Prace hydrotechniczne na etapie prac budowlanych mogą również lokalnie i krótkoterminowo powodować ingerencję w struktury stref nadbrzeżnych. Nie przewiduje się, aby działania mogły zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje planowane do realizacji w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania nie powinny przyczynić się do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów. W obiektach modernizowanych może dojść do poprawy gospodarki odpadowej. Zwiększenie wytwarzania odpadów może nastąpić w trakcie realizacji inwestycji budowlanych. Na etapie prac budowlanych może dojść do powstawania odpadów budowlanych, których ilość należy minimalizować i poddawać je recyklingowi. W perspektywie długoterminowej, eksploatacja obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania nie powinny przyczynić się do nadmiernego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W przypadku realizacji inwestycji może potencjalnie dojść do emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych związanych z przygotowaniem placu budowy oraz pracą ciężkiego sprzętu które mogą przedostawać się do powietrza, wody lub gleby. Wymiar potencjalnych negatywnych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały i ustąpi w chwili zakończenia prac budowlanych. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania nie będą w znacznym stopniu szkodliwe dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W przypadku realizacji inwestycji może potencjalnie dojść do występowania potencjalnych krótkoterminowych negatywnych oddziaływań związanych z fazą realizacji, natomiast w kontekście długoterminowym prawidłowo

			zrealizowane przedsięwzięcia nie powinny powodować zagrożenia dla bioróżnorodności. Inwestycje docelowo powinny stymulować i korzystnie wpłynąć na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów na obszarach miejskich i zurbanizowanych. Działania powinny być zgodne z hierarchią minimalizowania i innymi odpowiednimi wymogami przewidzianymi w dyrektywie siedliskowej i dyrektywie ptasiej.
--	--	--	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, w tym przygotowanie strategii terytorialnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter, będą miały głównie charakter wsparcia finansowego, eksperckiego oraz projektowego i nie będą miały wpływu na łagodzenie zmian klimatu i pozostają neutralne w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu. W ramach wsparcia inicjatyw na rzecz rozwoju terytorialnego będą ujęte potrzeby rozwojowe i potencjał danego obszaru. Działania te powinny mieć charakter ponadlokalny i służyć wzmacnianiu relacji funkcjonalnych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą miały wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą miały wpływu na ten cel środowiskowy. Kwestie dotyczące ograniczenia powstawania odpadów z i poziom odzysku, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami powinny zostać ujęte w przygotowywanych dokumentach.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą prowadziły do zwiększenia poziomów emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby. Kwestie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (m.in. pyłów (PM), tlenków azotu (NOx), tlenku węgla (CO), lotnych związków organicznych (LZO), węglowodorów (HC)) oraz zmniejszenia

			emisji hałasu powinny zostać ujęte w przygotowywanych dokumentach.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą stanowiły zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, w tym przygotowanie strategii terytorialnych” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (ii): Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

Typ projektu: ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony, rozwoju i promowania publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych będą miały charakter regulacyjny, organizacyjny, wspierający oraz inwestycyjny. Przewiduje się, że działanie w zakresie promocji walorów i usług ze względu na swój charakter nie doprowadzi do emisji gazów. Przewiduje się, że w pozostałym zakresie działanie również nie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W przypadku realizacji inwestycji dotyczących budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej może potencjalnie dojść do okresowej emisji zanieczyszczeń gazowych. Modernizacja obiektów turystycznych na terenach innych niż miejskie, w tym na obszarach zwartej zabudowy i poza nimi będzie wpływać korzystnie na łagodzenie zmian klimatu poprzez zastosowanie nowych rozwiązań i technologii. Wymiar potencjalnych negatywnych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały i ustąpi w chwili zakończenia prac budowlanych. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się zwiększenia

Adaptacja do zmian klimatu		X	emisji gazów cieplarnianych. Działania nie powinny przyczynić się do zwiększenia niekorzystnego wpływu na obecny i przewidywany przyszły klimat. Działania dotyczące budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej powinny być dostosowane do wymogów środowiskowych wpływać korzystnie na adaptację do zmian klimatu. Nie powinno być również wpływu na emisje gazów cieplarnianych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania nie powinny przyczynić się do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów. W modernizowanych obiektach turystycznych i infrastrukturze turystycznej może dojść do poprawy gospodarki odpadowej. Zwiększenie wytwarzania odpadów może nastąpić w trakcie realizacji inwestycji budowlanych. Na etapie prac budowlanych może dojść do powstawania odpadów budowlanych, których ilość należy minimalizować i poddawać je recyklingowi. W perspektywie długoterminowej, eksploatacja obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że	X	W ramach działania przewiduje się realizację inwestycji z zakresu budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej. Realizacja ww. działań, w tym inwestycji związanych

środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	z wykorzystaniem wód otwartych lub inwestycji zlokalizowanych w rejonie wód może negatywnie wpływać na wody i ich jakość. W związku ze wzmożonym, prawdopodobnym wzrostem ilości turystów zainteresowanych określoną usługą turystyczną, lokalnie może wystąpić negatywne oddziaływanie na jakość wód, poprzez m.in. wzrost ilości ścieków generowanych przez turystów i w konsekwencji wzrost ilości ścieków odprowadzanych do odbiorników oraz potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód w wyniku bezpośredniego korzystania z nich oraz zanieczyszczania i zaśmiecania. W związku z prawdopodobną budową, przebudową i modernizacją infrastruktury turystycznej i urządzeń wodnych może lokalnie wystąpić oddziaływanie na nadbrzeża i wody otwarte. Zakłada się, że realizowana w ramach ww. działania infrastruktura turystyczna częściowo zminimalizuje negatywne oddziaływania wywierane przez turystów. Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków oraz prawidłowa ich eksploatacja powinna zapewnić należytą ochronę wód, w tym ochronę dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i wód gruntowych. Prace hydrotechniczne na etapie prac budowlanych mogą lokalnie i krótkoterminowo powodować ingerencję w struktury stref nadbrzeżnych. Na etapie prac budowlanych może wystąpić awaria sprzętu, generująca ryzyko przedostawania się zanieczyszczeń do wód. Potencjalne negatywne oddziaływanie będzie miało charakter tymczasowy i wyłącznie wymiar lokalny, ograniczony do miejsca prowadzenia ewentualnych prac. Przy założeniu odpowiedniego zabezpieczenia terenu prac budowlanych, stosowania sprawnego technicznie sprzętu, oraz na etapie eksploatacji, prawidłowego użytkowania urządzeń do oczyszczania ścieków oraz stosownego oznakowania i zabezpieczenia przed ewentualnym zaśmiecaniem wód, realizacja działania nie powinna znacząco oddziaływać na wody. Nie przewiduje się aby działania mogły zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje planowane do realizacji w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.
Przejdźcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub	

pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	W ramach działania przewiduje się realizację inwestycji z zakresu budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej. W przypadku realizacji inwestycji związanych z wykorzystaniem wód otwartych lub inwestycji zlokalizowanych w rejonie wód może potencjalnie dojść zanieczyszczeń wód. W wyniku realizacji inwestycji może potencjalnie dojść do emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych związanych z przygotowaniem placu budowy oraz pracą ciężkiego sprzętu które mogą przedostawać się do powietrza, wody lub gleby. Wymiar potencjalnych negatywnych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały i ustąpi w chwili zakończenia prac budowlanych. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się zwiększenia emisji gazów cieplarnianych. Działania powinny być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Przewiduje się, że realizacja działania nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. W ramach działania przewiduje się realizację inwestycji z zakresu budowy lub modernizacji obiektów turystycznych i infrastruktury turystycznej. W przypadku realizacji inwestycji może potencjalnie dojść do występowania potencjalnych krótkoterminowych negatywnych oddziaływań związanych z fazą realizacji, natomiast w kontekście długoterminowym prawidłowo zrealizowane przedsięwzięcia nie powinny powodować zagrożenia dla bioróżnorodności. Inwestycje docelowo powinny stymulować i korzystnie wpłynąć na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów na obszarach innych niż miejskie, w tym na obszarach zwartej zabudowy i poza nimi. Należy wykluczyć inwestycje zaklasyfikowane jako zawsze znacząco oddziałujące na środowisko. W przypadku inwestycji zaklasyfikowanych jako potencjalnie oddziałujące na środowisko, przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania na środowisko i wdrożone zostaną wnioski z tej oceny (warianty alternatywne, działania minimalizujące, ryzyko kumulowania oddziaływań).

Typ projektu: ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury na obszarach innych niż miejskie realizowane będą z zastosowaniem instrumentów terytorialnych takich jak Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) oraz inne instrumenty terytorialne. Konkretnie działania wynikać będą z potrzeb rozwojowych i uwarunkowań danego obszaru wskazanych w ww. instrumentach. Działania w ramach zadania mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą źródłem emisji gazów cieplarnianych. Działania związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury także nie powinny przyczynić się do wzrostu emisji gazów cieplarnianych. Działania te dotyczyć będą ewentualnej modernizacji istniejącej bazy oraz jej dalszego rozwoju (np. rozbudowa, budowa nowych obiektów). Na etapie prac budowlanych przewiduje się typową emisję zanieczyszczeń, jednakże ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne. Emisja zanieczyszczeń do powietrza może wystąpić także w okresie użytkowania obiektów kubaturowych. Jednakże zastosowanie nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii, spowoduje, iż emisja będzie nieznaczna.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą miały bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu. Działania dotyczące rozwoju w ramach omawianego zadania i związane z adaptacją do zmian klimatu dotyczyć będą głównie zapewnienia komfortu termicznego (w czasie letnich upałów oraz jesienno – zimowych chłódów).
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą bezpośrednio wpływały na stan lub potencjał ekologiczny wód. W przypadku prowadzenia prac budowlanych związanych z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, podejmowane działania powinny być prowadzone w sposób zapewniający ochronę wód przed szkodliwymi skutkami odprowadzania ścieków komunalnych. Należy stosować prawidłowo wykonane i sprawne

			technicznie urządzenia oczyszczające ścieki, które wraz z prawidłową ich eksploatacją powinny zapewnić odpowiednią ochronę wód (dobrego stanu wód i dobrego potencjału ekologicznego zasobów wodnych). Wobec powyższego ogólny stan systemów wodnych nie powinien ulec pogorszeniu. Analizowane działania nie wpłyną na stan wód morskich, gdyż inwestycje w ramach omawianego celu nie będą realizowane w zasięgu wód morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury nie powinny wywierać bezpośredniego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym na powstawanie odpadów i recykling. Działania związane z rozwojem mogą generować odpady budowlane (w trakcie etapu realizacji) oraz komunalne (w trakcie etapu eksploatacji), jednakże selektywne ich gromadzenie pozwoli na poddanie recyklingowi.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury nie powinny wywierać bezpośredniego wpływu na stan powietrza, wody i gleby i ich kontrolę. Działania związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mogą generować zanieczyszczenia związane z pracami budowlanymi – będą to emisje krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. W okresie eksploatacji przewiduje się emisję, lecz ze względu na wykorzystanie nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii, emisje te będą niewielkie. Nie przewiduje się by jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury nie powinny powodować bezpośredniego wpływu na stan bioróżnorodności i ekosystemów. Działania związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury mogą generować zanieczyszczenia związane z pracami budowlanymi – będą to emisje krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. W okresie eksploatacji przewiduje się emisję, lecz ze względu na wykorzystanie nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii, emisje te będą niewielkie. Mimo możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań, prawidłowo zrealizowana inwestycja z zastosowaniem odpowiednich materiałów nie powinna powodować zagrożenia dla bioróżnorodności.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mają charakter regulacyjny i organizacyjny – nie będą źródłem emisji gazów cieplarnianych. Działania związane z rozwojem ekoturystyki również nie powinny przyczynić się do wzrostu emisji gazów cieplarnianych. Dotyczyć one będą m. in. modernizacji istniejącej bazy oraz dalszego jej rozwoju, w tym budowę nowych obiektów o niewielkich kubaturach. Dla inwestycji tych, na etapie prac budowlanych przewiduje się typową emisję zanieczyszczeń (gazowych, pyłowych) związanych głównie z pracą maszyn i urządzeń budowlanych. Ze względu na rodzaj emisji i ich niewielkich ilości (co związane jest z realizacją niewielkich obiektów) oraz krótkich czas ich trwania, ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne. W okresie użytkowania obiektów kubaturowych może pojawić się emisja zanieczyszczeń do powietrza wynikająca z zapewnienia właściwego komfortu termicznego w tych obiektach. Mając jednak na uwadze, iż do tego celu wykorzystane będą nisko- lub zeroemisyjne nośniki energii (w tym OZE), emisja ta będzie nieznaczna, a jej rzeczywiste oddziaływanie można uznać również za minimalne.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą prowadziły bezpośrednio do wpływu na adaptację do zmian klimatu. Natomiast działania odnoszące się do rozwoju ekoturystyki i związane z adaptacją do zmian klimatu dotyczyć będą głównie zapewnienia w obiektach pobytowo-noclegowych komfortu termicznego, zarówno w okresie upałów letnich jak i chłódów jesienno-zimowych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie będą bezpośrednio wpływały na stan lub potencjał ekologiczny wód. W odniesieniu do środków dotyczących rozwoju bazy i towarzyszącej jej

			infrastruktury ekoturystycznej, przewiduje się, że podejmowane działania powinny chronić środowisko wodne przed szkodliwymi skutkami odprowadzania ścieków komunalnych poprzez zapewnienie odpowiedniego ich zbierania i oczyszczania. Stosowanie prawidłowo wykonanych i sprawnych technicznie urządzeń oczyszczających ścieki oraz prawidłowa ich eksploatacja powinny zapewnić należyłą ochronę wód, w tym ochronę dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego zasobów wodnych. Ogólny stan systemów wodnych nie powinien ulec pogorszeniu. Nie przewiduje się, aby analizowane działania mogły zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje planowane do realizacji w ramach omawianego celu będą zlokalizowane poza zasięgiem wystąpienia wód morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie powinny powodować wpływu bezpośredniego na gospodarkę w obiegu zamkniętym, w tym na powstawanie odpadów i recykling. W odniesieniu do środków dotyczących rozwoju obiektów infrastruktury ekoturystycznej, przewiduje się powstanie nieznacznej ilości odpadów budowlanych (w fazie wykonywania prac budowlanych) oraz komunalnych (w okresie ich turystycznego użytkowania), a selektywne ich gromadzenie pozwoli na poddanie recyklingowi.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mają charakter regulacyjny i organizacyjny i nie powinny powodować bezpośredniego wpływu na stan powietrza, wody lub gleby i ich kontrolę. W odniesieniu do środków dotyczących rozwoju obiektów infrastruktury ekoturystycznej nie przewiduje się – zarówno w fazie budowy jak również użytkowania turystycznego – znaczącego zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Źródłem emisji – w fazie wykonywania prac budowlanych - mogą być maszyny i urządzenia budowlane. Utrzymanie ich w wysokiej sprawności zminimalizuje ilość emisji do wielkości nieznaczających – będą to emisje krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. W okresie użytkowania turystycznego, przewiduje się również nieznaczące ilości emisji, a to z uwagi na przewidywane wykorzystanie nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii (m.in. OZE). Nie przewiduje się, aby jakiegokolwiek zanieczyszczenia były odprowadzane do gleb, a ewentualne

			awaryjne wycieki w trakcie budowy można uznać za nieznaczące.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania dotyczące ochrony i promowania dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki mają charakter finansowy i organizacyjny i nie powinny powodować bezpośredniego wpływu na stan bioróżnorodności i ekosystemów. Pośrednio, poprzez promowanie ochrony dziedzictwa naturalnego (wzrost świadomości ekologicznej), będą miały korzystny wpływ na realizację tego celu. W odniesieniu do środków dotyczących rozwoju obiektów infrastruktury ekoturystycznej nie przewiduje się – zarówno w fazie budowy jak również użytkowania turystycznego – znaczącego zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów. Będą to głównie krótkotrwałe emisje do powietrza powodowane pracą maszyn budowlanych w fazie realizacji poszczególnych obiektów. W okresie ich turystycznego użytkowania przewiduje się wystąpienie nieznacznej emisji do powietrza związanej z zapewnieniem właściwego komfortu termicznego w tych obiektach. Wykorzystanie do tego celu nisko- lub zeroemisyjnych nośników energii zminimalizuje emisję do wielkości nieznaczających dla osiągnięcia analizowanego celu. Mimo możliwości wystąpienia potencjalnych krótkoterminowych negatywnych oddziaływań związanych z fazą realizacji, to w kontekście długoterminowym, prawidłowo wykonana infrastruktura nie powinna powodować zagrożeń dla bioróżnorodności. Powstanie baza turystyczna, która pozwoli m.in. na uporządkowanie i skierowanie ruchu ekoturystycznego na trasy wyposażone w infrastrukturę o wysokich standardach ekologicznych, pozwalających na zminimalizowanie obciążenia środowiska powodowanego ruchem turystycznym.

Na liście kontrolnej działań „ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania dotyczące fizycznej odnowy i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych będą miały charakter regulacyjny i organizacyjny oraz inwestycyjny. Przewiduje się, że działania nie doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W ramach działania odnowa przestrzeni publicznych mogą być realizowane inwestycje dotyczące budowy nowych albo modernizacji obiektów przestrzeni publicznych i może potencjalnie dojść do okresowej emisji zanieczyszczeń gazowych. Modernizacja obiektów przestrzeni publicznych na terenach innych niż miejskie, w tym w obrębach zwartej zabudowy oraz poza nimi będzie wpływać korzystnie na łagodzenie zmian klimatu poprzez zastosowanie nowych rozwiązań i technologii. Wymiar potencjalnych negatywnych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały i ustąpi w chwili zakończenia prac budowlanych. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania nie powinny przyczynić się do zwiększenia niekorzystnego wpływu na obecny i przewidywany przyszły klimat. Działania dotyczące budowy lub modernizacji obiektów i elementów infrastruktury powinny być dostosowane do wymogów środowiskowych wpływać korzystnie na adaptację do zmian klimatu. Nie powinno być również wpływu na emisje gazów cieplarnianych.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania nie powinny przyczynić się do niekorzystnego wpływu na wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Realizacja działań w zakresie budowy lub modernizacji obiektów i elementów infrastruktury może negatywnie wpływać na wody. Działania te powinny być dostosowane do wymogów środowiskowych co spowoduje zminimalizowanie niekorzystnego wpływu. Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków oraz prawidłowa ich eksploatacja powinna zapewnić należytą ochronę wód, w tym ochronę dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i wód gruntowych. Prace hydrotechniczne na etapie prac budowlanych mogą również lokalnie i krótkoterminowo powodować ingerencję w struktury stref nadbrzeżnych. Nie przewiduje się, aby działania mogły zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich,

			ponieważ inwestycje planowane do realizacji w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania nie powinny przyczynić się do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów. W obiektach modernizowanych może dojść do poprawy gospodarki odpadowej. Zwiększenie wytwarzania odpadów może nastąpić w trakcie realizacji inwestycji budowlanych. Na etapie prac budowlanych może dojść do powstawania odpadów budowlanych, których ilość należy minimalizować i poddawać je recyklingowi. W perspektywie długoterminowej, eksploatacja obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniu powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania nie powinny przyczynić się do nadmiernego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W przypadku realizacji inwestycji może potencjalnie dojść do emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych związanych z przygotowaniem placu budowy oraz pracą ciężkiego sprzętu które mogą przedostawać się do powietrza, wody lub gleby. Wymiar potencjalnych negatywnych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały i ustąpi w chwili zakończenia prac budowlanych. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania nie będą w znacznym stopniu szkodliwe dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W przypadku realizacji inwestycji może potencjalnie dojść do występowania potencjalnych krótkoterminowych negatywnych oddziaływań związanych z fazą realizacji, natomiast w kontekście długoterminowym prawidłowo zrealizowane przedsięwzięcia nie powinny powodować zagrożenia dla bioróżnorodności. Inwestycje docelowo powinny stymulować i korzystnie wpłynąć na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów na obszarach innych niż miejskie, w tym w na obszarach zwartej zabudowy i poza nimi. Działania powinny być zgodne z hierarchią minimalizowania i innymi odpowiednimi wymogami przewidzianymi w dyrektywie siedliskowej i dyrektywie ptasiej.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej

merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Priorytet VI: Zrównoważona mobilność miejska

Cel szczegółowy (viii): Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

Typ projektu: zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Charakter planowanych inwestycji (wdrażanie nowoczesnych, zero- i niskoemisyjnych rozwiązań w sektorze transportu zbiorowego) należy uznać za znaczący wkład w łagodzenie zmiany klimatu, gdyż w/w działania w istotny sposób powinny przyczynić się, co najmniej do ograniczania emisji gazów cieplarnianych, jakie mogłyby zostać wyemitowane w trakcie eksploatacji konwencjonalnych środków transportu. Istotna zmiana jakościowa dokona się zatem w zakresie zmniejszenia zużycia paliw kopalnych, emisji CO ₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców m.in. poprzez zwiększenie efektywności energetycznej systemu transportowego. Oczekuje się wykorzystania pojazdów napędzanych energią elektryczną pochodzącą z OZE i zielonego wodoru. Należy też odnieść się do zmian w zakresie stosowania taboru spełniającego normy emisyjne Euro 6 i jego kolejne wersje (6c, 6d-Temp i 6d), a od 2025 obowiązywać będzie norma Euro 7. Działania promujące transport bezemisyjny kwalifikują się do obszaru interwencji "Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%. Zatem realizację w/w działania uznaje się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą w odniesieniu do celu środowiskowego, jakim jest łagodzenie zmian klimatu poprzez ograniczenie emisji dwutlenku węgla z sektora transportu i jego transformację w kierunku neutralności klimatycznej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Charakter planowanych inwestycji (wdrażanie nowoczesnych, zero- i niskoemisyjnych rozwiązań w sektorze transportu zbiorowego) należy uznać za znaczący wkład w łagodzenie zmiany klimatu, gdyż w/w działania w istotny sposób powinny przyczynić się, co najmniej do ograniczania emisji gazów

			cieplarnianych, jakie mogłyby zostać wyemitowane w trakcie eksploatacji konwencjonalnych środków transportu. Istotna zmiana jakościowa dokona się zatem w zakresie zmniejszenia zużycia paliw kopalnych, emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców m.in. poprzez zwiększenie efektywności energetycznej systemu transportowego. Oczekuje się wykorzystania pojazdów napędzanych energią elektryczną pochodzącą z OZE i zielonego wodoru. Należy też odnieść się do zmian w zakresie stosowania taboru spełniającego normy emisyjne Euro 6 i jego kolejne wersje (6c, 6d-Temp i 6d), a od 2025 obowiązywać będzie norma Euro 7. Działania promujące transport bezemisyjny kwalifikują się do obszaru interwencji "Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%. Zatem realizację w/w działania uznaje się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą w odniesieniu do celu środowiskowego, jakim jest adaptacja do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma żadnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi skutkami ze względu na charakter zaplanowanych w ramach niej działań, które nie będą prowadziły do wprowadzenia zmian w stanie wód i ekosystemów od nich zależnych. Wprowadzanie taboru bezemisyjnego i spełniającego wymogi ekologicznie czystych pojazdów poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, takich jak np. dwutlenek siarki, tlenki azotu, dwutlenek węgla oraz różnego rodzaju pyły, które pośrednio mogłyby przedostawać się do wód pośrednio przyczyni się do poprawy stanu wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Nie przewiduje się, że realizacja działań dotyczących zakupu bezemisyjnego taboru tramwajowego i trolejbusowego, a także taboru autobusowego spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W perspektywie długoterminowej, realizacja w/w działań może przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, zmniejszając ewentualne oddziaływanie, jakie wywołuje transport

		indywidualny, szczególnie w centrach miast. Stworzone zostaną łańcuchy ekomobilności, poprawiające warunki przemieszczania się. Lepsze skomunikowane miast z obszarami funkcjonalnymi. W związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza, ograniczeniem emisji hałasu oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb można wskazać niewielki pozytywny wpływ na zachowanie bioróżnorodności oraz cele ochrony w obszarach chronionych, w tym także w sieci obszarów chronionych Natura 2000, miejsc światowego dziedzictwa UNESCO.
--	--	---

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przeście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych	X	Działanie nie doprowadzi pośrednio do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów. Dla zużytych baterii litowo-jonowych pochodzących z autobusów elektrycznych przewiduje się stosowanie nowoczesnych systemów recyklingu, regeneracji oraz ponownego użycia zarówno całych urządzeń jak i odzyskanych części/podzespołów. Działanie nie doprowadzi pośrednio do nieefektywności w zakresie bezpośredniego i pośredniego korzystania z zasobów naturalnych. Obecnie postępowanie ze zużytymi bateriami z autobusów elektrycznych objęte jest ogólnymi przepisami o odpadach, zawartymi w Dyrektywie Ramowej o Odpadach oraz w Dyrektywie w sprawie Baterii i Akumulatorów oraz Zużytych

nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		Baterii i Akumulatorów. Jednocześnie przygotowywane są nowe regulacje, które zapewnią, że baterie będą objęte rozszerzoną odpowiedzialnością producenta (ROP). Tym samym korzystanie z nowych zasobów pierwiastków metalicznych (lit, kobalt, nikiel) stosowanych w bateriach litowo-jonowych będzie ograniczone do minimum. Działanie, mając na uwadze powyższe, wpisuje się pośrednio w model gospodarki obiegu zamkniętego. Sposoby ponownego użycia zużytych baterii obejmują głównie tzw. domowe banki energii przeznaczone do magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim energii uzyskanej z paneli fotowoltaicznych, ewentualnie z niewielkich elektrowni wiatrowych.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działanie nie doprowadzi do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Rozwój zero- i niskoemisyjnego transportu zbiorowego oraz zrównoważonej mobilności miejskiej przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (m.in. pyłów (PM), tlenków azotu (NOx), tlenku węgla (CO), lotnych związków organicznych (LZO), węglowodorów (HC)), a także do ograniczenia emisji hałasu. Zmniejszeniu ulegnie również oddziaływanie na wody i gleby w związku ze zmniejszonym udziałem w spływach opadowych i roztopowych zanieczyszczeń pochodzących ze spalin, ścierania się opon, hamulców, nawierzchni. Planowane w ramach działania inwestycje związane z wymianą autobusów na niskoemisyjne (EURO VI) w transporcie zbiorowym będą co prawda przyczyniać się do emisji zanieczyszczeń do powietrza (tlenków azotu (NOx), pyłów (PM), tlenku węgla (CO), lotnych związków organicznych (LZO), węglowodorów (HC)), ale środek ten nie doprowadzi do znacznych emisji. Norma EURO VI jest obecnie najbardziej rygorystyczną normą emisji spalin z pojazdów wyposażonych w silniki spalinowe. Ponadto zakłada się wykorzystanie autobusów spełniających normę emisji spalin EURO VI jedynie na obszarach pozamiejskich, gdzie na obecnym etapie występuje problem z dostępem do infrastruktury ładowania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla bezemisyjnego transportu

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek polega na zapewnieniu niezbędnej infrastruktury do obsługi i tankowania/zasilania paliwami alternatywnymi i jest zgodny z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Działanie to w sposób pośredni wiązać się może z ograniczeniem emisji dwutlenku węgla z sektora transportu i jego transformacji w kierunku neutralności klimatycznej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Zakłada się, że instalacje będą projektowane w sposób zapewniający ich całkowitą odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe. W perspektywie długoterminowej realizacja zadania może mieć pozytywny wpływ na klimat, w związku z potencjalnym zwiększaniem udziału pojazdów napędzanych alternatywnie (pojazdy zeroemisyjne). Może to potencjalnie zmniejszyć emisję zanieczyszczeń do powietrza dlatego środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma żadnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami ze względu na charakter zaplanowanych w ramach niej działań, które nie będą prowadziły do wprowadzenia zmian w stanie wód i ekosystemów od nich zależnych. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie ma żadnego przewidywalnego wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i

		ekosystemów, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Planowane w ramach niej inwestycje, czyli realizacja infrastruktury tankowania/zasilania paliwami alternatywnymi, nie wpłyną bezpośrednio na zachowanie bioróżnorodności oraz cele ochrony w obszarach chronionych, w tym także w sieci obszarów chronionych Natura 2000, miejsc światowego dziedzictwa UNESCO. Jedynie oddziaływania negatywne na zieleń miejską mogą wystąpić w trakcie układania kabli zasilających te punkty. Dzięki podjęciu odpowiednich zabezpieczeń oddziaływania te można będzie zredukować. Można wskazać natomiast niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza, ograniczeniem emisji hałasu oraz ograniczeniem emisji do wód i gleb.
--	--	---

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich	X	Działanie nie doprowadzi pośrednio do znacznego zwiększenia wytwarzania odpadów. Dla zużytych baterii litowo-jonowych przewiduje się stosowanie nowoczesnych systemów recyklingu, regeneracji oraz ponownego użycia zarówno całych urządzeń jak i odzyskanych części/podzespołów.

recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		Działanie nie doprowadzi pośrednio do nieefektywności w zakresie bezpośredniego i pośredniego korzystania z zasobów naturalnych. Obecnie postępowanie ze zużytymi bateriami objęte jest ogólnymi przepisami o odpadach, zawartymi w Dyrektywie Ramowej o Odpadach oraz w Dyrektywie w sprawie Baterii i Akumulatorów oraz Zużytych Baterii i Akumulatorów. Jednocześnie przygotowywane są nowe regulacje, które zapewnią, że baterie będą objęte rozszerzoną odpowiedzialnością producenta (ROP). Tym samym korzystanie z nowych zasobów pierwiastków metalicznych (lit, kobalt, nikiel) stosowanych w bateriach litowo-jonowych będzie ograniczone do minimum. Działanie, mając na uwadze powyższe, wpisuje się pośrednio w model gospodarki obiegu zamkniętego. Sposoby ponownego użycia zużytych baterii obejmują głównie tzw. domowe banki energii przeznaczone do magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim energii uzyskanej z paneli fotowoltaicznych, ewentualnie z niewielkich elektrowni wiatrowych.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działanie nie doprowadzi do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Rozwój infrastruktury pojazdów alternatywnych oraz zrównoważonej mobilności miejskiej przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (m.in. pyłów (PM), tlenków azotu (NOx), tlenku węgla (CO), lotnych związków organicznych (LZO), węglowodorów (HC)), a także do ograniczenia emisji hałasu. Zmniejszeniu ulegnie również oddziaływanie na wody i gleby w związku ze zmniejszonym udziałem w spływach opadowych i roztopowych zanieczyszczeń pochodzących ze spalin.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		

Typ projektu: wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania polegające na inwestowaniu w infrastrukturę na potrzeby transportu publicznego wpisują się w obszar interwencji "Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%. Charakter planowanych inwestycji wskazuje na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO ₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych). W przypadku projektów nakierowanych na budowę, przebudowę lub modernizację infrastruktury na potrzeby transportu publicznego, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Przewidywanym rezultatem działania będzie zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Dla przedsięwzięć wspieranych w ramach działania przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania polegające na inwestowaniu w infrastrukturę na potrzeby transportu publicznego wpisują się w obszar interwencji "Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%. Charakter planowanych inwestycji wskazuje na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO ₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych). W przypadku projektów nakierowanych na budowę,

			przebudowę lub modernizację infrastruktury na potrzeby transportu publicznego, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Przewidywanym rezultatem działania będzie zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Dla przedsięwzięć wspieranych w ramach działania przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma żadnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami ze względu na charakter zaplanowanych w ramach niej działań, które nie będą prowadziły do wprowadzenia zmian w stanie wód i ekosystemów od nich zależnych. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do istotnych oddziaływań na zasoby wodne.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie wykazuje przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Na etapie realizacji inwestycji zostaną podjęte wszelkie działania mające na celu ograniczenie ilości powstających odpadów, a zastosowane materiały będą cechować się odpowiednią trwałością.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Oddziaływania w ramach środka mogą dotyczyć przede wszystkim konieczności usuwania drzew i krzewów oraz zmniejszania powierzchni biologicznie czynnej na terenach miast. Niemniej jednak działalność wspierana w ramach środka nie

		ma zidentyfikowanego, znaczącego przewidywalnego wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, biorąc pod uwagę zarówno jej bezpośrednie, jak i najistotniejsze pośrednie skutki w całym cyklu życia. Na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej. W przypadku konieczności wycinki drzew przed rozpoczęciem inwestycji należy uzyskać odpowiednie pozwolenie, a organy odpowiedzialne za ochronę przyrody powinny wówczas rozstrzygnąć czy taka wycinka będzie możliwa ze względu na ochronę zasobów przyrodniczych i różnorodności biologicznej. Ponadto należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia pozostających drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów. Inwestycje będą realizowane w miastach, z założenia na terenach antropogenicznie przekształconych, a ich wpływ na przyrodę będzie ograniczony. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do oddziaływania na bioróżnorodność, ekosystemy oraz obszary objęte ochroną.
--	--	---

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo		

działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działanie nie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Pewne emisje możliwe są na etapie realizacyjnym, będą miały one jednak charakter tymczasowy. W związku z poprawą jakości infrastruktury transportu publicznego, działanie może pośrednio przyczynić się do wzrostu popularności tego sektora, a w rezultacie – do ograniczenia emisji z transportu indywidualnego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:		

(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?		
---	--	--

Typ projektu: budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu	X		
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Parametry liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego będą uwzględniały zastosowanie środków zapewniających odporność na zmiany klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma istotnego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami ze względu na charakter zaplanowanych w ramach nim działań, które nie będą prowadziły do wprowadzenia zmian w stanie wód i ekosystemów od nich zależnych. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do istotnych oddziaływań na zasoby wodne.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie wykazuje przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż

			niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czynić poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?	X	Z uwagi na działania zmierzające do zwiększenia znaczenia transportu publicznego i niezmotoryzowanego, środek w sposób istotny wpłynąć może na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych pochodzących z indywidualnego transportu samochodowego.
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania,		

spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Działanie nie będzie się wiązać ze zwiększeniem poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Pewne emisje możliwe są na etapie realizacyjnym, będą miały one jednak charakter tymczasowy. W związku z poprawą jakości infrastruktury transportu publicznego, działanie może pośrednio przyczynić się do wzrostu popularności tego sektora, a w rezultacie – do ograniczenia emisji zanieczyszczeń z transportu indywidualnego. W konsekwencji zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza nastąpi także zmniejszenia zanieczyszczenia wód i gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Oddziaływania w ramach środka mogą dotyczyć przede wszystkim konieczności usuwania drzew i krzewów oraz zmniejszania powierzchni biologicznie czynnej na terenach miast. Niemniej nie przewiduje się, aby działanie było szkodliwe dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym szczególnie chronionych. Na etapie projektowania inwestycji, a następnie organizacji placu budowy należy dążyć do zminimalizowania wycinki drzew i krzewów, w szczególności dojrzałych i w dobrej kondycji fitosanitarnej. W przypadku konieczności wycinki drzew przed rozpoczęciem inwestycji należy uzyskać odpowiednie pozwolenie, a organy odpowiedzialne za ochronę przyrody powinny wówczas rozstrzygnąć czy taka wycinka będzie możliwa ze względu na ochronę zasobów przyrodniczych i różnorodności biologicznej. Ponadto należy stosować odpowiednie standardy prowadzenia robót budowlanych i organizacji placu budowy, aby uniknąć niszczenia pozostałości drzew i krzewów, zarówno w obrębie koron i pni, jak również brył korzeniowych, poprzez m.in. zakaz sytuowania baz sprzętowych i magazynów materiałów w obrębie zasięgu koron i brył korzeniowych drzew i krzewów. Inwestycje będą realizowane w miastach, z założenia na terenach antropogenicznie przekształconych, a i ich wpływ na przyrodę będzie ograniczony. W przypadku wszystkich planowanych przedsięwzięć przewiduje się każdorazowo ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych

		uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji nie przyczyniały się one do oddziaływania na bioróżnorodność, ekosystemy oraz obszary objęte ochroną.
--	--	--

Typ projektu: Inteligentne Systemy Transportowe

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Wdrożenie inteligentnych systemów transportowych (ITS) i innych rozwiązań IT przyczyni się do zarządzania ruchem w czasie rzeczywistym, uprzywilejowania i usprawnienia usług publicznego transportu miejskiego oraz ruchu niezmotoryzowanego (pieszo-rowerowego), co pośrednio przyczyni się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Systemy transportowe uwzględniać będą zagrożenia związane z gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, występującymi coraz częściej w związku ze zmianami klimatu. Rozwiązania konstrukcyjne urządzeń stosowanych w systemach ITS będą projektowane w taki sposób, aby zapewnić ich odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. W przypadku powstających odpadów, gospodarowanie nimi będzie zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami. Wdrożenie inteligentnych systemów transportowych przyczyni się do zarządzania ruchem w czasie rzeczywistym, lepszego planowania mobilności, co pośrednio przyczyni się

			do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środek nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**Inteligentne Systemy Transportowe**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter (objęcie wsparciem przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej), będą miały głównie charakter wsparcia finansowego, eksperckiego oraz projektowego i nie będą miały wpływu na łagodzenie zmian klimatu – i pozostają neutralne w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter (objęcie wsparciem przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej), nie będą prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu. W ramach opracowania planów zrównoważonej mobilności miejskiej powinny być uwzględniane kwestie adaptacji mobilności miejskiej do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania ze względu na swój charakter (objęcie wsparciem przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej), nie będą miały wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania ze względu na swój charakter (objęcie wsparciem przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej), nie będą miały wpływu na ten cel środowiskowy - Kwestie dotyczące ograniczenia powstawania odpadów z działalności transportowej i poziomu odzysku, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami powinny zostać ujęte w przygotowywanych dokumentach.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania ze względu na swój charakter (objęcie wsparciem przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej), nie będą prowadziły do zwiększenia poziomów emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby. Kwestie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (m.in. pyłów (PM), tlenków azotu (NOx), tlenku węgla (CO),

			lotnych związków organicznych (LZO), węglowodorów (HC)) oraz zmniejszenia emisji hałasu powinny zostać ujęte w przygotowywanych dokumentach.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania ze względu na swój charakter (objęcie wsparciem przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej), nie będą stanowiły zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Priorytet VII: Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych

Cel szczegółowy (a): Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

Typ projektu: kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania w zakresie kompleksowej aktywizacji zawodowej, realizowanej w projektach instytucji rynku pracy, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania w zakresie kompleksowej aktywizacji zawodowej, realizowanej w projektach instytucji rynku pracy, ze względu na swój charakter, nie będą bezpośrednio prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie kompleksowej aktywizacji zawodowej, realizowanej w projektach instytucji rynku pracy, ze względu na swój charakter, nie będą miały bezpośredniego wpływu na dobry stan lub potencjał ekologiczny wód.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania w zakresie kompleksowej aktywizacji zawodowej, realizowanej w projektach instytucji rynku pracy, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania w zakresie kompleksowej aktywizacji zawodowej, realizowanej w projektach instytucji rynku pracy, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania w zakresie kompleksowej aktywizacji zawodowej, realizowanej w projektach instytucji rynku pracy, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą stanowiły zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: aktywizacja zawodowa osób młodych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	W ramach poszczególnych projektów zapewniane są także m.in. doradztwo zawodowe, opieka psychologów, kursy językowe, kursy prawa jazdy, warsztaty kreowania wizerunku itp. Wobec powyższego środki służące do realizacji określonego zadania nie wpłyną na emisję gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki służące do realizacji określonego zadania nie wpłyną na dany aspekt klimatyczny.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki służące do realizacji określonego zadania nie będą miały negatywnego wpływu na zasoby wodne i morskie.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki służące do realizacji określonego zadania nie wpłyną na gospodarkę odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki służące do realizacji określonego zadania nie wpłyną na zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby oraz na kontrolę ww.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki służące do realizacji określonego zadania nie wpłyną na bioróżnorodność i ekosystemy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**aktywizacja zawodowa osób młodych**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych

Typ projektu: realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Sieć EURES prowadzi międzynarodowe pośrednictwo pracy w państwach członkowskich poprzez m.in. organizację spotkań informacyjnych, targów doradczych czy giełd pracy. Wobec powyższego środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki służące do realizacji nie będą wpływały na stan wód powierzchniowych, gruntowych czy morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do znacznego zwiększania wytwarzania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą wpływały na bioróżnorodność i ekosystemy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie publicznych służb zatrudnienia w świadczeniu usług w ramach sieci EURES

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Sieć EURES prowadzi międzynarodowe pośrednictwo pracy w państwach członkowskich

			poprzez m.in. organizację spotkań informacyjnych, targów doradczych czy giełd pracy. Wobec powyższego środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki służące do realizacji nie będą wpływały na stan wód powierzchniowych, gruntowych czy morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do znacznego zwiększania wytwarzania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki służące do realizacji zadania nie będą wpływały na bioróżnorodność i ekosystemy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie publicznych służb zatrudnienia w świadczeniu usług w ramach sieci EURES**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (c): Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu Typ projektu: działania z zakresu wsparcia psychologicznego i organizacji warsztatów rozwoju zawodowego i osobistego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
---	--	---	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „działania z zakresu wsparcia psychologicznego i organizacji warsztatów rozwoju zawodowego i osobistego” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: działania w zakresie aktywizacji zawodowej osób (rodziców, opiekunów prawnych)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „działania w zakresie aktywizacji zawodowej osób (rodziców, opiekunów prawnych)” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: programy z zakresu godzenia życia zawodowego z prywatnym

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.

Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „programy z zakresu godzenia życia zawodowego z prywatnym” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (d): Wsparcie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

Typ projektu: działania z zakresu rehabilitacji medycznej ułatwiającej powroty do pracy

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki w ramach zadania nie będą wpływać na dany cel klimatyczny.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „Działania z zakresu rehabilitacji medycznej ułatwiającej powroty do pracy” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, w tym przekwalifikowanie pracowników pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki do realizacji zadania nie będą negatywnie oddziaływać na dany cel klimatyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki do realizacji zadania nie wpłyną na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki do realizacji zadania nie wpłyną na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki do realizacji zadania nie będą wpływały na gospodarkę odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki do realizacji zadania nie będą wpływały na zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby oraz kontrolę ww.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki do realizacji zadania nie będą wpływały na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, w tym przekwalifikowanie pracowników pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: realizacja usług rozwojowych w modelu popytowym (PSF) dla pracodawców i ich pracowników

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Realizacja zadania ma na celu zwiększenie kompetencji przedsiębiorców oraz podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników. Wobec powyższego środki do realizacji zadania nie będą generowały emisji gazów cieplarnianych. Ponadto, podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt klimatyczny.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki do realizacji zadania nie będą prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt klimatyczny.

Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki do realizacji zadania nie będą wpływały na stan wód powierzchniowych, gruntowych czy morskich. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki do realizacji zadania nie będą miały wpływu na gospodarkę odpadami. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki do realizacji zadania nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki do realizacji zadania nie będą prowadziły do zwiększenia szkodliwego wpływu na ekosystemy i obszary chronione. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „realizacja usług rozwojowych w modelu popytowym (PSF) dla pracodawców i ich pracowników” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia (PSZ) i innych instytucji rynku pracy wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Realizacja zadania ma na celu stworzenie przyjaznego i dostosowanego środowiska pracy dla różnych grup pracowników poprzez eliminowanie szkodliwych dla zdrowia czynników w miejscach pracy, dostosowanie miejsc pracy do personalnych możliwości (np. osób starszych) do świadczenia pracy, ale także wprowadzanie polityki zarządzania wiekiem. Wobec powyższego środki do realizacji zadania, dlatego nie będą generowały emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki do realizacji zadania nie będą miały wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Środki do realizacji zadania nie będą miały wpływu na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki do realizacji zadania nie będą miały wpływu na gospodarkę odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki do realizacji zadania nie będą wpływały na dany aspekt środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki do realizacji zadania nie będą wpływały na dany aspekt środowiskowy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**Rozwój kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia (PSZ) i innych instytucji rynku pracy wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: outplacement

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania służące realizacji zadania nie będą miały wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania służące realizacji zadania nie będą miały wpływu na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania służące realizacji zadania nie będą miały wpływu na gospodarkę odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania służące realizacji zadania nie będą generowały zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby oraz nie wpłyną na kontrolę takich zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania służące realizacji zadania nie będą miały wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**outplacement**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie dostosowania pracodawców i ich pracowników do zmian

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Z uwagi na charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, nie wystąpi negatywne oddziaływanie na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Ze względu na charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, nie wystąpi negatywne oddziaływanie na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Biorąc pod uwagę charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, można stwierdzić, iż nie wystąpi negatywne oddziaływanie na gospodarkę odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Ze względu na charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, nie powstaną zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Działania nie wpłyną też na kontrolę zanieczyszczeń ww. elementów.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Nie wystąpi negatywne oddziaływanie na bioróżnorodność i ekosystemy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „wsparcie dostosowania pracodawców i ich pracowników do zmian” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki w ramach zadania nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Z uwagi na charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, nie wystąpi negatywne oddziaływanie na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Ze względu na charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, nie wystąpi negatywne oddziaływanie na zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Biorąc pod uwagę charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, można stwierdzić, iż nie wystąpi negatywne oddziaływanie na gospodarkę odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Ze względu na charakter działań służących wykonaniu określonego zadania, nie powstaną zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Działania

			nie wpłyną też na kontrolę zanieczyszczeń ww. elementów.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Nie wystąpi negatywne oddziaływanie na bioróżnorodność i ekosystemy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (g): Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

Typ projektu: usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych i ekologicznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	środki służące do realizacji określonego celu nie będą generowały emisji gazów cieplarnianych, natomiast pośrednio mogą pozytywnie wpłynąć na dany aspekt klimatyczny. Zastosowanie technologii e-learningowej oraz edukowanie w zakresie ochrony środowiska i klimatu może przyczynić się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki służące do realizacji określonego celu nie będą negatywnie wpływały na adaptację do zmian klimatu. Wręcz przeciwnie – pośrednio mogą pozytywnie wpłynąć na dany aspekt klimatyczny, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej (edukowanie w zakresie ochrony środowiska i klimatu) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Realizacja określonego zadania, ze względu na charakter środków służących do jego wykonania, nie będzie negatywnie wpływała na zasoby wodne i morskie. Edukacja w zakresie ochrony środowiska może przyczynić się do pozytywnego oddziaływania na dany aspekt środowiska.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym		X	Realizacja określonego zadania, ze względu na charakter środków służących do jego wykonania,

zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling			nie będzie negatywnie wpływała na gospodarkę odpadami. Poprzez zastosowanie technologii e-learningowej oraz podnoszeniu kwalifikacji kadry zawodowej (również w zakresie gospodarki odpadami), realizacja zadania może pozytywnie wpłynąć na rozpatrywany cel środowiskowy.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki służące do realizacji określonego celu nie będą negatywnie wpływały na powietrze, wodę czy glebę. Wręcz przeciwnie – pośrednio mogą pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej (edukowanie w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza, wody lub gleby) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Realizacja zadania nie będzie bezpośrednio negatywnie wpływać na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Pośrednio może wpłynąć pozytywnie – poprzez edukowanie oraz podnoszenie kwalifikacji w zakresie ochrony środowiska.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych i ekologicznych” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: lokalne inicjatywy na rzecz kształcenia osób dorosłych (na przykładzie LOWE)

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Realizacja zadania może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej (edukowanie w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza, wody lub gleby) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).
Adaptacja do zmian klimatu		X	Realizacja zadania może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej (edukowanie w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza, wody lub gleby) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Realizacja zadania może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej

			(edukowanie w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza, wody lub gleby) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Realizacja zadania może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej (edukowanie w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza, wody lub gleby) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Realizacja zadania może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej (edukowanie w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza, wody lub gleby) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Realizacja zadania może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej (edukowanie w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza, wody lub gleby) oraz poprzez zastosowanie technologii e-learningowej (zamiast tradycyjnych metod nauczania).

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**lokalne inicjatywy na rzecz kształcenia osób dorosłych (na przykładzie LOWE)**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Priorytet VIII: Fundusze na rzecz edukacji i włączenia społecznego

Cel szczegółowy (f): Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Typ projektu: edukacja przedszkolna

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania w zakresie systemu wspierającego wysokiej jakości edukację przedszkolną nie będą prowadziły do istotnych zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie systemu wspierającego wysokiej jakości edukację przedszkolną nie będą prowadziły do znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania w zakresie systemu wspierającego wysokiej jakości edukację przedszkolną nie będą prowadziły do znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania w zakresie systemu wspierającego wysokiej jakości edukację przedszkolną nie będą prowadziły do znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania w zakresie systemu wspierającego wysokiej jakości edukację przedszkolną nie będą prowadziły do znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**edukacja przedszkolna**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: kształcenie ogólne

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Ze względu na charakter środków, realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na łagodzenie zmian klimatu. Realizacja zadania może natomiast przynieść pozytywny skutek – wdrożenie nowych technologii w edukacji i ich szersze zastosowanie może przyczynić się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Realizacja zadania nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu ze względu na charakter działań koniecznych do wykonania określonego zadania. Jednakże w dłuższej perspektywie nowe technologie w edukacji mogą pozytywnie wpłynąć na dany aspekt klimatyczny.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na zasoby wodne i morskie.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym		X	Realizacja zadania nie będzie miała negatywnego wpływu na gospodarkę odpadami ze względu na

zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling			charakter działań potrzebnych do realizacji zadania.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na dany aspekt środowiskowy.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na dany aspekt środowiskowy natomiast podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „kształcenie ogólne” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: kształcenie zawodowe

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania w zakresie kształcenia zawodowego, bezpośrednio nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania w zakresie kształcenia zawodowego, ze względu na swój charakter, nie będą bezpośrednio prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie kształcenia zawodowego, ze względu na swój charakter, nie będą miały bezpośredniego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny wód. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.”
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania w zakresie kształcenia zawodowego, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania w zakresie kompleksowego, regionalnego wsparcia rozwoju szkolnictwa zawodowego, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.”

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania w zakresie kształcenia zawodowego, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą stanowiły zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy."
---	--	---	--

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**kształcenie zawodowe**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój szkolnictwa zawodowego w województwie podlaskim

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter bezpośrednio nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą bezpośrednio prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania, ze względu na swój charakter, nie będą miały bezpośredniego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą stanowiły zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**Rozwój szkolnictwa zawodowego w województwie podlaskim**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie szkół zawodowych na podstawie przygotowanych przez nie programów rozwojowych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”			
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter bezpośrednio nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą bezpośrednio prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania, ze względu na swój charakter, nie będą miały bezpośredniego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą stanowiły zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie szkół zawodowych** na podstawie przygotowanych przez nie **programów rozwojowych**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: podnoszenia kompetencji kadr systemu edukacji

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter bezpośrednio nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.”
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania ze względu na swój charakter, nie będą bezpośrednio prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.”
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania, ze względu na swój charakter, nie będą miały bezpośredniego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny wód. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy.”

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania, ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy."
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania ze względu na swój charakter, bezpośrednio nie będą stanowiły zagrożenia dla ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów. Ponadto podnoszenie kompetencji, w tym także w zakresie ochrony środowiska, może pośrednio pozytywnie wpłynąć na dany aspekt środowiskowy."

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**podnoszenia kompetencji kadr systemu edukacji**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie stypendialne dzieci i młodzieży województwa podlaskiego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania w zakresie systemu wspierającego edukację uzdolnionych uczniów (programy stypendialne) nie będą miały wpływu na łagodzenie zmian klimatu – bezpośrednio nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania w zakresie systemu wspierającego edukację uzdolnionych uczniów (programy stypendialne) nie będą bezpośrednio prowadziły do zmian w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie systemu wspierającego edukację uzdolnionych uczniów (programy stypendialne) nie będą miały bezpośredniego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny wód.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania w zakresie systemu wspierającego edukację uzdolnionych uczniów (programy stypendialne) bezpośrednio nie będą prowadziły do zwiększenia powstawania odpadów.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania w zakresie systemu wspierającego edukację uzdolnionych uczniów (programy stypendialne) bezpośrednio nie będą prowadziły

			do emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania w zakresie systemu wspierającego edukację uzdolnionych uczniów (programy stypendialne) bezpośrednio nie będą miały wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie stypendialne dzieci i młodzieży województwa podlaskiego**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (h): Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (

Typ projektu: wsparcie aktywizacyjne osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich rodzin oraz osób biernych zawodowo

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Są to działania, które nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych, a tym samym wpływać na procesy łagodzenia zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania związane z realizacją programów w tym zakresie nie będą miały wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w przedmiotowym zakresie ze względu na ich bezinwestycyjny wymiar nie będą prowadziły do znaczącego wpływu na stan zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Aktywizacja społeczno – zawodowa wykorzystująca instrumenty o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym, czy zdrowotnym nie będzie prowadziła do znaczącego oddziaływania w zakresie gospodarki odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki w zakresie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich rodzin nie będą prowadziły do zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, a ich jakość poddana będzie systematycznej kontroli.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Aktywne włączanie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawiające sytuację danej rodziny lub danej osoby, nie będzie

			miało wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów.
--	--	--	---

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie aktywizacyjne osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich rodzin oraz osób biernych zawodowo**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie ogólnorozwojowe osób z niepełnosprawnościami poprzez sport

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Są to działania, które nie będą prowadziły do znacznych emisji gazów cieplarnianych, a tym samym wpływać na procesy łagodzenia zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działania związane z realizacją programów w tym zakresie nie będą miały wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w przedmiotowym zakresie ze względu na ich bezinwestycyjny wymiar nie będą prowadziły do znaczącego wpływu na stan zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Działania związane z realizacją programów w tym zakresie nie będą miały wpływu na adaptację do zmian klimatu..
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania związane z realizacją programów w tym zakresie nie będą miały wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania związane z realizacją programów w tym zakresie nie będą miały wpływu na adaptację do zmian klimatu.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wsparcie ogólnorozwojowe osób z niepełnosprawnościami poprzez sport**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”			
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania w tym zakresie, (szkolenia, kursy, podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych) nie mają wpływu na emisje gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Kompleksowe wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych oraz usług wsparcia rozwoju ekonomii społecznej nie będzie miało bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu. Pośrednio mogą powstawać stanowiska pracy związane ze zmianami klimatu i koniecznością zastosowania nowych rozwiązań w zakresie adaptacji społeczeństwa, otoczenia i zakładów pracy.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Zwiększenie liczby podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej prowadzących działalność gospodarczą lub odpłatną działalność pożytku publicznego, a tym samym przyrost miejsc pracy, będzie miał mało znaczący wpływ na realizację celu środowiskowego w aspekcie zrównoważonego wykorzystania oraz ochrony zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Inwestycje związane z usługami społecznymi i inwestycje w obszarze ekonomii społecznej, nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan gospodarki odpadami. Pośrednio mogą wpływać na powstawanie nowych miejsc pracy związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	. Wzmacnianie procesów integracji grup osób wykluczonych społecznie oraz ochrona miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych nie będą miały bezpośredniego wpływu na zanieczyszczenie powietrza, wód czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Włączenie społeczne ukierunkowane na zatrudnieniu osób biernych zawodowo i niepełnosprawnych poprzez tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych nie będzie miało wpływu na realizację przedmiotowego celu środowiskowego, tj. ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wzmocnienie roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością	tak	nie

poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”			Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działania w tym zakresie, (szkolenia, kursy, podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych) nie mają wpływu na emisje gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Kompleksowe wsparcie na rzecz wzmocnienie roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie będzie miało bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Kompleksowe wsparcie na rzecz wzmocnienie roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego będzie miało mało znaczący wpływ na realizację celu środowiskowego w aspekcie zrównoważonego wykorzystania oraz ochrony zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Kompleksowe wsparcie na rzecz wzmocnienie roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie będzie miało bezpośredniego wpływu na stan gospodarki odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Kompleksowe wsparcie na rzecz wzmocnienie roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie będzie miało bezpośredniego wpływu na zanieczyszczenie powietrza, wód czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Kompleksowe wsparcie na rzecz wzmocnienie roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie będzie miało bezpośredniego wpływu na realizację przedmiotowego celu środowiskowego, tj. ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „wzmocnienie roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego,” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (k): Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

Typ projektu: zwiększenie dostępności do usług społecznych oraz zdrowotnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Inwestycje związane z usługami społecznymi nie będą prowadziły do znaczących emisji gazów cieplarnianych i nie będą miały istotnego wpływu na łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Inwestycje związane z usługami społecznymi nie będą miały bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu. Pośrednio mogą powstawać usługi społeczne związane ze zmianami klimatu i koniecznością zastosowania nowych rozwiązań w zakresie adaptacji społeczeństwa.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	, Zastosowane środki nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan wód powierzchniowych, gruntowych, czy morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Inwestycje z zakresu usług społecznych nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan gospodarki odpadami. Pośrednio mogą wpływać na powstawanie odpadów i ich zagospodarowanie zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się znaczących oddziaływań środka na zanieczyszczenia powietrza, wody, czy gleby. Podstawowe komponenty środowiska będą poddawane okresowej kontroli jakości.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki nie będą miały wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „zwiększenie dostępności do usług społecznych oraz zdrowotnych” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: teleopieka domowa dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Inwestycje związane z teleopieką nie będą prowadziły do znaczących emisji gazów cieplarnianych i nie będą miały istotnego wpływu na łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Inwestycje związane z teleopieką nie będą miały bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu. Pośrednio mogą powstawać usługi społeczne związane ze zmianami klimatu.

			i koniecznością zastosowania nowych rozwiązań w zakresie adaptacji społeczeństwa.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	„Zastosowane środki nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan wód powierzchniowych, gruntowych, czy morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Inwestycje z zakresu teleopieki nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan gospodarki odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się znaczących oddziaływań środka na zanieczyszczenia powietrza, wody, czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki nie będą miały wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**teleopieka domowa dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami**.” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: rozwój deinstytucjonalizacji usług społecznych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	„Nie przewiduje się, że środek będzie miał znaczący wpływ na emisję gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych nie będzie miało bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych nie będą wpływać na realizację wyznaczonego celu środowiskowego w zakresie korzystania i ochrony zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się zwiększenia wytwarzanej masy odpadów. Gospodarka odpadami powinna opierać się o obieg zamknięty, minimalizujący powstawanie odpadów oraz zwiększający masę odpadów poddanych recyklingowi.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania na rzecz deinstytucjonalizacji usług społecznych nie będą wpływać na zanieczyszczenie powietrza, wody, gleby, a stan sanitarny poszczególnych komponentów środowiska będzie podlegał stałej kontroli jakości.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Realizacja zadania nie wiąże się z oddziaływaniami na odbudowę bioróżnorodności i funkcjonowanie ekosystemów, w związku z czym zakładany cel środowiskowy nie będzie zagrożony.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**rozwój deinstytucjonalizacji usług społecznych**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: usługi zdrowotne w kierunku deinstytucjonalizacji opieki medycznej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Nie przewiduje się, że środek będzie miał znaczący wpływ na emisję gazów cieplarnianych.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług medycznych nie będzie miało bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług medycznych nie będą wpływać na realizację wyznaczonego celu środowiskowego w zakresie korzystania i ochrony zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Nie przewiduje się zwiększenia wytwarzanej masy odpadów. Gospodarka odpadami powinna opierać się o obieg zamknięty, minimalizujący powstawanie odpadów oraz zwiększający masę odpadów poddanych recyklingowi.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Działania na rzecz deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych i opieki medycznej nie będą wpływać na zanieczyszczenie powietrza, wody, gleby, a stan sanitarny poszczególnych komponentów środowiska będzie podlegał stałej kontroli jakości
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Realizacja zadania nie wiąże się z oddziaływaniami na odbudowę bioróżnorodności i funkcjonowanie ekosystemów, w związku z czym zakładany cel środowiskowy nie będzie zagrożony.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „usługi zdrowotne w kierunku deinstytucjonalizacji opieki medycznej” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: realizacja regionalnych programów zdrowotnych

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Zadania będą miały charakter systemowy, m.in.: (wsparcie infrastruktury ambulatoryjnej, rozwój opieki paliatywnej i hospicyjnej, świadczenie usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych.

			Środki w ramach zadania będą miały mało znaczące oddziaływanie na emisje gazów cieplarnianych, a tym samym łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach regionalnych programów zdrowotnych będą dostosowywane do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Z uwagi na działania związane jedynie z systemową stroną poprawy dostępności do usług społecznych, zastosowane środki nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan wód powierzchniowych, gruntowych, czy morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Inwestycje z zakresu programów zdrowotnych nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan gospodarki odpadami. Pośrednio mogą wpływać na powstawanie odpadów i ich zagospodarowanie zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Nie przewiduje się znaczących oddziaływań środka na zanieczyszczenia powietrza, wody, czy gleby. Podstawowe komponenty środowiska będą poddawane okresowej kontroli jakości.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Środki mają charakter systemowy, dlatego nie będą miały wpływu na ochronę i odbudowę bioróżnorodności oraz ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**realizacja regionalnych programów zdrowotnych**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (I): Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Typ projektu: integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki związane ze wzmocnieniem procesów integracji grup osób wykluczonych społecznie będą miały charakter społeczny, stąd nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych, a tym samym nie będą wpływały na łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki związane ze wzmocnieniem procesów integracji grup osób wykluczonych społecznie nie

			będą miały bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym realizowane przez jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, publiczne i inne, nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan wód powierzchniowych, podziemnych, czy morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki przeznaczone na integrację osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan gospodarki odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki związane z przeciwdziałaniami ubóstwu i wykluczeniu społecznemu nie będą miały wpływu na zanieczyszczenie powietrza, wody, czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania na rzecz integracji społecznej w szczególności w zakresie usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem nie będą miały wpływu na ochronę bioróżnorodności i funkcjonowanie ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: projekty strategiczne dotyczące przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci w obszarze adopcji oraz kompleksowego wsparcia dzieci i młodzieży w ramach placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie pracy podwórkowej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Środki związane ze wzmocnieniem procesów integracji grup osób wykluczonych społecznie będą miały charakter społeczny, stąd nie będą prowadziły do emisji gazów cieplarnianych, a tym samym nie będą wpływały na łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Środki związane ze wzmocnieniem procesów integracji grup osób wykluczonych społecznie nie będą miały bezpośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym realizowane przez jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, publiczne i inne, nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan wód powierzchniowych, podziemnych, czy morskich.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Środki przeznaczone na integrację osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nie będą miały bezpośredniego wpływu na stan gospodarki odpadami.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Środki związane z przeciwdziałaniami ubóstwu i wykluczeniu społecznemu nie będą miały wpływu na zanieczyszczenie powietrza, wody, czy gleby.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Działania na rzecz integracji społecznej w szczególności w zakresie usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem nie będą miały wpływu na ochronę bioróżnorodności i funkcjonowanie ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „projekty strategiczne dotyczące przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci w obszarze adopcji oraz kompleksowego wsparcia dzieci i młodzieży w ramach placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie pracy podwórkowej” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Priorytet IX: Fundusze na rzecz Rozwoju Lokalnego

Cel szczegółowy (f): Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Typ projektu: wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Przewidziane działania będą miały, przede wszystkim, charakter edukacyjny i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na większą emisję gazów cieplarnianych. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Przewidziane działania będą miały, przede wszystkim, charakter edukacyjny i jako takie nie

			będą zasadniczo wpływały na powiększenie wpływu klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Przewidziane działania będą miały, przede wszystkim, charakter edukacyjny i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Przewidziane działania będą miały, przede wszystkim, charakter edukacyjny i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na znaczne zwiększenie ilości odpadów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Przewidziane działania będą miały, przede wszystkim, charakter edukacyjny i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przewidziane działania będą miały, przede wszystkim, charakter edukacyjny i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej i ekosystemów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Typ projektu: wsparcie małych szkół kształcenia ogólnego

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Przewidziane działania będą miały, przede wszystkim, charakter edukacyjny i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na większą emisję gazów cieplarnianych. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Adaptacja do zmian klimatu		X	Przewidziane działania będą miały na celu przede wszystkim wyrównanie szans w dostępie do edukacji na wysokim poziomie, również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, dlatego też nie mają wpływu na adaptację do zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Przewidziane działania będą miały na celu przede wszystkim wyrównanie szans w dostępie do edukacji na wysokim poziomie, również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, dlatego też nie mają wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Realizacja zadania nie będzie miała negatywnego wpływu na gospodarkę odpadami ze względu na charakter działań potrzebnych do realizacji zadania.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Przewidziane działania będą miały na celu, przede wszystkim wyrównanie szans w dostępie do edukacji na wysokim poziomie, również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, dlatego też nie mają wpływu na emisję zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Przewidziane działania będą miały na celu, przede wszystkim wyrównanie szans w dostępie do edukacji na wysokim poziomie, również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, dlatego też nie mają wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „wspieranie małych szkół kształcenia ogólnego” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (h): Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

Typ projektu: działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Wsparciem będą objęte działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na łagodzenie zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparciem będą objęte działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na adaptację do zmian klimatu. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Wsparciem będą objęte działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Wsparciem będą objęte działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Wsparciem będą objęte działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na emisję zanieczyszczeń. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Wsparciem będą objęte działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (k): Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

Typ projektu: zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Wsparciem będą objęte działania mające na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na łagodzenie zmian klimatu.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparciem będą objęte działania mające na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na adaptację do zmian klimatu.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Wsparciem będą objęte działania mające na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Wsparciem będą objęte działania mające na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji. W związku z powyższym

			środek nie ma wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Wsparcie będą objęte działania mające na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na emisję zanieczyszczeń.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Wsparcie będą objęte działania mające na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji. W związku z powyższym środek nie ma wpływu na ochronę bioróżnorodności i ekosystemów.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Cel szczegółowy (I): Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Typ projektu: integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Wsparcie będą objęte działania mające na celu aktywizację społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, w tym w kryzysie bezdomności. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Wsparcie będą objęte działania mające na celu aktywizację społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, w tym w kryzysie bezdomności. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Wsparcie będą objęte działania mające na celu aktywizację społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz

			biernych zawodowo, w tym w kryzysie bezdomności. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Wspieraniem będą objęte działania mające na celu aktywizację społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, w tym w kryzysie bezdomności. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola		X	Wspieraniem będą objęte działania mające na celu aktywizację społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, w tym w kryzysie bezdomności. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów		X	Wspieraniem będą objęte działania mające na celu aktywizację społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz biernych zawodowo, w tym w kryzysie bezdomności. Biorąc pod uwagę charakter środka, uznaje się go jako zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

Na liście kontrolnej rodzaju działań „**integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym**” nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych.

Priorytet X: Wspieranie energii odnawialnej na potrzeby lokalnych społeczności

Cel szczegółowy (ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Typ projektu: produkcja energii i/lub ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
--	-----	-----	---

Łagodzenie zmian klimatu		X	Interwencja dotyczy działań objętych kodami rodzajów interwencji ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100% oraz działań bezpośrednio z nimi powiązanych. wpłynie na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z energetyki konwencjonalnej.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Realizacja celu nie będzie miała negatywnego wpływu na adaptację do zmian klimatu obszarów, gdzie będą realizowane projekty inwestycyjne. Budowane obiekty OZE będą zaprojektowane w sposób zapewniający ich całkowitą odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich		X	Nie przewiduje się, aby środek wpłynął na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	X		
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?		

Przejsie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?	X	Działalność wspierana w ramach celu szczegółowego nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na ten cel środowiskowy, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami w całym jego cyklu życia. Przewiduje się stosowanie środków służących gospodarowaniu odpadów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Podejmowane będą starania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne (z wyłączeniem naturalnie występujących materiałów, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionym decyzją 2000/532/WE) wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu.
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją inwestycji. Na etapie budowy poszczególnych obiektów mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu, jednak przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych nie będą to emisje istotne. Nie przewiduje się, aby ww. emisje istotnie obciążały środowisko. Zakłada się, że we wszystkich inwestycjach przewidzianych do realizacji w ramach działania będą stosowane zasady i przepisy dotyczące kontroli emisji i zarządzania środowiskowego.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Inwestycje OZE oraz towarzysząca infrastruktura w fazie budowy i demontażu (a częściowo również w fazie eksploatacji) mogą wpływać na stan ekosystemów ze względu na potencjalne generowanie emisji i odpadów. W pozwoleniach środowiskowych odnoszących się do tych inwestycji należy wprowadzić wymagania minimalizujące tego rodzaju wpływy. Minimalizacja stopnia szkodliwości w tym obszarze jest technicznie wykonalna. Farmy wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu realizowanego w ramach działania pozwoli na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków.

		W celu wspierania ochrony bioróżnorodności przy wyborze projektów stawiane będą warunki: – stosowania roślin energetycznych nie będących gatunkami obcymi, – konieczności spełnienia wymagań dyrektywy 2018/2001 OZE, przy pozyskaniu surowca z biomasy.
--	--	--

Typ projektu: magazyny energii

Etap 1. Analiza celów środowiskowych, celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny.

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	tak	nie	Uzasadnienie w przypadku, gdy zaznaczono pole „Nie”
Łagodzenie zmian klimatu		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu.. W czasie realizacji przedsięwzięć dotyczących rozwoju infrastruktury magazynowania energii, przy założeniu prawidłowo zaprojektowanych rozwiązań, nie przewiduje się, aby realizacja tego działania mogła znacząco istotnie prowadzić do emisji gazów cieplarnianych. Jedynie na etapie ewentualnych prac budowlanych można spodziewać się potencjalnych emisji gazów cieplarnianych. Zakładając prawidłowe wykonanie instalacji (zgodnie ze sztuką i najlepszymi dostępnymi technikami), na etapie eksploatacji nie powinno dojść do istotnych znaczących emisji gazów cieplarnianych. Przewiduje się, że rezultatem realizacji działań dotyczących rozwoju infrastruktury magazynowania energii będzie istotna, pozytywna zmiana jakościowa dokonana w zakresie zmniejszenia emisji dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców.
Adaptacja do zmian klimatu		X	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu. W ramach działania przewiduje się rozwój infrastruktury magazynowania energii. Realizacja działania nie przyczynia się do zwiększania niekorzystnego wpływu na obecny klimat. Wyżej wymienione działania wpisują się w środki przyczyniające się do ograniczenia negatywnych skutków obecnych i spodziewanych warunków klimatycznych lub zapobieżenia nasilenia lub przenoszenia negatywnych skutków zmiany klimatu. Zalety magazynów energii w aspekcie

			środowiskowym, to głównie zwiększenie bezpieczeństwa systemu elektroenergetycznego, stabilność pracy odnawialnych źródeł energii, a dalej - dostępność rynkową usług magazynowania,. Ponadto, rozwój systemów magazynowania energii elektrycznej wskazywany jest jako warunek niezbędny dla rozwoju OZE, jak i energetyki rozproszonej, w tym prosumenckiej.
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	X		
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling		X	Generacja rozproszona, do której zaliczane są odnawialne źródła energii (OZE) jest uważana za uzupełnienie lub, przy szczególnych uwarunkowaniach, zastąpienie tradycyjnych metod wytwarzania opartych na dużych elektrowniach systemowych. Produkcja z OZE może być jednak ograniczona ze względu na niesprzyjające dla produkcji warunki (czynniki pogodowe). Oznacza to, że w okresach, kiedy OZE produkują energię może występować na nią niskie zapotrzebowanie, bądź odwrotnie przy wysokim zapotrzebowaniu produkcja z OZE może być ograniczona ze względu na niesprzyjające dla produkcji warunki. Implikuje to problemy związane z niezawodnością dostaw, a w skrajnym przypadku może doprowadzić do zachwiania bezpieczeństwa energetycznego systemu. Istotną rolę w ograniczeniu niekorzystnych zjawisk towarzyszących produkcji energii ze źródeł odnawialnych mogą odegrać systemy magazynowania energii poprzez zapewnienie warunków służących poprawie wydajności pracy systemu w przypadku braku równowagi między podażą a popytem. Powyższe działanie wpisuje się w środek, za pomocą którego dana działalność może wносить istotny pozytywny wkład w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling, w szczególności poprzez efektywniejsze korzystanie z naturalnych zasobów energii w związku z realizacją działań dotyczących rozwoju magazynów energii elektrycznej. Środek wnosi zatem „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do odpowiedniego celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	X		
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	X		

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną oceny zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”

Pytania	Nie	Uzasadnienie
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?		
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?		
Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	X	Przewiduje się, że realizacja rozwiązań infrastruktury magazynowania energii nie będzie miała negatywnego wpływu na ochronę zasobów wodnych oraz nie może powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan i potencjał jednolitych części wód (zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej). Na etapie ewentualnych prac budowlanych, w związku np. z odwodnieniem wykopów lub ryzykiem potencjalnej awarii maszyn lub urządzeń (np. przecieki paliw, olejów, smarów), mogą występować tymczasowe, jednostkowe negatywne oddziaływania na wody. Ustąpią one jednak w chwili zakończenia inwestycji. Przewiduje się także stosowanie działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływania, np. wariantowanie lokalizacji inwestycji na etapie uzyskania niezbędnych pozwoleń, stosowanie technicznie sprawnego sprzętu, odpowiednie oddalenie maszyn i urządzeń od ewentualnych wód powierzchniowych, natychmiastowa utylizacja substancji w przypadku ich wylania. Przewiduje się, że realizacja działania związanego z rozwiązaniami w zakresie magazynowania energii nie będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane będą poza zasięgiem występowania wód morskich.
Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i ich recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do		

minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?		
Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?	X	Przewiduje się, że realizacja działań w zakresie infrastruktury magazynowania energii nie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Ewentualny wzrost emisji zanieczyszczeń (gazowych, np. dwutlenek węgla i pyłowych, np. PM10) może wystąpić wyłącznie na etapie realizacji przedsięwzięcia (np. w trakcie budowy sieci kablowych w związku z pracą maszyn/pojazdów budowy), jednak oddziaływania te będą miały charakter krótkoterminowy, a potencjalna zwiększona emisja ustąpi w chwili zakończenia realizacji danej fazy inwestycji. Zakładanym efektem planowanych działań będzie istotna zmiana jakościowa dokonana w zakresie zmniejszenia emisji dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?	X	Przewiduje się, że realizacja działań w zakresie infrastruktury magazynowania energii nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Na etapie prowadzonych prac budowlanych (np. budowa odcinków sieci dystrybucyjnych) mogą wystąpić, ograniczone do etapu prowadzonych prac i lokalnie, negatywne oddziaływania na wody, co związane jest z przygotowaniem placu budowy i potencjalnym ryzykiem awarii maszyn lub urządzeń (i w konsekwencji możliwych wycieków paliw, olejów, smarów). Potencjalne niekorzystne oddziaływanie na bioróżnorodność jest zróżnicowane w zależności od zakresu i konkretnej lokalizacji inwestycji. Należy jednak podkreślić, że oddziaływania te mogą być zminimalizowane poprzez respektowanie ogólnie obowiązujących przepisów prawa i zaleceń wynikających z dobrych praktyk w zakresie realizacji tego typu inwestycji, w szczególności realizowane inwestycje powinny być zgodne z Dyrektywą ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywą ws. ochrony dzikiego ptactwa i w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach powinny oceniać wpływ na obszary Natura 2000 na podstawie aktualnych planów zadań ochronnych i planów ochrony.